THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

OFFICIAL REPORT

Twenty Seventh day of the First Session of
The Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 7th July, 1967.

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

IRREGULARITIES IN MUMMIDAVARAM PANCHAYAT SAMITHI

261—

*1314 Q—Sri Vavilala Gopalakrishnayya (Sattenapally) :— Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether any complaints were received about the mismanagement and irregularities relating to Mummidavaram Panchayat Samithi,

(b) whether the Collector of East Godavari have sent a report on the same, and

(c) if so, what were the charges and the action taken by the Government thereon ?

The Minister for Panchayat Raj (Sri T. Ramaswamy) :— (a) Yes.

(b) Yes, but the Collector has been requested to send a further report in the matter on certain points.

(c) The charges in brief are.

(i) The President, Panchayat Samithi issued permits to the ryots for fertilizers

(ii) Issued instructions to the Village Level Workers to collect Rs 2 per bag, of fertilizer and that the amounts have not been accounted for

(iii) Irregularities in the execution of works like tampering or records and adding subjects and additional remarks and altering the resolutions after the meetings were over.

(iv) Sanctioning of loans contrary to rules

Enquiry by the Collector has been completed and further action is being expedited.

శ్రీ కె. గోవిందయ్య (అనకాపల్లి):- కలెక్టరుగారు పంపిన మొదటి రిపోర్టులో ఉన్న సారాంశం ఏమిటి ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—నేను చదివినవే—యీ 4 పాయింట్సు చెప్పారు.

శ్రీ సి. హెచ్. బుచ్చికృష్ణంరాజు (చెయ్యేరు) -అధ్యక్షా, నేను పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షుడను-1959 నుండి మంత్రి గారు చెప్పిన allegations అన్నీ యదార్థంకాదు. collection of funds అని మెమ్మోర్యాన్సుకు మేము ప్రత్యేకంగా చీట్లు యిచ్చామని సెలవిచ్చారు collection of funds కు 1966 లో రాజకీయ మహాసభలు జరిగినప్పుడు మా జిల్లా మంత్రి గారైన రామస్వామి గారు జిల్లా కాంగ్రెసు ఆఫీసులో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి . ...

Mr Speaker —Why this lecture? ప్రశ్న అడగండి.

శ్రీ బి రత్నసభాపతి (రాజంపేట) -Fertilizers distribute చేసేటప్పుడు ఒక్కొక్క బస్తాకు రెండు రూపాయలు వసూలు చేయుమన్నారు. V L Ws.ను-అనే చార్జి ఉన్నది. He was the president of the panchayat samithi at that time So he was elucidating.

Mr Speaker —I concede ప్రశ్న అడగమని నేను చెబుతున్నాను.

శ్రీ బి రత్నసభాపతి - Explanatory గా చెప్పి he is coming to the main point.

మిస్టర్ స్పీకర్ -ప్రశ్న అడగడానికే రెండు మూడు నిమిషాలు పట్టితే ఎట్లా ?

శ్రీ సి హెచ్. బుచ్చికృష్ణంరాజు -అయ్యా, మంత్రిగారు రామస్వామిగారే collect చేయమన్నారు. అప్పుడు జిల్లా కాంగ్రెసు ఆఫీసు భవనంలో సమితి అధ్యక్షులనందరినీ సమావేశపరచి చెప్పారు దానిని గురించి యదార్థం ఏమిటో తెలుసుకోండి

శ్రీ టి. రామస్వామి - నేను ఎప్పుడూ కలెక్టు చేయమని చెప్పలేదు.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి - ఈ డబ్బు వసూలు చేసి Chief Minister గారికి present చేశారు అది లేదంటారా ? మంత్రి గారి సమక్షంలోనే జరిగింది అనేది ఉన్నది అది ఏమైనా జరిగిందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :- ఈ డబ్బో ఏ డబ్బో నాకు తెలియదు ఈ డబ్బే అని నాకు చెప్పలేదు చీఫ్ మినిస్టరు గారికి 10 వేలు యిచ్చారు-Defence Fund క్రింద నేను ప్రక్కనే ఉన్నాను. ఈ డబ్బు అని నాకు గాని చీఫ్ మినిస్టరుగారికి గాని తెలియదు

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతనూతులపాడు) :- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఒక విధంగా జవాబు చెప్పారు దానికి సమాధానంగా ex-president గారు ఒక విధంగా సమాధానం చెప్పారు- ఈ రెండింటిలో ఏది నిజమో చెప్పగలరా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :- నేను చెప్పిందే నిజమని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :- కలెక్టరు గారి రిపోర్టు వచ్చి ఎంతకాలం అయినది? మొత్తం రిపోర్టు రావడానికి యింకా ఎంతకాలం పట్టుతుంది ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :- 4—2—67 న వచ్చింది. లా డిపార్టుమెంటు కలెక్టరు గారిని అక్కడ ఉండే పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌ను కన్సల్ట్ చేసి action తీసుకోవలసినదని వ్రాయమన్నారు- వ్రాశాము.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) :- Defence Fund కు రు. 2 లు చొప్పున వసూలు చేశామని వారు చెప్పారు. ప్రెసిడెంటు ప్రభుత్వానికి టెలిగ్రాం ద్వారా యీవిధంగా జరిగిందని తెలిపారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి :- పిటిషన్ ద్వారా కలెక్టరుగారికి తెలియపరిచారు. కలెక్టరుగారు ఎంక్వైరీ చేశారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం) :- ఇందులో 'tampering' అనేది కూడా ఉన్నది. రు 2 లు ప్రకారం వసూలు చేశారు ఎవరిమీదైనా action తీసుకున్నారా ? B.D.O ను suspend చేశారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :- సస్పెండ్ చేశారు. ముగ్గురు సూపర్‌వైజర్లను, మేనేజరును- Manager was in charge of B.D.O.

శ్రీ పావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- దీనిలో చాల కథలు బయటకు వస్తున్నవి. ఇప్పుడు యీ మంత్రి అప్పుడు కో ఆపరేటివ్ మినిష్టరుగారు. ఇప్పుడున్న యం. యల్. ఏ. అప్పటి ప్రెసిడెంటు కనుక వీరు మంత్రిగారు చెప్పినదే చేశామని చెబుతున్నారు మంత్రిగారు అది ఎరుగను అంటున్నారు కాని ఆసమితిలో ముగ్గురిని తీసివేశామంటున్నారు మధ్యన వారు target కావడం ఎందుకు? దీనిని చీఫ్ మినిషరుగారు గాని ఎవరినైనా వేసి గాని ఆ లెవెల్లో వేసి ఎంక్వైరీ చేయిస్తారా? సీరియస్ యలిగేషన్‌గా కనబడుతోంది.

Sri T, Ramaswamy:- I deny it, Sir నేను ఎవరికీ చెప్పలేదు వీరి ఒక్కరికే చెప్పానా ? అక్కడ ఉన్నవారందరికీ చెప్పాను. అంటున్నారు- అయితే వారందరూ యీ విధంగా collect చేశారా ?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :-అధ్యక్షా, ఈ అమ్మోనియ బస్తాలమీద సెక్రెటరీ ఫండ్ అనో లేక మరొక ఫండ్ అనో వసూలు చేయడం తరుచు జరుగుతోంది రెండేసి, అయిదేసి రూపాయలు చాలా ఇష్టంవచ్చినట్లు వసూలు చేస్తున్నారు. ఇటువంటివి యికముందు జరగకుండ చెక్ చేయడానికి మంత్రిగారు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకుంటారా ?

శ్రీ టి రామస్వామి .— గవర్నమెంటు దృష్టికి వచ్చిన విషయాల్లో తీసుకుంటూనే ఉన్నాము.

శ్రీ పి కోటయ్య (చీరాల) :—అమ్మోనియా సల్ఫేటు పంచేటప్పుడు విధిగా Clearance Certificate యివ్వడం కోసం— అంటే B D O Agricultural Extension Officer ద్వారా రిపోర్టు తీసుకొని Clearance Certificate యిస్తారు ఈ సర్టిఫికేట్ ఇవ్వడానికి షరతు— బస్తాకు రెండు రూపాయలు వసూలుచేసి సమితి అధికారులకు ముట్టచెప్పాలి ఇది స్వేచ్ఛగా సాగిపోతోంది ఆ సాగిపోతున్నదానిని జరగడం లేదని యనుకొని మనం ఎంత కాలం కళ్లు మూసుకొనడం ?— అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి — బాహాటంగా సాగుతోందని నాకు తెలియదు.

శ్రీ వై. వెంకటరామయ్య (వేమూరు):— ఎరువుల పంపకంలో బస్తాకు రెండుమూడు రూపాయలు తీసుకొనడం అందరికీ తెలిసినదే కాని ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెబుతూ అది వారి దృష్టికి వస్తేనే చర్య తీసుకొంటామని అంటున్నారు. అట్లా దృష్టికి రాకుండానే— దీనిమీద ఏమీ తీసుకొనకూడదని. తీసుకుంటే కఠిన చర్య తీసుకుంటామని standing instructions యివ్వమని కోరుతున్నాను

శ్రీ టి. రామస్వామి :— జి ఓ. నే యివ్వడం జరిగింది పంచాయితీ సమితి అధ్యక్షులు distribution చేయకూడదు. V L Ws ద్వారా చేయాలి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్) — ఈ ఎరువులే కాదు, అక్కడ యిచ్చే లోన్సుగాని ప్రతి సహాయం క్రిందా— ఏదో fund అని raffles అనో, ప్రతి రోజు రెండు మూడు రూపాయలు చొ॥ వసూలు చేయడం ఒక సాంప్రదాయంగా ఉన్నది ఇటువంటి సాంప్రదాయం ఆపమని ప్రభుత్వం instruct చేస్తుందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి — జనరల్‌గా చెప్పితే ఏమి చేయగలము ? రైటింగ్‌లో ఎవరైనా యిస్తే ఎంక్వైరీ చేయిస్తాము—

శ్రీ పి కోటయ్య .— ఇప్పుడు జరగడం లేదు, నోటీసుకు రాలేదు అని వారు అంటున్నారు. ఇది చాల చిక్కులతో కూడుకున్న వ్యవహారం, సాగిపోతూనే ఉన్నది. బహిరంగ విచారణ జరిపించేటానికి ప్రభుత్వం సంసిద్ధపడి ఏ పంచాయితీ ఏరియాలోకి వచ్చినా నేను వందలమంది రైతులను తెచ్చి ఋజువు చేయిస్తాను— ఈ విధంగా బస్తాకు రెండు రూపాయలు వసూలు చేస్తున్నారు, సమితి అధికారులకు ముట్టచెబుతున్నారనే విషయం బహిరంగ విచారణ చేయించడానికి ప్రభుత్వం సంసిద్ధపడుతుందా ?

Mr Speaker .—I do not know why members are taking a serious view of this matter ఆ practice ఉండవచ్చును. Regularise కాలే దని—perhaps you are complaining వేలకొలది తింటూంటే అడిగేవారు లేరు. పోతున్నవి. వాటిని గురించి పట్టించుకునేవారు లేరు ఏదో మీరు అడుగుతున్నారు If these things are brought to the notice of the Minister, he will take necessary action It is going on in several departments like that. The hon Member knows it, I know it, even the Minister knows it, but they cannot admit it on the floor of the House. Now, every day hon. Members have been saying that every Prohibition Inspector is making thousands of rupees every month Is it not a fact I ask? How are they able to put it down? Do they expect the Minister to admit it on the floor of the House?

Sri B Ratnasabhapathi —By this question certain aspersions have been caused on the member He has got certain records regarding these things Could you please ask the Minister to place all these records before you and also ask the Minister to clear all those things?

Mr Speaker —The Assembly is not the forum to prove the allegations or disprove the allegations The hon Member may bring them to the notice of the proper authority and ask them to enquire into the matter.

Sri B Ratnasabhapathi .—You are perfectly right, Sir. But should not the Minister do something if certain things are brought to his notice?

Sri T Ramaswany :—The hon. Member can bring it to me. I will look into them.

Mr. Speaker — The hon Member is making allegations against the Minister himself, naturally it need not end with him.

Sri B Ratnasabhapathi .—That is exactly the point, Sir.

Mr. Speaker :—He can bring all these things to the notice of the Chief Minister. If he is not satisfied and if he has no confidence in the Chief Minister also he can bring it to the notice of some other authority. What else can I do or anybody do?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అసలు ఆ కలెక్టరుగారి రిపోర్టు ఏమిటో బయట పెడతారా? దీనిలో మినిష్టర్ గారుకూడ ఇన్‌వాల్వ్ అయి ఉన్నారు. దీనికి ఏమైనా దారి ఉన్నదా? మినిష్టర్ గారు చెప్పినదానితో ఊరుకోవలసినదేనా ?

Mr. Speaker —When he is making allegations against Minister himself, he can bring these allegations to the notice of the Chief Minister. Let him do it

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య. — ఇద్దరు అసెంబ్లీ మెంబర్స్ స్టేట్ మెంట్స్ ఇస్తున్నారు. కాంట్రడిక్టరీ స్టేట్ మెంట్స్ వస్తున్నవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ — అది సరే ఇపుడు మనం చేయగలిగింది ఏమి ఉన్నది?

Change of Minutes by Panchayat Sarpanch

262—

*95 Q.—Sri Ch. Prabhakara Chowdary (Rajahmundry).— Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Sarpanch of the Gram Panchayat of Kanuru village in Tanuku Taluk, changed the minutes of the Gram Panchayat by making Rs 80 into Rs 800 for clearance of Natchu and withdrew a sum of Rs. 800 on that ground ,

(b) whether it is also a fact that the same Sarpanch similarly changed the figure Rs 60 to Rs 600 by adding 'O' and similarly withdraw Rs 600 from the panchayat funds, and

(c) if so, the action taken by the Government in the matter ?

Sri T Ramaswamy.— (a) & (b) · No, Sir.

(c) Does not arise

Unanimous Election of Panchayat Presidents

263—

*254 Q — Sarvasri P. Venkatasubbaiah (Sulurpet) P Gunnayya (Pathapatnam) — Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state ·

(a) the district-wise number of Panchayat Presidents elected unanimously during the elections conducted in 1963–64 and 1964–65,

(b) why the Government are delaying in awarding cash prizes in full for the Panchayats and Panchayat Samithis in which elections were conducted unanimously, and

(c) when will the Government pay the full amount to the Panchayats and Panchayat Samithis ?

Sri T Ramaswamy — (a) A Statement is placed on the Table of the House.

(b) & (c) At about 1/3rd of the prize amount due to the eligible Gram Panchayats and Panchyat Samithis was released by Government under G. O. Ms. No 305, Panchayati Raj, dated 15–3–1965, and the Zilla Parishads were directed in G O Ms. No 241, dated 17–3–1966 to pay the balance amount from their funds as and when works are taken up by the eligible panchayats and Panchayat Samithis. The amounts so advanced by the Zilla Parishads will be reimbursed by the Government.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE

[Vide Answer to Clause (a) of L A Q No 263 (*254)]

THE STATEMENT SHOWING THE DISTRICTWISE NUMBER OF PANCHAYAT PRESIDENTS ELECTED UNANIMOUSLY DURING THE GENERAL ELECTIONS HELD IN 1964

Sl No	Name of the Dirstrict	No of Panchayats having a population of 3000 and above	No of Panchayats having population of below 3,000	Total
1.	Srikakulam	33	773	806
2.	Visakhapatnam	47	724	771
3.	East Godavari	88	287	375
4.	West Godavari	54	238	292
5.	Krishna	35	224	259
6	Guntur	37	215	252
7.	Nellore	19	333	352
8	Chittoor	25	511	536
9.	Anantapur	38	250	288
10.	Cuddapah	30	208	238
11.	Kurnool	31	404	435
12	Mahabubnagar	23	313	336
13	Nalgonda	25	178	203
14	Hyderabad	21	211	232
15.	Khammam	30	160	190
16	Warangal	34	197	231
17.	Karimnagar	41	402	343
18.	Nizamabad	25	200	225
19	Medak	10	176	186
20.	Adilabad	8	252	260
	Total	654	6,156	6,810

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఈ పంచాయతీలకు జిల్లా పరిషత్ నుండి కొన్ని పనులు ప్రారంభించిన వాటికి గత సంవత్సరం ఇచ్చారు మార్చి తర్వాత వాటిని ఆపుచేయమని ప్రభుత్వం నుండి ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ వచ్చినవి. అది వాస్తవమేనా? తిరిగి ఆ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ రద్దుచేసి ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైనా మొత్తం పంచాయతీలకు బహుమతులు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ టి రామస్వామి :— అవునండి. మార్చిలో జిల్లా పరిషత్‌లకు మళ్లీ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వటం జరిగింది. ఎందుచేతనంటె ఎక్కువ డబ్బు వారు ఇస్తే, మళ్లీ రీ-ప్లే చేయటం కష్టమని. ఇప్పటికి ఆపుచేయమని చెప్పాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైనటువంటి పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్స్‌కు బహుమతులు ఇవ్వటం అంత బాగా లేదని నా ఉద్దేశ్యము. దానికి బదులు, ఎకరానికి 50 బస్తాలు పండించిన వ్యవసాయదారునకు యీ బహుమతులు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఈ ప్రశ్న వేరు, ఆ ప్రశ్న వేరు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—పంచాయితీలకు ఇవ్వవద్దు అని మీరు పంపించిన ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ రద్దుచేసి మిగిలిన వాటికి కూడ ఇప్పించటానికి—అన్నింటికి ఇప్పించటానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆ ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ రద్దుచేయమనండి, ఎందుచేతనంటే ఎక్కువ డబ్బు ఇచ్చినట్లయితే వారు మళ్లీ పే చేయటం కష్టం. ప్రభుత్వంయొక్క ఆర్థికస్థితి బాగుపడిన తర్వాత తప్పకుండా పే చేస్తాము.

శ్రీ సి. సత్యనారాయణరావు (మెట్‌పల్లి) :—ఈ బహుమతుల విషయం ప్రకటించిన తర్వాత—1964 లో జరిగిన ఏకగ్రీవ ఎన్నికల సంఖ్య ఏమైనా అభివృద్ధి జరిగిందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) :—అధ్యక్షా, డెమాక్రసిలో ఎలక్షన్స్ అనగానే—పోటీ ఉండటం న్యాయం, ధర్మం అది ప్రిన్సిపుల్. ఏకగ్రీవ ఎన్నికలు అన్నది డెమాక్రసీలో అంత మంచి పద్ధతి కాదు. ఎలక్షన్స్ పెట్టిన తర్వాత, ఏకగ్రీవంగా ఎన్నుకోవటం అన్నది తప్పు కాబట్టి అది రద్దు చేయటానికి ఆలోచిస్తుందా ప్రభుత్వం ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—గౌ. సభ్యులు చెప్పిన సూచన బాగానే ఉంది. అదీ కూడ ఆలోచిస్తాము.

ఒక గౌ. సభ్యుడు :—1963-64, 1964-65 సంవత్సరాలలో ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైన పంచాయితీలు ఎన్ని ? జిల్లాలవారీగా వాటి సంఖ్య ఎంత ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆ స్టేట్‌మెంట్ టేబుల్ మీద పెట్టాను.

శ్రీ సి. వెంగయ్య (మార్కాపూర్) :—కర్నూలు జిల్లా బేస్తవారిపేట పంచాయితీ సమితి 1964 ఆగస్టులో ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికలు జరిగాయి. బహుమతి ఇవ్వమంటే—హైకోర్టులో రిట్ పెండింగ్‌గా ఉన్నది కాబట్టి ఇవ్వటానికి వీలులేదు అన్నారు. తిరిగి 66 డిశంబరులో మళ్లీ ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికలు జరిగినవి. దానికి 25 వేల రు. బహుమతి ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వం ఇప్పుడైనా ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆ పేరు నా దగ్గర లేదనుకోండి. ఇదివరకు మూడోవంతు అందరికి ఇచ్చాము.

శ్రీ సి. వెంగయ్య :—వారికి ఇవ్వలేదు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఇవ్వకపోతే ఇవ్వటానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ జె మల్లారెడ్డి (పెద్దపల్లి) :—ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికైన పంచాయితీలకు ఏదైతే బహుమతులు ఇస్తున్నారో, ఆ డబ్బు ఏ పనులకు వినియోగించాలని చెప్పారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆ గ్రామాల అభివృద్ధి కోసం కొన్ని పనులు చెప్పటం అయింది

శ్రీ వి కేశవరావు :—అధ్యక్షా, ఈ బహుమతుల రూపంగా ఇచ్చిన డబ్బు పంచాయితీ సమితుల, పంచాయితీల జనరల్ ఫండ్ లో చేరటంలేదా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—జనరల్ ఫండ్ లోకి చేర్చలేదు. ప్రత్యేకంగా గ్రామాభివృద్ధి పంచాయితీ అభివృద్ధికోసం ఉపయోగించమన్నాము.

శ్రీ తావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికలు జరిగిన కొన్ని పంచాయితీలను – పొలిటికల్ డిస్క్రిమినేషన్ తో – ఇవ్వకుండా వదలిపెట్టారు. ఉదాహరణకు సత్తెనపల్లి తాలూకా రెంటపాలలో ఏకగ్రీవ ఎన్నిక జరిగింది. కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఆయన వచ్చారు. ఆ ఊరికి ఇవ్వలేదు. కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ఆ ఊరికి ఇవ్వకపోతే తప్పకుండా పరిశీలన చేసి ఇస్తాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— కొన్ని పంచాయితీలకు కంప్లీట్ గా ఇచ్చారు. కొన్ని పంచాయితీలకు మూడవ వంతు ఇచ్చారు. ఇట్లా డిస్క్రిమినేషన్ చూపటానికి కారణం ఏమిటి ? ఏమైనా రాజకీయ కారణమా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—నా దగ్గర ఉన్న ఇన్ఫర్మేషన్ బట్టి డిస్క్రిమినేషన్ ఏమీ చేస్తున్నట్లు కనబడదు. రెండు కోట్ల రు లకు మేము 70 లక్షల రు. ఇచ్చాము మూడోవంతు (వన్ థర్డ్) అన్నింటికి ఇస్తాము.

శ్రీ జి సి. వెంకన్న :—బహుమతులు ఇస్తారనే దృష్టితో గ్రామంలో ఎలక్షన్స్ లో పోటీచేయాలనుకొన్నా, గ్రామంలో వత్తిడి తీసుకువచ్చి పోటీ లేకుండా చేస్తున్నారు. డెమాక్రసీ ఫెయిల్ అవుతున్నది. కాబట్టి ఆ పద్ధతికి స్వస్తి చెప్పి, హెండ్రెడ్ పర్సెంట్ కలెక్షన్స్ చేసిన పంచాయితీ అధ్యక్షులకు ఆ బహుమతులు ఇస్తే బాగుంటుంది కాబట్టి ఆ విధంగా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—దానిని గురించి ఇదివరకే చెప్పాను.

HEADQUARTERS OF BLOCKS

264—

* 51 (M) Sarvasri M Bhimreddy, (Dommat) K. Ramanatham, R Mahnanda (Darsi) —Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether it is a fact that at the time of abolition of the Panchayat Samithis it has been ordered that the headquarters of Samithis should be situated at the taluk headquarters ,

(b) whether it is also a fact that another order has been issued cancelling the previous one that the headquarters be shifted to the villages in the previous samithis where pucca buildings are available,

(c) whether it is also a fact that subsequently a third order putting in abeyance the previous orders was issued,

(d) whether the Government consider it feasible to waste the pucca buildings constructed already and incur heavy expenditure again on the construction of new buildings or situate them in rented buildings, and

(e) whether it is a fact that the headquarters of Vargal Panchayat, Gajwel taluk was first shifted to Gajwel but later ordered to be reshifted to Vargal on account of the availability of pucca buildings and again a stay order has been issued putting the previous order in abeyance, and if so, the reasons therefor?

Sri T. Ramaswamy —(a) No, Sir.

(b) Yes, Sir Orders have been issued amending the rules for fixation of headpuarters of a Panchayat Samithi giving powers to Government to shift the Headquarters of a Panchayat Samith from a place whether there are no buildings of the Panchayat Samithi to any other place within the samithi area where there are buildings.

(c) No, Sir

(d) In view of (b) above, this does not arise

(e) It is a fact that the Headquarters of Panchayat Samithi, Gajwel was ordered to be shifted from Gajwel to Vargal on account of the availability of buildings at Vargal But, on a representation of the President, Panchayat Samithi Gajwel, the above orders were stayed and on further examination orders have been issued retaining the block Headquarters at Gajwel itself

శ్రీ కె. గోవిందరావు —పంచాయితీ సమితులు ఉంచినప్పటికినీ యిప్పుడు ఉన్నటువంటి వాటిని reorganise చేసి తాలూకాకు ఒక సమితే అని పెట్టే ప్రతిపాదన ప్రభుత్వం వద ఏదైనా ఉన్నదా ?

శ్రీ టి రామస్వామి — అది వేరే ప్రశ్న

శ్రీ ఆర్ సత్యనారాయణరాజు (నర్సపూర్) :—రాష్ట్రంలో ఈ రకంగా ఒక చోట నుంచి మరొక చోటికి భవనాలు మార్పు చేసేటటువంటి సమితులు buildings యొక్క సంఖ్య ఎంత ఉన్నది ?

శ్రీ టి. రామస్వామి —మొత్తం సంఖ్య నా దగ్గర లేదు.

శ్రీ ఆర్ మహానంద —లోగడ దర్శి సమితి ఉన్నప్పుడు 48 వేల రూపాయలకు estimate చేసిన building ను 30 వేల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి గోడల వరకు పూర్తి చేశారు అక్కడ నుంచి reorganisation లో ఆ సమితి వేరుగా పోయింది. ఆ సమితి buildings complete చేసే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా? ఉంటే ఏదైనా allotment యిచ్చినారా అది complete చేసిన తరువాత ఆ building దేనికోసం ఉపయోగిస్తారు ?

శ్రీ టి రామస్వామి :—ఈ ప్రశ్నలో గజ్వేలునుంచి వర్గల్‌కు మార్చడం గురించి అడిగినారు. ఇదివేరే ప్రశ్న వేస్తే చెపుతాను.

శ్రీ కె ప్రభాకరరావు (బాపట్ల) :—సంవత్సరం క్రితం 16, 17 పంచాయితి సమితుల headquarters మార్చడానికి cabinet decision తీసుకున్నది. బాపట్ల పంచాయితి సమితి headquarters పరచూరు మార్చడానికి తీసుకున్న decision ఎందుకు అమలు జరపలేదో మంత్రిగారు చెప్పగలరా ?

శ్రీ టి రామస్వామి :—దాని విషయంలో ఒక objection ఉన్నది. బాపట్లలో బిల్డింగ్స్ ఉన్నాయి పరచూరులో buildings లేవు ఇప్పుడు ఈ rule ప్రకారం buildings లేని చోట నుంచి buildings ఉన్న చోటకు మార్చాలి గాని buildings ఉన్నచోట నుంచి లేని చోట్లకు మార్చడానికి వీలు లేదు అందుచేత examine చేస్తున్నాము.

శ్రీ టి సి. రాజన్ (పలమనేర్) :—చిత్తూరు జిల్లాలో కుప్పం తాలూకాలో యిదివరకు రామకుప్పంలో లక్షకు పైగా ఖర్చుపెట్టి సమితి ఆఫీసు మిగతా వన్నీ కట్టారు. కాని యిప్పటికి కూడ కుప్పంలో ఆఫీసు పెట్టుకొని rent యిస్తున్నారు. దానిని యిక్కడికి మార్పించడానికి ఆలోచనచేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— ఆ details పంపిస్తే విచారణ చేస్తాము.

శ్రీ బి. విజయకుమార రాజు (భీమవరం) :— భవనంలేని చోట సమితులు తాలుకా headquarters కు మార్చుకోవచ్చునా ? మార్చుకున్నట్లయితే అద్దె ఎక్కువ అయితే మళ్ళీ దానికి restrictions ఉంటాయా ? Town చుట్టూ సమితికి surrounding villages ఉన్నాయి. అలాంటి సందర్భాలలో మార్చుకోవచ్చునా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—అటువంటి orders యివ్వలేదు (a) కు answer చెప్పడంలో తాలూకా headquarters కు మార్చాలి అని order యివ్వలేదు.

శ్రీ మాగంటి గోపాలకృష్ణయ్య :— తాడేపల్లిగూడెంలో పంచాయితి సమితి ఆఫీసు కట్టారు. అక్కడనుంచి Block ఇంకో చోటికి తీసుకుపోయారు. సత్తెనపల్లి Headquarters. Office ఫిరంగిపురంలో ఉన్నది. Buildings కట్టడం ఆలోచిస్తున్నారు. సత్తెనపల్లి headquarters అయినప్పుడు ఇక్కడికి తీసుకు వస్తారా ? తాడేపల్లి గూడెం headquarters లో buildings కూడ కట్టారు. అక్కడికి తీసుకు వస్తారా ?

శ్రీ టి రామస్వామి.—ప్రతిదాని విషయంలో చెప్పడం కష్టం. నిన్న ఒకరు cut motion లో పరచూరు గురించి చెప్పారు. అది నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నది. చెప్పాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఎక్కడైతే భవనాలు లేవో అక్కడ మాత్రం తాలూకా కేంద్రాన్ని తరలించాము అని మంత్రిగారు చెప్పారు. నల్లగొండ జిల్లాలో చౌటుప్పల్ సమితి లక్ష రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి భవనాలు నిర్మించిన తరువాత... ...

మిస్టర్ స్పీకర్:—నల్లగొండ జిల్లా విషయం ప్రత్యేకంగా అడిగితే he may not be in a position to answer

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి — భవనాలు లేని చోటనుంచి తరలించాము అన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్.— Information లేదు. ప్రత్యేకంగా అడిగితే చెప్తాను అంటున్నారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ).— మన చరిత్రలో చాల ఉదహారణలు ఉన్నాయి. ఈ పంచాయితీ సమితుల యొక్క కేంద్రాలు ఒక ప్రాంతం నుంచి ఒక ప్రాంతానికి మార్చడం తుఘ్లుక్ నుంచి నేర్చుకున్నారా?

శ్రీ టి రామస్వామి — ఎవరి దగ్గర నుంచీ నేర్చుకోలేదు. Buildings లేనిచోట నుంచి buildings ఉన్నచోటకు మార్చాలని యిందులో clear గా ఉన్నది.

MODEL PANCHAYATS

266—

* 322 Q —Sri P Gunnayya —Will hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state.

(a) the number of Panchayat Samithis that have selected as Model (Adarsha) Panchayat Samithis during 1965-66 and 1966-67;

(b) whether the Government have given any awards to such Panchayat Samithis, and

(c) if so, the number of Panchayat Samithis so rewarded?

Sri T Ramaswamy .—(a) The Scheme was not implemented during 1965-66 and 1966-67.

(b) & (c) —Do not arise.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— ప్రతి కుటుంబ జీవితాన్ని పెంపొందింపచేసిన సమితులు హరిజనవాడ బాగు చేశారు రోడ్డు బాగు చేశారు, స్త్రీలకు మంచిపనులు నేర్పించారు. ముసలివారికి ఎలా పనులు కల్పించారు అనే దానిమీద వాటికి మంచి బహుమతి యిస్తే ప్రభుత్వానికి ఘనత వస్తుందికాబట్టి యిటువైన అయినా ఆదర్శమైన పరిపాలనచేసినటువంటి సమితికి బహుమతులు యిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— గున్నయ్యగారితో నేను ఏకీభవిస్తున్నాను. మంచి ఆదర్శంగా బాగా పనిచేసిన సమితులకే prizes యిస్తే మంచిది. Last two years లోను యివ్వక పోవడానికి కారణం— reorganisation of Samithi వచ్చిన తరువాత 4 రకాలైన సమితులుగా organise అయింది. Advances, ordinary, backward and tribal, ఇన్నిటికి కలిపి ఒకే బహుమతి పెట్టినట్లయితే బాగాఉండదేమో వేరే క్రైటీరియా తీసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఉద్యోగస్థుల యొక్క సలహాలు తీసుకోవడము అయింది. ఇంకా finalise చేయలేదు.

L A Q No 265 was not put and answered. Hence included under 'Written Answers to Questions.'

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి (కొల్లాపూర్) — ఆదర్శ పంచాయితి అనేది నిర్ణయించుటకు ప్రాతిపదికగా తీసుకొన్న సూత్రాలు ఏమిటి ?

శ్రీ టి రామస్వామి —చాల సూత్రాలు ఉన్నాయి Taxes, assessment and collection of taxes, fees and other dues, economic progress and augmentation of income, food production plans-under this item the following aspects may be particularly considered.. మొదలైనవివున్నాయి.

FLOURINE IN DRINKING WATER WELLS

267—

* 705 Q —Sri Dh Narasimham (Udyagiri) —Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that due to the flourine content in the drinking water wells in some villages of Podili taluk, Nellore district, the public there are suffering from diseases even at an early age. and

(b) if so, why Protected Water Supply Scheme has not been implemented in the said village?

Sri T Ramaswamy :—(a) Yes, Sir.

(b) Piped Water Supply Scheme cannot be Implemented in these villages till the water is free from flourine. The process of deflourination of such water is still under the experimental stage at the Central Public Health Engineering Research Institute, Nagpur. Piped Water Supply Schemes can be implemented only after the process of deflourination is successfully tackled.

శ్రీ డి. నరసింహం :—పొదిలి తాలూకాలో ఫ్లోరిన్ కలిసిన నీరు త్రాగే గ్రామాదులు చాల ఉన్నవి. చిన్న వయస్సులోనే చాల మంది ఆ నీరు త్రాగినందువల్ల వ్యాధులకు గురి అవుతున్నారు. ఈ విషయం ఎన్నాళ్ళ నుండో ప్రజలు విజ్ఞప్తులు పంపించుకుంటున్నారు ఆ విజ్ఞప్తులను పురస్కరించుకొని ప్రభుత్వం యింతవరకు ఎట్టి చర్యలు తీసుకొన్నది వివరంగా తెలియజేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి రామస్వామి :—ఈ విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు. అందుచేత ఈ నీటిని Central Public Health Engineering Research Institute, Nagapur కు పంపినాము.

WATER SUPPLY SCHEME TO PUNGANUR

268—

* 147 Q —Sri T C Rajan —Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether there are any proposals with the Government to sanction water supply schemes to Punganur, Madanapalli and Palamaner Panchayats ;

(b) if so, the estimated cost of the schemes, and

(c) when they will be started?

Sri T Ramaswamy :—(a) No proposals have been received for sanction of Piped Water Supply Schemes to Punganur and Madanapalli Proposals to sanction Palamaneru in Chittoor district have been received

(b) In respect of Palamaner the cost is estimated at Rs. 7 44 lakhs

(c) As and when adequate financial assistance is made available by the Government of India

శ్రీ టి. సి. రాజన్ —Pipes సరఫరా చేశారు కొన్ని బావులు కూడ త్రవ్వినారు. అది అంతటితో ఆపివేశారు కాబట్టి చేసిన పనివృధా కాకుండా త్వరలో మంజూరు అయ్యేటట్లుగా ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి —Pipes water supply scheme కు ఈ సంవత్స రము చాల తక్కువ allotment ఉన్నది Rs. 24 lakhs ఉన్నది. అందుచేత కష్టము

PROTECTED WATER SUPPLY TO THUKIVAKAM PANCHAYAT

269—

* 538 Q —Sri A. Easwara Reddy (Tirupathy) .—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether it is a fact that Thukivakam Panchayat in Chandragiri taluk, Chittoor district has applied for a protected water supply scheme, and

(b) if so, the reasons for the delay in execution of the scheme when the Panchayat is prepared to bear almost a major part of the contribution?

Sri T. Ramaswamy —(a) No proposals for sanction of Piped Water Supply Scheme to Thukivakam Panchayat in Chittoor district has been received.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి — లక్ష్మీనరసయ్యగారు పంచాయతిరాజ్ మంత్రిగా వున్నప్పుడు నేనే స్వయంగా ఒక అప్లికేషను యిచ్చాను. దానిని యీ మంత్రిగారు లేదని చెబుతుంటే హాస్యాస్పదంగా వుంది.

శ్రీ టి. రామస్వామి — నా దగ్గరవున్న సమాచారమునుబట్టి లేదని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఆర్. మహేంద్ర — 5–6 సంవత్సరాల క్రితం వచ్చినవి కూడ మంత్రిగారు రాలేదని చెప్పారు. పబ్లిక్ హెల్తు ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు దగ్గర పెండింగులుగా వున్నప్పుడు కూడ మంత్రిగారు రాలేదని ఇదివరకు ఒకసారి సమాధానం చెప్పారు. దీనిని బట్టి వెనుకపడిన ప్రాంతాలమీద ఎంత నిర్లక్ష్యం, నిరాదరణ వున్నవో తెలుస్తున్నది.

శ్రీ టి రామస్వామి — ఏ విషయంలో ఏమి చెప్పానో నాకు ఇప్పుడు జ్ఞాపకం లేదు. మా దగ్గర వున్న వాటి గురించి వున్నాయని లేవని లేనని చెబుతాము

శ్రీ ఆర్. మహేంద్ర — 5-6 సంవత్సరాల క్రిందట ఎస్టిమేటు చేసి పబ్లిక్ హెల్తు ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు దగ్గర నిలవ వున్నది కూడ మంత్రిగారు రాలేదని చెప్పారు దర్శి తాలూకా. కెల్లంబల్లి, ఉల్లకల్లు గురించి మంత్రిగారు 7-8 రోజుల నాడు

మిస్టరు స్పీకరు — మీరు గబగబా నాలుగైదు ఊళ్లపేర్లు చెబితే వారు దేనిని గురించి చెప్పారో. ..

శ్రీ అర్ మహేంద్ర — నేను ఆ గ్రామములగురించి ప్రశ్న ఇచ్చాను. తమరు అంగీకరించారు, వారు ఆ విధంగా జవాబు యిచ్చారు.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వర రెడ్డి — ఆ గ్రామంలో ఉప్పునీరు వున్నది కాబట్టి 40 వేల రూపాయలవరకు ఖర్చు పెట్టగలిగిన శక్తి కూడ పంచాయతీకి వుంది కాబట్టి ధర కాస్తు పెట్టుకుంటే మంత్రి వర్యులు యిప్పటికైనా శాంక్షను చేస్తారా?

శ్రీ టి రామస్వామి:— వారు నాకు ఉత్తరం వ్రాస్తే తప్పకుండా ఎస్టిమేటు చేయిస్తాను.

శ్రీ పి సుబ్బయ్య — పంచాయతీగా వున్నప్పుడు మార్కాపురంలో శాంక్షను చేశారు అది మునిసిపాలిటీ అవుతుండగానే పోయింది కోయిల కుంట్లకు తమ గ్రామానికి ప్రొటెక్టెడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీము విషయం ఎన్ని సంవత్సరాలు పట్టింది? అది ఏ స్టేజిలో వుంది?

Mr. Speaker – How can the Minister say unless the hon Member gives him notice It may be a fact, but how can he expect the Minister to furnish the information off-hand ?

శ్రీ పి సుబ్బయ్య — సంవత్సరాల తరబడి వుంది. తమరు కూడ రిమార్కు పాస్ చేశారు. కోయిలకుంట్ల విషయం రెండు మూడుసార్లు చర్చకు వచ్చింది. అది ఏ స్టేజిలో వుందో తెలియదు. మార్కాపూర్ పంచాయతీగా వున్నప్పుడు ప్రొటెక్టెడ్ వాటరు సప్లయి స్కీము శాంక్షను అయింది. మునిసిపాలిటీ కాగానే అది ఎగిరి పోయింది.

DRINKING WATER SCHEME TO PASUMARRU VILLAGE

270—

*786 Q— Sarvasri K Butchiah (Chilakaluripet) M. Ch. Nagiah (Prathipadu) — Will the hon Minister for Panchayat Raj be please to state

when the drinking water scheme for Pasumarn village in Narasaraopet taluk, Guntur District will be completed?

Sri T Ramaswamy.– The scheme will be considered for sanction for execution as and when adequate financial assistance is made available by the Government of India,

శ్రీ కె బుచ్చయ్య — ఈ స్కీము ఎస్టిమేటు ఎంత ? పార్ట్ పేమెంటు కూడ యిచ్చినట్లు వుంది. ఈ సంవత్సరం ప్రయారిటీ లిస్టులోంచి తొలగించినట్లు తెలుస్తోంది. అది వాస్తవమా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— మొట్టమొదట ఎస్టిమేటు 2.1 లక్షలు. 11 వేల 38 రు. లు పైపులు వగైరాలకు కొనడానికి ఖర్చు చేశారు. దీనిని యీ 194 స్కీముల క్రింద చేరుస్తాము.

శ్రీ ఎం. చిన్న నాగయ్య.— ఈ స్కీము చాలా కాలం నుంచి పెండింగులోనే పెడుతూవస్తున్నారు. ఎందుకు ఇట్లా జాప్యం చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి రామస్వామి — ఎస్టిమేటు చాల రీసెంటుగానే 16-5-1967 న శాంక్షను అయింది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— మూడు రకాల వాటర్ స్కీములు వున్నాయి. పి. డబ్లు. డి. వాటర్ వర్క్సు స్కీములు, కలరా రాకుండా వాటర్ స్కీములు ఆర్. డబ్లు. స్కీములు యీ మూడింటిలో ఏ స్కీములు ముందు తీసుకుంటారో చెబుతారా ? తరువాత, ఇప్పుడు పూల సుబ్బయ్యగారు చెప్పారు మంత్రుల గ్రామాలకు వాటర్ సప్లయి చేస్తున్నారు. దేవేంద్రునివంటి తమ గ్రామానికి వాటర్ సప్లయి స్కీము లేకపోతే ఎట్లా ?

శ్రీ టి రామస్వామి — మా గ్రామానికి వాటరు సప్లయి స్కీములేదు. పంచాయతి రాజ్యంలో రెండు రకాల స్కీములు వున్నాయి. రూరల్ వాటర్ సప్లయి స్కీము, ప్రొటెక్టెడ్ వాటరు సప్లయి స్కీము. ఈ రెండు వేరువేరుగా అమలు చేస్తున్నాము, ప్రతి సంవత్సరం రెండింటికీ కూడ అలాట్‌మెంటు వుంటోంది.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంకటరావు (మైలవరం) — ఈ పసుమర్రు గ్రామము రోడ్డు కన్‌స్ట్రక్షను విషయంకూడ అసెంబ్లీలో వచ్చింది. ఒక ఇంజనీరు శాంక్షను చేస్తే ఇంకొక ఇంజనీరు వద్దు అంటే అధ్యక్షులవారు కూడ అదేమిటి అని సెలవిచ్చారు. పసుమర్రు నీటిసప్లయి స్కీముకూడ షెల్వ్ చేస్తున్నారు. ఇందులో ఏమైనా రాజకీయ ప్రాబల్యములున్నాయా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి —రాజకీయ ప్రాబల్యములేదు, నాకు ఆ పసుమర్రు. యీ పసుమర్రు ఒకచేనని కూడ తెలియదు. ఇందులో రాజకీయాలు లేవు.

శ్రీ బి హెచ్. నరసింహారెడ్డి:— సంవత్సరానికి ఎన్ని గ్రామాలలో మంచినీటి సప్లయి పథకం అమలు చేయాలి, ఏయే గ్రామాలలో తీసుకోవాలనేది ఏ సూత్రాల ప్రకారం నిర్ణయిస్తారు? ఈ సంవత్సరం ఎన్ని గ్రామాలలో మంచినీటి పథకం వేశారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఈ సంవత్సరం ఇంజనీర్సుకు ఒక ఇన్‌స్ట్రక్షను యివ్వడం జరిగింది. [illegible] స్కీము యీ సంవత్సరం పూర్తి చేయగలిగేవి. లేకపోతే partial use కు తీసుకురాగలిగే అటువంటి స్కీములు మాత్రమే తీసుకోమని ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ బి చ్. నరసింహారెడ్డి :— గ్రామాలలో మంచినీటి పథకాలు అమలు చేయాలంటే వుండవలసిన లక్షణాలు ఏమిటి ?

శ్రీ టి రామస్వామి — పసుమర్రు గురించి చెప్పాను పైపుడ్ వాటర్ సప్లయి స్కీములు 193 వున్నాయి ఆ స్కీములు అయిన తరువాత క్రొత్త స్కీములు తీసుకునేటప్పుడు ఏ పద్ధతిలో తీసుకోవాలో ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య. — మంచినీటి పథకాలు ప్రవేశ పెట్టేటప్పుడు అభివృద్ధి అయిన ప్రాంతాలను, సిరిసంపదలు వున్న ప్రాంతాలను మాత్రమే దృష్టిలో పెట్టకోకుండా బాగా వెనుకబడి వుండి నష్ట కష్టాలకు గురవుతున్న గ్రామాలకు ప్రయారిటీ యివ్వడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా?

శ్రీ టి. రామస్వామి — తప్పకుండా దాని కోసమే పూనుకొంటుంది.

శ్రీ బి చ్. నరసింహారెడ్డి :—మంచినీటి పథకాలు అమలు చేసేటప్పుడు గ్రామాలను ఎంచుకునే పద్ధతి ఏమిటి ? ప్రయారిటీ బేసిస్ ఏమిటి ?

శ్రీ టి రామస్వామి —మొట్ట మొదట ఏమీ నిర్ణయాలు తీసుకోకుండానే ప్రారంభం చేశారు. ప్రారంభం చేసిన స్కీములు ఎన్ని వున్నాయని లెక్కవేస్తే 198 వున్నాయని చెప్పారు అందులో కంప్లీంటు అయినవి వది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (ఎల్లారెడ్డి) :— తెలంగాణాలో కూడ త్రాగు నీటి బాధ చాలా వుంది. ఇక్కడ ఎన్ని జిల్లాలు తీసుకున్నారు? ఈ సంవత్సరం ఎన్ని తీసుకోబోతున్నారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి — వేరే ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

CHANGE OF SECONDARY EDUCATION SYLLABUS

271—

*1396 Q — Sri P O Satyanarayana Raju (Yemmiganur).— Will the hon Minister for Education be pleased to state·

(a) whether there are proposals before the Government to revise the syllabi of the secondary education in our State, and

(b) if so, whether the details of the proposals be placed on the Table of the House ?

The Minister for Education (Sri T V. Raghavulu):- (a) There are no proposals to revise the syllabus of the Secondary Education in our State.

(b) Does not arise.

శ్రీ బి హెచ్ నరసింహారెడ్డి — త్రి లాంగ్వేజి లోడ్ పసిపిల్లలకు భారంగా వుందని కేంద్ర ఎడ్యుకేషను మంత్రిగారు కూడ చెప్పారు. అక్కడ మన రాష్ట్ర మంత్రులు కూడ పాల్గొన్నారు. ఇప్పుడైనా మన ప్రభుత్వం ఆలోచించ డానికి పూనుకుంటుందా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — అసలు ప్రశ్నకు three language formula కు సంబంధం లేదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) — ఇప్పుడు ఉండే సిలబస్ మామూలుగా పిల్లలకు అర్థం అయే దానికంటె ఎక్కువగా ఉందని అనేక మంది టీచర్లు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఆ విషయం మంత్రిగారి నోటీసుకు వచ్చిందా? లేక పోతే విచారించి సిలబస్ మారుస్తారా?

శ్రీ టి వి రాఘవులు :— అటువంటి అభిప్రాయం నా దృష్టికి రాలేదు. ఈ సమస్యను విద్యావేత్తలే నిర్ణయిస్తున్నారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఈ రకరకాల సిలబసు లన్నింటిని consolidate చేసి ఒకే సిలబస్ ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ టి వి రాఘవులు — వారు చెప్పింది ఆలోచిస్తాము. ఇప్పుడు All India Pattern 12 years అమలు లోకి వస్తోంది. 1972 లో ఇటువంటి అవక తవకలు ఉండవు.

శ్రీ సి ఎచ్ రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) — సిలబస్‌ను మార్చే విషయం ఆలోచనలో లేదని అన్నారు. పాఠ్య గ్రంథాలలో ఉండే సిలబస్ దేశభక్తి ప్రపూరితమైనది కాకుండా మన చారిత్రాత్మక సంబంధాలను దృష్టిలో పెట్టుకోకుండా వెనుకటి పద్ధతులలోనే కొనసాగుతోంది దీనిని సంస్కరించవలసిన విషయాన్ని ప్రభుత్వం తీవ్రంగా గుర్తిస్తున్నదా?

శ్రీ టి వి రాఘవులు — గౌరవ సభ్యులు చెప్పేది జాతీయ భావాలకు అనుగుణమైన విద్యా విధానం రూపొందించడం ఒకటి. సిలబస్ ఎక్కువగా ఉంది అనేది మరొక విషయం. జాతీయ స్థాయిలో ఈ ఆలోచన జరిగింది. వారు చెప్పిన తేడాలు లేకుండా చేయడానికి ఆలోచన జరుగుతోంది.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు — సెకండరీ ఎడ్యుకేషనులో రెండవ ఫారం, మూడవ ఫారం సిలబస్ చూస్తే చాలా heavy గా ఉన్నది. చెప్పడమే చాలా కష్టంగా ఉంది. సెకండరీ గ్రేడ్ టీచర్లు ఆ సిలబస్‌ను అర్థం చేసుకోలేని స్థితిలో ఉండి, పాఠం చెప్పలేని స్థితిలో ఉన్నారు. దీనికి వీలుగా టీచింగ్ కాలేజీలు ఎక్కువపెట్టి తగిన టీచర్లను తయారు చేయడానికి ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — content of the syllabus చూస్తే అంత బాధ కరంగా లేదు.

శ్రీ సి. వి. కె రావు — మంత్రిగారు చెప్పే విద్యావేత్తలు కాంగ్రెసు లోని విద్యావేత్తలా?

Mr. Speaker — So, some of the people also may be there, who belong to the party Have they given a definite opinion?

Sri C. V. K. Rao — We have discussed with certain specialists in education who complained that this frequent change is based on irrational basis

Mr. Speaker — Who are those educational experts who belong to Congress party?

Sri C. V. K. Rao — Which type of 'Vidyavethalu' are they ?

Mr Speaker — He is proceeding on the presumption that some of the educationists belong to the Congress Party

Sri C V K Rao — It may be Sir I do not deny

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — సెకండరీ విద్యా విధానంలో S. S L C కి equivalent గా మెట్రిక్యులేషన్ ఉన్నది, కాని మెట్రిక్యులేషన్‌లో సైన్సు చదివే వారికి histories లేకుండా రూపొందించారు, దానిని సంస్కరించి హిస్టరీకి equivalent ఏదైనా ఉండేట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు — విద్యావేత్తలకు కులం, మతం, రాజకీయాలు లేవు, ఎకడమిషియన్సు ఈ విషయాలు పరిశీలన చేస్తున్నారు, లోగడ అనేక మార్పులు చేయడం వల్ల విద్యలో కొన్ని లేని పోని దోషాలు వచ్చాయని అంగీకరించడానికి ఎవరికి అభ్యంతరం లేదు, వారుకూడా దురుద్దేశంతో ఇటువంటి సంస్కరణలు తలపెట్టలేదు, కాంగ్రెసు, నాన్ కాంగ్రెస్ అనే ఎల్లలు, సరిహద్దులు ఇందులో లేవు. Academicians ఎవరైనా ఎకడమిషియన్సే.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — నేను చెప్పినదానికి సమాధానం రాలేదు

Mr Speaker — He answered Mr. Rao's question and not his· He has forgotten it What can I do ? (Laughter)

శ్రీ టి రాఘవులు — వారు ఏమో చెబుతున్నారు, చరిత్ర అంటున్నారు; సైన్సు అంటున్నారు, మరల ఆలోచించాలి.

ABOLITION OF VII FORM

272—

*915 Q – Sri S Jagannadham (Narsannapeta)·– Will the hon. Minister for Education be pleased to state.

(a) whether it is a fact that the Government are contemplating to abolish VII Form Course of study in Multipurpose School and again introduce intermediate course of study in College, and

(b) if so, the reasons therefor?

Sri T V. Raghavulu – (a) From the academic year 1969-70, Government are thinking of introducing the Common 2 year P. U. C. Higher Secondary Course in place of the existing higher secondary and multipurpose course. There is also a proposal to call this as an "Intermediate Course" though in content it will be different from the old intermediate course

(b) The above is the consequential result of the integrated 10 year course of schooling introduced in this state two years ago and is also in consonance with recomendations of the Kothari Commissions report.

శ్రీ జె మల్లారెడ్డి — మల్టిపర్పస్ పద్ధతి పోయి ఇంటర్మీడియట్ పద్ధతి వస్తే మల్టిపర్పస్ పరీక్షలో fail అయే స్టూడెంట్సుకు further గా ఎన్ని అవకాశాలు కూర్చోడానికి ఇస్తారు ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —1970 వరకు వస్తుంది. తరువాత ఆలోచించ వచ్చు.

శ్రీ జె మల్లారెడ్డి —మల్టిపర్పస్ పోయి ఇంటర్మీడియట్ వస్తుంది, దాని పరీక్ష అవుతుంది. తప్పిన స్టూడెంట్సుకు ఎన్ని అవకాశాలు ఇస్తారు ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు —1970 వచ్చే సరికి ఇందులో last batch అయి పోతుంది, new course వస్తుంది, ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండదు.

శ్రీ టి నాగేశ్వరరావు (మంగళగిరి):—సిలబస్ విషయంలో different యూనివర్శిటీలలో వేరువేరుగా ఉంటుందా, ఒకే విధంగా ఉంటుందా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— ఇంటర్మీడియట్ విషయంలో కాలేజీలు, ఎకడమిక్ కవున్సిలు ఆలోచించి నిర్ణయం చేస్తారు.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి (వరంగల్).—1970 వచ్చే సరికి ఇబ్బంది ఉండదు అన్నారు ఎవరు fail కాకుండా మల్టిపర్పస్‌కు కూర్చున్నవారందరిని pass చేసి ఇంటర్మీడియట్‌లో కూర్చోబెడతారా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు - 1970 వచ్చేసరికి new course last year introduce చేస్తారు. అదే first batch అవుతుంది, పాతకోర్సులో fail అయిన వారి విషయం ఆలోచించ వచ్చును —

ఒక గౌరవ సభ్యుడు – 7th form course లోని defects గురించి ఏమైనా analyse చేయించారా ?

శ్రీ టి వి రాఘవులు – ఇదివరలో 7th form P.U C అని అనుకున్నాం Two Year's Course ఉండాలని కొఠారి కమీషన్ రికమెండేషన్ల దృష్ట్యా క్రొత్త ఆలోచన వచ్చింది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (అనంతపురం):—విద్యా విధానంలో ఒకదానికి మరొకదానికి సంబంధం లేకుండా త్వరగా మార్పులు జరుగుతున్నాయి, 1970 వచ్చే సరికి క్రొత్త course ప్రారంభం అవుతుంది, నిజమే. మల్టిపర్పస్ ఎవరైనా fail అయినవారుంటే అక్కడితో ఆఖరు చేస్తారా ? మరల appear కావడానికి వీలుండదా ?

1970 is the end Is it so and they will not be able to appear for H. S. C. again?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —వారికి వేరే chances ఇస్తారు

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—చాలా సంస్కరణలు చేశాము. ఇదే final అవుతుందా - ఇంకా మార్పులు చేస్తూ పోతామా? Is there an end to changes There must be an end to the experimentation in these courses.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:—సంస్కరణలు తలపెట్టవలసి ఉంటూఉంటుంది. అందులో తప్పులేదు.

శ్రీ పి. సి. కేశవరావు — ఇదివరకు ఇంటర్మీడియటు ఫెయిలయినవారిని B. A. మొదటి సంవత్సరంలో కూర్చొనిచ్చేవారు. అట్లాగే 7 వ ఫారం తప్పితే ఇంటర్మీడియటు ఫస్టియరులోనో సెకెండియరులోనో కూర్చొనిస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — ఇది 1970 లో వచ్చే ఆలోచన. ఇది అప్పుడు చేయవలసిన పని.

SHIFTING OF TRAINING SCHOOL

273–

*119 Q.– Sarvasri S. Jagannadham, Ch. Satyanarayana.— Will the hon. Minister for Education be pleased to state.

(a) whether it is a fact that the training school from Rajahmundry had been shifted to a dilapidated and scorpian infested building in Dhawleswaram against the wishes of the students and public ;

(b) whether a writ petition had been filed challenging the shifting of the building and the same was allowed by the High Court ,

(c) who is responsible for such shifting and what necessitated such shifting, and

(d) what is the rent fixed for the building at Dhaweleswaram?

Sri T. V. Raghavulu:— (a) The decision to shift the school to Dhavaleshwaram was taken after it was inspected by the Director of Public Instruction and found suitable

(b) The petition was filed in the High Court to quash the orders issued by the Director of Public Instruction against certain defaulting students

(c) The building at Rajahmundry was required by the Southern Central Railway authorities in connection with laying down a new Railway line.

(d) Rs. 600/- P. M.

వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అది ఆడపిల్లల బడి. చుట్టుప్రక్కల కాంపౌండు లేదు. మరుగుదొడ్లు లేవు. నీటిలో పురుగులు ఉన్నాయి. 5 గురు మినహాయించి తక్కినవారు బడిలోంచి వెళ్ళిపోయారు అని తెలుస్తున్నది. అక్కడ ఉండే యింటికోసము చేస్తున్నారా? రాజమండ్రి టవునలో యేర్పాటు చేయాలని యెందుకు ఆలోచించరు? హైకోర్టు డిక్రీ వు యిచ్చింది, సౌకర్యాలు కలిగించండని. యింతవరకు యేమి చేశారు?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— అధ్యక్షా. ఈ నిర్ణయం చేసినప్పుడు నాకు విద్యాశాఖతో సంబంధం లేదు. కాని యిటీవల వెళ్లాను. గౌరవసభ్యులు హియర్సే చెబుతున్నారు. నేను స్వయముగా చూశాను. ఆ బిల్డింగు సూటబులనేట్టువంటి సర్టిఫికేటు కలెక్టరు యెగ్జామిను చేసి యిచ్చారు. తరువాత చుట్టుప్రక్కల యేదీ లేదు. ఆ విషయం కూడా గవర్నమెంటు ఆలోచించారు. హైకోర్టు తీర్పు గురించి యేమీ చెప్పదలచుకోవలేదు.

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — ఈ విద్యాలయంలో జూను 19 వ తేదీన చేరినటువంటి 75 మంది విద్యార్థినులలో 62 మంది జూను 20 వ తేదీన తరలిపోయారని ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ? ప్రభుత్వానికి ఒక మెమోరాండం సమర్పిస్తూ బాత్రూమ్సు యేర్పరచాలని, నీరు నిలువ చేసే గది యేర్పాటు చేయాలని రక్షణ యేర్పాట్లు కావాలనియిచ్చిన మెమోరాండం ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉన్నదా? యేమి చర్యలు తీసుకున్నారు ?

Mr Speaker — So, not because that there are scorpians they went away ?

Sri T Nagi Reddy — That is also one thing. But they have also other reasons.

Mr Speaker — His reasons are different

Sri T. Nagi Reddy — All those things put together. తేళ్లు, పాములు యెక్కువగా ఉన్నాయని రక్షణ యేర్పాట్లు లేవని బాత్రూమ్సు లేవని నీరు నిలువచేసుకొనే గది లేదని యిట్లాంటివి చాలా ఉన్నాయి. అందుకని హైకోర్టు యిచ్చిన తీర్పు యేమిటి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యయేమిటి ?

మిస్టర్ స్పీకర్ .— పెండింగులో ఉన్నదేమో ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు ·— హైకోర్టు యిచ్చిన తీర్పు యేమిటంటే పిల్లలను పరీక్షకు కూర్చొననివ్వవలసినదని ఒకటి, 70 మంది అనుకుంటాను అట్లో గట్టా యిక్కడలేదు, వారందరికి కూడా స్టయిఫెండు యిచ్చి హాజరు అయినట్లు భావించి స్టయిఫెండుకూడ యిచ్చేయండని యీ రెండు విషయాలు చెప్పారు·

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :— వారు చెప్పినది కరెక్టుకాదు. 69 మంది వెళ్ళిపోయారు. 75 మంది జూను 19 వ తేదీన చేరినారు. వారిలో 69 మంది హాస్టలు విడిచి వెళ్ళిపోయారు.

శ్రీ టి వి రాఘవులు :— అధ్యక్షా నేను యిప్పుడే చెప్పాను. హైకోర్టు తీర్పు ఫలితంగా హాజరు కాకపోయినా 69 మంది డిఫాల్టర్సును కూడా పరీక్షకు కూర్చొననీయండని చెప్పారు రెండవది వారికి స్టైయిఫెండుకూడా యివ్వండని చెప్పారు. జాయను అవలేదని ఒప్పుకుంటున్నాను. ఇన్కరెక్టు ఇన్ఫర్మేషన్ ఏమీ చెప్పలేదు. డిఫాల్టర్సు అయినా యివ్వండని చెప్పారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అక్కడ ఉండడానికి యోగ్యంగా లేదనే విషయాన్ని హైకోర్టు గురించి డిఫాల్టును కండోను చేసి డబ్బు యివ్వమంటున్నారు కదా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— హైకోర్టు తీర్పులోని మెరిట్సు గురించి నేను చెప్పదలచుకొనలేదు.

MILK POWDER

274–

*198 Q.– Sarvasri T C Rajan, A Easwara Reddy – Will the hon Minister for Education be pleased to state :

(a) the quantity of milk powder, biscuits and vitamin tablets supplied to Chittoor district under CARE programme for free distribution to school children during 1964-65 and 1965-66, and

(b) the quantity of milk powder supplied to Palamaner Panchayat Samithi, Chittoor district during the above period?

Sri T V Raghavulu – (a) Milk powder supplied during 1964'1965 is 12,52,662 lbs and during 1965–'66 is 3,83,179 lbs

No biscuits and vitamin tablets were supplied

(b) Milk powder supplied during 1964–'65 is 13,167 lbs
Milk powder supplied during 1965-'66 is 20,400 lbs

శ్రీ టి సి. రాజన్ — మిల్కు పవుడరు పంపకం పంచాయతి సమితి అధ్యక్షునికి చెందిన గ్రామాలకు యిస్తున్నారుగాని తక్కిన గ్రామాలకు అందడం లేదు. అంతేకాకుండా ఇది బెంగుళూరుకు పోయి బ్లాకు మార్కెటు జరుగుతున్నదనే సంగతి మంత్రిగారికి తెలుసునా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు —ఆ యిన్ఫర్మేషను నా దగ్గరలేదు I require notice, Sir.

శ్రీ జె మల్లారెడ్డి — మిల్కు పవుడరు అడిగినంత యిస్తున్నారా లేక యిచ్చినంత తీసుకుంటున్నామా ?

Sri T V Raghavulu — Gift horse should not be looked into its mouth, Sir

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న — అన్ని స్కూల్సుకి సప్లయి చేయడంలేదు. కేర్ యినస్ట్రక్షన్సు ప్రకారం రోడ్డు ప్రక్కన గ్రామాలకు వెనుకబడిన స్కూల్సుకు మాత్రమే యిస్తున్నారు. అన్ని స్కూల్సుకు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — తెలుసుకొని ప్రయత్నం చేస్తాము.

REGIONAL LIBRARIES

275—

* 296 Q —Sri T. C. Rajan :— Will the hon. Minister for Education be pleased to state

(a) whether there is any proposal with the Government to start Regional Libraries at Kurnool and Nizamabad, and

(b) if so, when they will be started?

Sri T. V Raghavulu :—(a) A Regional Library was already opened at Nizamabad during 1966-67 There is no proposal to open Regional Library at Kurnool.

(b) As and when the financial position of the State improves the question of starting one more Regional Library in the State will be considered

శ్రీ టి సి. రాజన్ —రాయలసీమలో స్టార్టు చేస్తారా ?

శ్రీ టి వి రాఘవులు —అలాగే చేయవచ్చును.

WOMEN'S COLLEGE AT CHITTOOR

276—

* 1202 Q—Sri T C Rajan —Will the hon Minister for Education be pleased to state —

(a) whether there is any proposal with this Governmeut to start a Women's College at Chittoor, and

(b) if so, when will it come to effect?

Sri T V Raghavulu —(a) There is no such proposal.

(b) Does not arise

శ్రీ టి. సి. రాజన్ —3-4 జిల్లాలకు ఒక స్త్రీల కళాశాల ఉండేది. తిరుపతిలో రద్దీ యెక్కువగా ఉంది కాబట్టి సీట్సయినా పెంచడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తుందా ?

Mr Speaker —There is a Women's College at Tirupathi

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —ఇప్పుడు 6 కళాశాలలు చిత్తూరు జిల్లాలో ఉన్నాయి ధనాభావంవల్ల ప్రస్తుతం ఆలోచించడానికి వీలులేదు

BAL BHAVAN

277—

* 297 Q—Sri T C Rajan.—Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) where the Jawahar Bal Bhavan is situated, and

(b) the functions of the Bal Bhavan ?

Sri T. V Raghavulu —(a) The Jawahar Bal Bhavan is housed in the building situated in the Public Gardens, Hyderabad, which was previously occupied by the Health Museum

(b) The Jawahar Bal Bhavan is a recreational educational Centre for children, planned and organised to offer

(i) a wide range of experience and activities not otherwise available to them during school hours

(ii) certain educational services to the school children in order to enrich their curriculum and extra curricular activities, and

(iii) to provide leadership and guidance to teachers towards fostering a creative approach in teaching of art and science

శ్రీ వై. వెంకటరావు —అధ్యక్షా, బాలభవన్సు గ్రామాల్లో open చేయడానికి ప్రొపోజల్సు వున్నవా ?

శ్రీ టి వి. రాఘవులు :—ప్రస్తుతానికి అటువంటి ఆలోచన ఏమీలేదు.

HIGH SCHOOLS

278–

*707 Q–Sri Dh Narasimham —Will the hon Minister for Education be pleased to state

(a) whether the Government propose to start High Schools in the villages of (1) Kampasamudram(2) Peddireddypalli (3) Pokalingayapalli (4)Gundemadakala in Udayagiri taluk of Nellore district during 1967–68 , and

(b) if so, when they will be started ?

Sri T V Raghavulu :—(a) No, Sir

(b) Does not arise

(ఎ) లేదు. (బి) ఉత్పన్నముకాదు.

శ్రీ డి. హెచ్. నరశింహం — అధ్యక్షా, ప్రభుత్వానికి డబ్బు వున్నప్పుడు ఆ గ్రామములలో పాఠశాలలు నెలకొల్పడానికి అవకాశము లేకపోయినది ఇప్పుడు డబ్బులేదని అంటున్నారు. ప్రభుత్వానికి డబ్బు సమకూరినప్పుడైన ఆ గ్రామాలలో పాఠశాల నెలకొల్పడానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తారా ?

శ్రీ టి. వి రాఘవులు —అటువంటి ప్రతిపాదన పంపిస్తే ఆలోచిస్తాము

RECOVERY OF FEES IN SATYAVEDU PANCHAYAT SAMITHI

279—

* 84 Q —Sri K Munuswamy (Satyavedu) — Will the hon. Minister for Education be pleased to state

(a) whether it is a fact that a sum of Rs. 20 p m is being recovered from the Elementary School teachers working in Satyavedu and Pichatoor Panchayat Samithis, Chittoor district who come under Pataskar award; and

(b) if so, the reasons there for?

Sri T V Raghavulu :—(a) It is a fact that a sum of Rs 20 is being recovered from Elementary School teachers working in Satyavedu Panchayat Samithi who come under Pataskar's Award and it is not a fact in respect of similar teachers working in Pichatoor Panchayat Samithi.

The audit staff during the audit of the Elementary Education Accounts for the year 64–65 of Panchayat Samithi, Satyavedu pointed out that the rules and regulations of the pay fixation were not followed correctly and that teachers were allowed the weightages which is irregular under normal rules. They ordered that the excess amounts paid may be recovered.

(ఎ) వాస్తవమే. 20 రూపాయిలు వసూలు చేస్తున్నారు. పిచటూరు సమితిలో మాత్రము వసూలు చేస్తున్నారనేది యదార్థము కాదు.

(బి) ఆడిట్ ఫలితముగా వారికి రూల్సును అతిక్రమించి యిచ్చిన డబ్బు తిరిగి వసూలుచేయాలని యిచ్చిన ఆదేశమును పురస్కరించుకొని రు. 20 లు వసూలుచేయడము జరుగుతున్నది.

GRANTS TO PALAMANER CONVENT SCHOOL

280—

*414 Q.—Sri T. C Rajan :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether the Government have received any representation from the Head of the Palamaner Convent School praying for grants, and

(b) if so, at what stage does it stand ?

Sri T V. Raghavulu·—(a) No representation has been received either by Government or by the Director of Public Instruction from the Head of the Palamaner Convent School praying for grants

(b) Does not arise.

(ఎ) పల్లమనేరు కాన్వెంటు స్కూలు అధికారులనుంచి ఎటువంటి విజ్ఞప్తి గవర్నమెంటుకుగాని డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్‌స్ట్రక్షనుకుగాని అందివుండలేదు.

(బి) ఉత్పన్నము కాదు.

SHORT-NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

RECRUITMENT FOR POSTS IN ZILLA PARISHADS AND SAMITHIS

S. No 280-A

S N Q No. 1476-Y -Shri Vavilala Gopalakrishnayya - Will the hon Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

whether the Government consider to instruct the Zilla Parishads and Samithis to stop calling for applications for the jobs in view of retrenchment in the Zilla Parishad and Panchayat Samithis ?

Sri T Ramaswamy —Instructions were already issued in Govt· Memo No 1449/Estt III/67-1 Panchayati Raj, dated 12-4-67 to stop further recruitment for posts to the District Selection Committee till the retrenched personnel are absorbed.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అధ్యక్షా, కొన్ని జిల్లా పరిషత్తులలో ఉద్యోగాలకోసము మరల announcement చేశారు ఎందువల్ల చేశారు ? ఇప్పుడు పిలిచిన తరువాత మళ్ళీ రమ్మనమన్నారట. మరల చెప్పేవరకు రానక్కరలేదని చెబితే వారికి రైలుఖర్చులేనా మిగులుతాయికదా !

శ్రీ టి. రామస్వామి — గవర్నమెంటు ఆర్డర్సుకు వ్యతిరేకముగా జిల్లా పరిషత్తులు పిలిస్తే examine చేస్తాము

శ్రీ సి.హెచ్. జంగారెడ్డి (పర్కాల్) .—అధ్యక్షా, వరంగల్లు జిల్లాపరిషత్తు వారు advertise చేశారు డబ్బును వసూలుచేసుకొనే పద్ధతిగా రు. 5 లు డిపాజిటు తీసుకొనడము, ఏ 2. 3 సంవత్సరాల తరువాతనో interview చేసినట్లుగా కన్పిస్తున్నది. Interview date fix చేసిన తరువాత 15 రోజుల ముందు అప్లికేషన్సును పిలిచే రకముగా ఆర్డరు issue చేస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి ·—సెలక్షన్ కమిటీకి select చేయవద్దనే చెప్పాము. దానికి వ్యతిరేకముగా చేస్తే, మా దృష్టికి తీసుకునివస్తే ఏమి action తీసుకోవాలో అది తీసుకొంటాము, examine చేస్తాము.

ANDHRA RATNA LIFT IRRIGATION SCHEME

S No 280-B ·

S N. Q. No 1475-W —Dr T. V S Chalapathi Rao (Vijayawada East) & Sri T. Nageswara Rao :-Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state ;

(a) whether it is not a fact that Andhra Ratna Lift Irrigation Scheme in Paturu village, Guntur District was inagurated by the hon. Chief Minister in January, 1965,

(b) in which year it was designed and what is the total expenditure incurred,

(c) what is the total ayacut that was expected to be irrigated by the Scheme, what is the actual extent of land that was irrigated during the two years 1965 and 1966, and

(d) what is the financial return that was expected and what is the actual return got by the Government?

The Minister for Irrigation (Sri S. Sidda Reddy) – (a) Yes, Sir

(b) In Sept 1965 The expenditure incurred upto the end of May 1967 is Rs 9, 13, 993

(c) An extent of 3769 acres was expected to be irrigated. The actual extent of land irrigated during 1965 was 600 acres while it was 2,200 acres during 1966

(d) The financial return expected on the scheme was 14.2. The actual return would be known only when the full ayacut is developed.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, నాట్లు వేయడానికి నారుమళ్ళు సిద్ధముగా వున్నవి. ఇంతవరకు నీరు సరఫరా కానందువల్ల రైతులు చాలా ఆందోళన చెందుతున్నారు. మఘ కార్తెలో ఊడ్చేకంటె మడి కట్టుకొని ఇంటిన కూర్చొని ఏడ్వడం మంచిది అనే సామెత వుంది. రైతులు చాల ఆందోళన పడుతున్నారు. త్వరగా నీరు సప్లై చేయడానికి, ఆయకట్టును అభివృద్ధి చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్దారెడ్డి :— దానికి దీనికి సంబంధము లేదు. Lift irrigation schemes ఇచ్చేటప్పుడు ఒక కండిషన్ పెట్టి ఇస్తున్నారు. ఎందుకంటె కృష్ణాడెల్టా కెనాల్సు అన్నీ ఒరిజినల్ గా పాత ఆయకట్టుకు సంబంధించినవి వారికి రైపేరియన్ రైట్సు వున్నవి. వారికి నష్టము లేకుండా, ఇది కొత్తగా పెడుతున్న స్కీము కాబట్టి, వారి plantation అయిపోయిన తరువాత, నీరు అదనముగా వుంటుంది కాబట్టి ఇట్లా ఉపయోగించుకొనే వ్యవహారము చేస్తున్నారు.

ABOLITION OF LAW COMMISSION

S. No. 280-C

S. N. Q. No. 1481-O :—Sri A. Madhava Rao :—Will the hon. Minister for Planning & Law be pleased to state:

(a) Whether the Government propose to abolish Law Commission,

(b) if so, when?

(c) on how many enactments the Law Commission was consulted and followed by the Government ever since the inception of Law Commission;

(d) What is the total expenditure incurred by the Government upon the Law Commission so far?

The Minister for Planning and Law (Sri K.V.Nanayana Reddy):- (a) Yes, Sir

(b) From 31-7-1967 A. N.

(c) Besides the regular work, 26 cases, covering 60 enactments were specifically referred by the Government to the Commission of these, eight cases covering 18 enactments were implemented

The Commission has so far submitted 62 reports to the Government A list of the subjects dealt with in the said reports including 26 cases above is placed on the Table of the House.

(d) About Rs. 7,18,700 upto the end of May, 1967.

PAPERS PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

VIDE ANSWER TO CLAUSE (C) OF SHORT NOTICE QUESTION NO. 280-C (1481-0)

LIST OF REPORTS SUBMITTED BY THE ANDHRA PRADESH STATE LAW COMMISSION

1 Land Laws.

* 2 Andhra Pradesh Ceiling on Agricultural Holdings Act, 1961 (Act X of 1961 ,

3 Repeal of Laws

* 4 Extension of the Provincial Insolvency Act to the Telangana Area

* 5 The Criminal Law Amendment Act as in force in the State.

* 6 Extension of the Madras Legal Practitioners (Amendment) Act, 1943 to Telangana Area.

* 7 The Andhra Pradesh Co-operative Societies Bill, 1962.

* 8 The Andhra Pradesh Village Panchayats Bill, 1962 (Bill No. 19 of 1962)

* 9 Famine Code

10 Land Revenue Laws.

*11 Madras Animals and Birds Sacrifices Prohibition (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959 (Bill No 22 of 1959).

12 Police Laws.

*13 Laws relating to gaming and keeping of common gaming Houses in the State

*14 Laws relating to the establishment and regulation of Markets for sale and purchase of agricultural produce, livestock and livestock products

*15 Laws relating to Money Lending

*16 Laws relating to the Civil Courts subordinate to the High Court.

*17 The Andra Pradesh Municpalities Bill, 1960

*18 Integration of forest laws

*19 Laws relating to the Registration and Licensing of Warehouses in the State.

*20 Laws relating to Town and Country Planning.

*21 Laws relating to Court fees and Suits Valuation

*22 Laws relating to Registration of Practitioners of Ayurvedic, Unani, Prakriti and Homoeopathic systems of medicine

*23 Laws relating to Small Causes Courts subordinate to the High Court

24 Laws relating to State Aid to Industries.

25 Separation of Judiciary from the Executive by Amendment of the Criminal Procedure Code, 1898

26 Laws relating to Canals and Ferries

*27 Laws relating to the relief of indebted agriculturists

28 Laws relating to Begging.

29 Integration of laws relating to Hackney Carriages

*30 Laws relating to Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments.

*31 Laws relating to Public Health.

32 Laws relating to Children

*33 Laws relating to Home Guards.

*34 Revision of Land Revenue Assessment

35 Laws relating to Prisons and Prisoners.

36 Laws relating to the Registration of Births and Deaths.

37 Laws relating to Fisheries.

38 Laws relating to Cotton.

39 Laws relating to the Prevention of Vexatious Litigation.

40 Laws relating to Court of wards

41 Laws relating to Loans to Local Authorities

42 Laws relating to Horse Races and Betting Tax.

*43 Laws relating to determination and disposal of escheats Bona Vacantia and of unclaimed movable property found in a Public place.

44 Abkari Laws.

45 Laws relating to absorbed enclaves.

46 The Andhra Pradesh (Andhra Area) Sati Regulation, 1830.

47 General Clauses Acts.

48 Laws relating to permanent Settlement, Land Registration etc.

49 The Andhra Pradesh (Andhra Area) Administration of Estates Regulation, 1802 (Regulation III of 1802).

50 The Andhra Pradesh (Andhra Area) Hindu wills Regulation, 1829 (Regulation V of 1829)

51 The Andhra Pradesh (T. A.) Eunuchs Act, 1329 F. (Act 16 of 1329 F.)

52 The Andhra Pradesh (Andhra Area) Village Lands Disputes Regulation, 1816 (Regulation XII of 1816)

53 The Indian Civil Service (Andhra Pradesh) (Andhra Area) Loans Prohibition Regulation, 1802.

54 The Andhra Pradesh (Andhra Area) Endowments and Escheats Regulation, 1817

55 The Andhra Pradesh (Andhra Area) Stamp Penalties Regulation, 1831

56 Validation Acts

57 Extension and Amendment Acts

58 Protection of Railways, Government Irrigation Sources etc.

*59 Public Security

60 District Boards and Municipalities Amendment Acts.

61 Personal Laws applicable to Mapillas, Nambudris, etc

NOTE –

* Reports in respect of the cases referred to the Commission by the Government.

Reports Nos 4, 6, 7, 8, 14, 17, 18, and 30 have been implemented fully and have been passed into Acts.

Bills are published in respect of Reports Nos. 1, 5, 9, 10 and 13, but they lapsed consequent on the dissolution of the previous Assembly

The other Reports are under examination in the concerned administrative Departments.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు ·— ఇప్పుడు ఈ లా కమీషన్ వల్ల ఏమి ఉపయోగం లేదని ఎబాలిష్ చేశారా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—లా కమీషన్ వారు ఉద్దేశపూర్వకంగా ఎంత పని చేయాలో అంత పని చేశారు. లా కమీషన్ 1961 ఆగస్టులో వేయబడింది మూడు సంవత్సరాలు పొడిగించబడింది. తరువాత మళ్లీ మూడు సంవత్సరాలు పొడిగించబడింది. 1969 ఆగస్టు వరకు వుండవలసింది కాని ఆ కమీషన్ చేయవలసిన పని అయిపోయింది కాబట్టి ఎబాలిష్ చేస్తున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య — లా కమీషన్‌ను తీసివేయడానికి కారణం వారంత కష్టపడి చేసిన ప్రపోజల్స్ ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా వుండి, ప్రతి యాక్టుని దానికి వ్యతిరేకంగా తయారుచేయడం వల్ల తీసేసారా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఇప్పటి వరకు లా కమీషన్ సబ్‌మిట్ చేసిన దాదాపు 62 రిపోర్టుల నుండి దాదాపు 8 రిపోర్టులు సమగ్రంగా పరిశీలించి వాటి యాక్టులు అమలులోకి వచ్చాయి. 6 బిల్సు మాత్రం వున్నాయి. వచ్చే సెషన్‌లో వస్తాయి, మిగిలిన రిపోర్టులు పరిశీలనలో వున్నాయి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — 61 మాత్రమే టేబుల్ మీద పెట్టారు అందులో 8 మాత్రమే యాక్ట్సు చేశారు. మిగిలినవి ఎందువల్ల చేయలేదు ? ఎందువల్ల ఇంకా ఎసెంబ్లీ ముందు రాలేదు ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :— లా కమీషన్ వారు రీసెంట్‌గా సబ్‌మిట్ చేశారు. మన రాష్ట్రంలో మొత్తం 770 ఎనాక్ట్‌మెంట్స్ వున్నాయి. వాటిలో నుండి సమగ్రంగా పరిశీలించి 670 ఎనాక్ట్‌మెంట్స్ కొరకు మాత్రం

రిపోర్ట్స్ వచ్చాయి. సెకండ్ రిపోర్టు నిన్ననే గవర్నమెంటుకు అందింది. దానిలో 300 ఎనాక్ట్‌మెంట్స్ రిపీల్ చేయాలని కోరారు. అవి అన్నెసెసరి అని పెట్టారు 6 బిల్స్ మాత్రం వున్నాయి. మిగిలినవి పరిశీలించి తొందరగా తీసుకోవాలని గవర్నమెంటు అనుకొంటున్నది

ABOLITION OF THE SECOND CLASS MAGISTRATE COURT, PALAKOL

S No. 280-D

S N Q No. 1482-H —Sri P Seshavatharam —Will the hon. Minister for Planning and Law be pleased to state

(a) The reasons for the abolition of the Second Class Magistrate Court, previously functioning at Palakol, Narsapur Taluk, West Godavari District, and

(b) Whether there is any proposal with the Government to constitute a Munsif's Court at Palakol at present

THE MINISTER FOR PLANNING AND LAW (Sri K V. Narayana Reddy) -(a) Consequent on the introduction of the scheme of having one Munsif Magistrate Court at each Taluk Headquarters, as is obtaining in Telangana area, the Judicial Second Class Magistrate Court at Palakol was abolished, as Palakol is not a Taluk Headquarter, but only forms part of Narasapur taluk, where a Munsif Magistrate Court is functioning

(b) Some representations have been received by Government to constitute a Munsif Magistrate Court at Palakol, which are under consideration in consultation with the High Court.

శ్రీ పి శేషావతారం (పాలకొల్లు) :— పాలకొల్లు మునిసిఫ్ కోర్టు విషయంలో అక్కడ్నుంచి ఏమైనా పిటిషన్స్ వచ్చాయా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—పిటిషన్స్ వచ్చాయి, తర్వాత హైకోర్టుకు రిఫర్ చేయబడింది. హైకోర్టు వారు స్పెషల్ ఆఫీసర్‌ను నియమించారు. స్పెషల్ ఆఫీసర్ రిపోర్టు కూడా మాకు నిన్ననే అందింది. దాని ప్రకారం పాలకొల్లు తాలూకా కాదు, నర్సాపురం తాలూకా కాబట్టి తెలంగాణాలో వున్న ప్యాటర్న్ ఆంధ్రలో అమలు పెట్టాలని ప్రతి తాలూకాకు మునిసిఫ్ కోర్టు ఏర్పాటు చేశారు. దాని ప్రకారం పాలకొల్లులో మునిసిఫ్ కోర్టు అవసరం లేదని హైకోర్టు వారు చెప్పారు.

WRITTEN ANSWER TO QUESTION
P H. CENTRE FOR DONEBAYYE

265—

.*57 (Z) Q—Sri M. Subbanna (Kothuru) :—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether survey of the site for construction of a Primary Health Centre in Donebayye village of the Seethampeta Panchayat Samithi area has been done, and estimates prepared, if so, when the said construction will be completed, and

(b) who will execute the work ?

A —

(a) Orders have been issued for establishment of Primary Health Centre at Donbai village, Seethampet Panchayat Samithi, Srikakulam District in G O Ms. No 432, Panchayathi Raj (Prog III) Department, dated 24-5-1967 The Collector of Srikakulam aliented the land of Ac 1 82 of Donubai village for construction of the Primary Health Centre buliding. An estimate was prepared for Rs 38,000 As orders have been issued recently for establishment of this Primary Health Centre, it will take some time for construction of the Primary Health Centre'

(b) The Panchayat Samithi, Seethampet will follow the procedure for execution of the work according to the Rules issued under Panchayat Samithis & Zilla Parishads Act XXXV

BUSINESS OF THE HOUSE

Sri C V K Rao —Under rules to unstarred questions, when once a Member submits a question as starred and when once the Speaker admits it, the Government is bound to answer. That is the ruling you had given, and with regard to short notice questions . . .

Mr Speaker —It is not a ruling given by me There is a rule provided in the Assembly Rules

Sri C. V K Rao —You have pronounced recently Sir. It has doubly strengthened You have also last time said when a short-notice question is given it is not open for you to force the Government to answer it It is open for the Government to answer it or not Under the new rules when the Govt. is bound to answer, they have avoided to answer similar question and now for a short-notice question they have come with the answer. It means that if I come with a Short Notice Question, they can answer that They can easily avoid answering this question Therefore my point is when once a short notice question is admitted the Govt. may be asked to answer it as expeditiously as possible If a starred Question of short Notice comes the priority should be for the short-notice Question That is not being observed. On this you have to give a ruling.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇప్పుడు జరుగుతున్న విషయం గురించి నేను చెబుతాను. ఒక ఆర్డినరి క్వశ్చన్ సభ్యుడు పంపించి వుంటారనుకోండి ఎడ్మిట్ చేసి డిపార్టుమెంటుకు పంపిస్తాను ఇన్ ఫర్మేషన్ కొరకు, అన్సర్ వచ్చివుంటే ఫలానా తేదికి అని లిస్టులో వేస్తారు తరువాత ఎవరైనా సభ్యులు షార్ట్ నోటీస్ క్వశ్చను పంపిస్తే షార్ట్ నోటీసుక్వశ్చనుగా ఎడ్మిట్ చేస్తూ ఆర్డినరిస్టార్డ్ క్వశ్చన్ తోపాటు క్లబ్ చేస్తున్నాను ఎవరెవరుపంపించారో వారి పేర్లన్నివస్తాయి. ఇప్పుడుమీరు రెయిజ్ చేసేపాయింటువేరు. మీరు ఆర్డినరిస్టార్డ్ క్వశ్చన్ పంపించినతరువాత అది లిస్టులో ఇంక్లూడ్ కాకపోతే అదేవిషయాన్ని మళ్ళి షార్ట్ నోటీసు క్వశ్చన్ గా వచ్చినప్పుడు ప్రీవియస్ క్వశ్చన్ ఏమి అవుతుంది అని మీరు అడుగుతున్నారు. Am I right?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అదే అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నాచురల్ గా, షార్ట్ నోటీసు క్వశ్చన్ కు అన్సర్ వచ్చినప్పుడు ప్రీవియస్ గా పంపిన స్టార్డ్ క్వశ్చన్ కూడ దానితో క్లబ్ చేయాలి.

Sri C V K. Rao – If it was the position, I have no objection Sir

మిస్టర్ స్పీకర్ :— షార్ట్ నోటీసు క్వెశ్చన్‌కు అన్సర్ వస్తే ప్రీవియస్‌గా వచ్చినదానినికూడా క్లబ్ చేయాలి. That is what we are doing.

శ్రీ సి వి కె. రావు —దానిని గవర్నమెంట్ అబ్జర్వ్ చేయడంలేదు.

Mr. Speaker —When a question is admitted and there is an observation that it comes on a particular date, for the Government and the concerned Minister to answer that question, there is no question of escaping

శ్రీ అహ్మద్ హుస్సేన్ (సీతారాంబాగ్) :— షార్ట్ నోటీసు క్వెశ్చన్ పంపి 15, 20 రోజులు అయినా రిప్లయి రావడంలేదు. కనీసం షార్ట్ నోటీస్ క్వెశ్చన్‌కు సమాధానం 5 రోజులలో రాకపోతే ఎలా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సభ్యులకొక విషయం చెప్పదలచాను. నాకు రోజుకు 20, 30 షార్ట్ నోటీసు క్వెశ్చన్స్, 20, 30 కాల్ ఎటెన్షన్ నోటీసులు వస్తున్నాయి. ఇవన్నీ ఎడ్మిట్ చేస్తే 5 గంటలూ సరిపోతుంది. రెండవ విషయం, అసెంబ్లీ సెషన్స్ జరుగుతున్నాయి కాబట్టి... ...it does not mean that every question becomes a short-notice question Short-notice questions relate only to urgent matters of public importance. ఏదో కొంప మునిగిపోతోందంటే, ఏదో ప్రమాదం జరుగుతున్నదంటే అటువంటి వాటి గురించి షార్ట్ నోటీస్ క్వెశ్చన్ ఇవ్వవచ్చు. అంతేకాని అసెంబ్లీ జరుగుతున్నది, కాబట్టి పంపిస్తే అవి ఎడ్మిట్ చేయడానికి వీలులేదు.

శ్రీ అహ్మద్ హుస్సేన్ —కొంపలు మునిగిపోయే విషయాలు కూడా వున్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ — కొంపలు మునిగిపోతుంటే తప్పకుండా ఎడ్మిట్ చేస్తున్నాను. కొంపలు కాలిపోతుంటే రూల్ 74 క్రింద ఎడ్మిట్ చేస్తున్నాను. షార్ట్ నోటీస్ క్వెశ్చన్స్ ఎడ్మిట్ చేస్తున్నాను. ఆర్డినరి స్టార్ క్వెశ్చన్స్ [illegible] అసెంబ్లీ పూర్తి [illegible] అన్సర్ [illegible] వారి నుండి [illegible] చేయడానికి వీలులేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— [illegible] షార్ట్ నోటీస్ క్వెశ్చన్‌కు స్టార్డ్ క్వెశ్చన్‌కు తేడా వుండడం [illegible] స్టార్డ్ క్వెశ్చన్ పంపిస్తే అసెంబ్లీ యాక్టివిటీవల్ల సాఫ్ చాలకపోవడంవల్ల [illegible] ముట్టుకోవడం లేదు, స్టార్డ్ క్వెశ్చన్ వేస్తే అది కంప్లీట్‌గా మూల పడిపోతున్నది.

Mr. Speaker :—That is not correct Short-Notice question గా తప్పిపోయినప్పుడు even if it is not admissible-ordinary starred question గా admit చేస్తూ, దాని సమాధానం తెప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. దానికి కూడ పెర్మిషన్ యిస్తున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మీతో మేము పూర్తిగా ఏకీభవిస్తున్నాము. ఒక clarification Sir; మేము starred question యిస్తే, దానిని ముట్టుకోవడం లేదు. మేము short-notice యిస్తే, మీదగ్గరకు వచ్చిన తరువాత మీరు డిసైడు చేస్తారు. అందులో మేము చేయగలిగింది, ఏమైన ఉంటే మేమే నిర్ణయించుకోవచ్చునా ?

Mr Speaker :— I won't allow that to be done. Ordinary starred questions వచ్చినట్లయితే వెంటనే department పంపించి, సాధ్యమైనంత త్వరలో సమాధానం తెప్పిస్తున్నాము. అప్పుడు admit చేస్తున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య .—Staff తక్కువ ఉన్నారు heavy work ఉన్నది.

శ్రీ అహ్మద్ హుస్సేన్ :—నేను కూడ కొన్ని ప్రశ్నలు యిచ్చానండి.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు.— అధ్యక్షా, నిన్న table పైన కొన్ని కాగితములు పెట్టారు. అందులో కరీంనగర్ మునిసిపాలిటీని రెండు సంవత్సరములు డిజాల్వు చేసినట్లుగా ఉంది. జూన్ 15న డిజాల్వు చేశారు. అది నిన్న యిచ్చారు అది వెంటనే ఎందుకు table మీద పెట్ట లేదు ? 20 రోజుల క్రింద జరిగితే నిన్న యిచ్చిరి అధ్యక్షా ! ఇంత ప్రాముఖ్యంగల విషయాన్ని అసెంబ్లీ దృష్టికి వెంటనే తీసుకొనిరావద్దా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ .— Previous Assembly మూడు సంవత్సరాలకు పెట్టే వారు. ఇప్పుడు 2, 3 మాసాలకు పెడుతున్నారు అందుకు కంగ్రాట్యులేటు చేయాలి.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు — ప్రభుత్వంలో improvement కనపడినందుకు తప్పక congratulate చేద్దాం.

మిస్టర్ స్పీకర్ — సాధారణంగా ఇటువంటి delays మీద వెంటనే action తీసుకొంటున్నాము We are taking action and we are calling for the explanation of the concerned officers as to why they have delayed matters. I will tell one instance . Electricity Board వారు అనుకొంటాను 4 సంవత్సరాల వరకు Audit reports పంపలేదు. దానిని ఇప్పుడు పంపారు దానిని వాపసు పంపుతూ వ్రాశాము. కరస్పాండెన్సులో ఉంది నాలుగు సంవత్సరాలు అయింది I will let the House know the results of the correspondence I will see that they are placed as early as possible If there is delay, I will take action against them.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి — దీనివల్ల రాజేశ్వరరావుగారికే నష్టం వచ్చింది. Municipal demand అయిపోయింది. అది ముందే తెలిసి ఉంటే, ఆ డిమాండుపై చర్చలో, ఆ కరీంనగరు మునిసిపాలిటీ రద్దు విషయం గురించి మాట్లాడి ఉండే వారు ఆ అవకాశం శ్రీ రాజేశ్వరరావు గారికి యిప్పుడు పోయింది. 10 రోజులు ముందు పంపిస్తే ఏమి పోయింది

శ్రీ వి. బి. రాజు —నిన్న ఉదయమే పెట్టారు

శ్రీ టి నాగిరెడ్డి — నాకు తెలుసు. నిన్న ఉదయం అని వారే చెప్పారు. ౩౦ పేజీలు పుస్తకం ఉంది. అది అంతా చదివి ఒక గంటలో, చెప్పడానికి రాజేశ్వరరావుగారి వద్ద మెస్మరిజం ఏమి లేదుగా ?

శ్రీ సి హెచ్ రాజేశ్వరరావు — అధ్యక్షా, రాజకీయ కారణాలవల్ల నిష్కారణంగా దానిని డిజాల్వు చేశారు ౨, ౩ మాసాల్లో ఎన్నికలు జరుగబోతోంది ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య మాత్రం, ప్రజస్వామ్య సిద్ధాంతాలకు వ్యతిరేకం అయినది

Mr Speaker —Now, so far as the supersession of the Vijayawada Municipality is concerned, Sri Vavilala Gopalakrishnayya has given notice. His amendment has been admitted and it is coming up for discussion towmorrow If the hon Member Sri Rajeswara Rao also feels like giving it, he can give notice of his amendment and I will see that it is taken up. Under the rules he has got a right to give notice.

Sri K Prabhakara Rao —Sir, I have given notice of some amendment

Mr Speaker —Whether it has been admitted or not, he will get an endorsment.

ANNOUNCEMENTS

re .—NOMINATIONS TO THE COMMITTEE ON GOVERNMENT ASSURANCES

Mr Speaker .—I am to announce to the House that under Rule 202 (b) of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I nominate the following members to the Committee on Government Assurances for a period of one year

1. Sri Mohammed Kamaluddin Ahmed
2. ,, P. Lakshmana Rao
3. ,, Chinta Ramachandra Reddy.
4. ,, G. Bhoopathi.
5. ,, M. Veeraraghavarao.
6. ,, B. Papi Reddy and
7. ,, G. Sivayya

Under Rule 202 (c) of the A. P. Legislative Assembly Rules, I nominate Sri Kamaluddin Ahmed as the Chairman of the Committee on Government Assurances.

re —NOMINATIONS TO THE COMMITTEE ON PETITIONS

Mr Speaker —I am to announce to the House that under Rule 212 (b) (1) of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I nominate the following to be the Members of the Committee on Petitions for the first Session in addition to the Deputy Speaker who shall be the Chairman of the said Committee

1. Sri K. Narayanaswamy.
2. Smt Padma Bhaskara Reddy
3. Sri Venkata Rami Naidu
4. ,, V. N. Goud

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re—WIDESPREAD UN-EMPLOYMENT OF HANDLOOM WEAVERS AND OTHER PROBLEMS RELATING TO HANDLOOM INDUSTRY

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య.—అధ్యక్షా ! రాష్ట్రంలోని చేనేత పారిశ్రామికులు అసాధారణమైన కోర్కెలు ఏమి కోరడంలేదు. పనిచేసుకొని బ్రతకడానికి అవకాశం కల్పించవలసినదని, ప్రభుత్వాన్ని గత సంవత్సరం నుంచి అర్థిస్తూ, చివరకు తాలూకా ఆఫీసుల దగ్గరకువెళ్లి ప్రశాంతంగా తమకోర్కెలను నివేదించుకునడానికి, గత 10, 12 రోజులుగా రాష్ట్రం మొత్తంమీద చాలాప్రాంతాలలో, ముఖ్యంగా రేపల్లెలోను ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. రాష్ట్రంలోని చేనేత పారిశ్రామికులు ఈ దుర్భరమైన పరిస్థితులు అనుభవించడానికి కేంద్రంలోని ప్రభుత్వం, యిక్కడ మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుసరించిన, అనుసరిస్తున్నటువంటి పారిశ్రామిక ఆర్థిక విధానాలే కారణం, అనేవిషయాన్ని నేను అనేకసార్లు మనవిచేసుకొన్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

అధ్యక్షా ! ముఖ్యంగా ప్రభుత్వంయొక్క ఆర్థిక, పారిశ్రామికవిధానాలు, ఈ చేనేత పరిశ్రమను, క్రిందదీయడానికి ఎలా తోడ్పడినదో వివరించిచెబుతాను, Permitting the mills and powerlooms to produce freely colour sarees both yarn and dyed and piece-dyed though they were prohibited from producing them as per the decision of the Union Government taken on 2nd June, 1966. అధ్యక్షా! ఇవి కేంద్రప్రభుత్వం జారీచేసిన ఎక్స్‌ట్రార్డినరి గజెట్టులో ఉంది. 2nd June 1966 తేదీన ఒక ఆరర్ జారీచేశారు. ఈ ఆర్డరు ప్రకారం, దేశాలలో ఉన్నటువంటి మిల్లులు, పవర్ మగ్గాలు, నూలుతో అద్దిన రంగు చీరెలనుగాని, అద్దకం చేసినవాటినిగాని ఉత్పత్తి చేయకూడదని నిషేధించారు. కానీ ఈ పవర్ మగ్గాలు రంగు చీరెలను స్వేచ్ఛగా ఉత్పత్తిని చేస్తూనే ఉన్నది. దీనిపై ప్రభుత్వం ఎట్టి చర్యతీసుకోలేదు. ప్రభుత్వానికి చేనేత పరిశ్రమపై ఎంత నిరాదరణ ఉన్నదో వ్యక్తమౌతోంది. ఆ ఆర్డరును అమలు చేయుటకు కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ముందుకు రావడంలేదు. Extra-ordinary Gazette Government of India, Minstry of Commerce, ressolution of 2nd June 1960 లో ఇలాఉంది. With a view to afford protection to the Handloom industry, the Committee has recommended that production of dhoties and sarees by Textile Mills should be pegged at 1963 level, and that the production of colour sarees should be reserved exclusively for handlooms and that even small power looms, especially with 4 looms and below, should not be allowed to produce colour sarees. The Government accepted these recommendations. అంతేకాదు అధ్యక్షా ? ఇంతవరకు కూడ

రాష్ట్రంలో Power మగ్గాలు పెట్టడమా ? పెట్టకపోవడమాని, అనేది ఆలోచిస్తు కోఆపరేటివ్ సెక్టర్ లో పెట్టాలనిఉద్దేశ్యం ఉన్నట్లుగా ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు అనాధరైజ్డు పవర్ మగ్గాలు రాష్ట్రంలో వందకుపైగా ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం వాటిని ఎందుకు అంగీకరిస్తున్నది ? ముఖ్యంగా చీరాల, ఆదోని, హైదరాబాదు ప్రాంతాలలో అవి వున్నాయి. దానిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఎట్టి చర్యలూ తీసుకోవడం లేదు. ఒక చిన్న ఫ్యాక్టరీలో మరుగుదొడ్డి లేకపోతే district factory Inspector, ఆ మేనేజిమెంటును ప్రాసిక్యూట్ చేస్తాడే, అటువంటి Inspector ఈ అనాథరైజ్డు Power looms ను ఎందుకు బలపరుస్తునారు? పెట్టుబడి దారులకు మన ప్రభుత్వం ప్రోద్బలం యిస్తునట్లు తెలియడంలేదా ? చేనేత పరిశ్రమను రక్షించడానికి మన ప్రభుత్వం పనిచేస్తున్నట్లు ఎక్కడా కనపించడం లేదు మూడవది ఈ దేశానికి యితర దేశాల నుంచి 9 లక్షలు బెట్టి ప్రత్తి దిగుమతి ఔతోంది. ఈ దిగుమతి ఔతున్న 9 లక్షల బేళ్ళపైన Indian Cotton Mills Federation వారు యిండియా ప్రభుత్వము యొక్క అధికారముతో బేలు ఒకటికి 150 రూ॥లు మొదలుకొని 250 రూ॥ల వరకు వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ విధంగా Indian Cotton Mills వారు వసూలూ చేసినటువంటి ధనం దాదాపు 16 కోట్ల రూ॥ల వరకు వుంటుంది. ఆ విధంగా వసూలువల్ల చేనేత పరిశ్రమకు వాడకం చేసేటటు వంటి సన్న నూలు ధరలు 10, 15 రూ॥లు పెరిగిపోయింది, నూలు ధరలు అదుపులో పెట్టడం కోసం ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. విదేశాల నుంచి దిగుమతి ఔతున్న 9 లక్షల బేళ్ల ప్రత్తి మీద 16 కోట్ల రూపాయలు వసూలు చేయబడుతున్నది అంతకూడా Cotton Textile Mills యొక్క benefit కోసమే Indian Cotton Mills Federation ఖర్చు పెడుతుందని చెప్పినందున చేనేత పరిశ్రమకు ఉపయోగిస్తున్న సన్న నూలుకు ఎంతవరకు రిబేటు రావడానికి అవకాశం వుంటుందో అంత రాబట్టవలసిందని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఎన్నోసారులు చెప్పడం జరిగింది. అయినప్పటికి India ప్రభుత్వముమీద వత్తిడి తీసుకురావడం లేదు. 1948 The Industial policy resolution ప్రకారం subsequent గా rules ప్రకారంగానీ చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. చేనేత పరిశ్రమకు గాని యితర వృత్తుల వాడకం చేసేటటువంటివారికిగాని మోటువస్త్రాల మీద ఏలాంటి పన్నులు విధించ కూడదు అన్నవిషయాన్ని Govt of India వారు State Govts. కు direction యిచ్చారు. అయినప్పటికి మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మొన్న మొన్నటి వరకు అర్థ రూపాయి అమ్మకం పన్ను ఉన్నదాన్ని ఒకేసారి 3 రూ॥లకు పెంచారు. ఇదిమన అందోళన ఫలితంగా రెండు రూ.లకు తగ్గించాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నా దే తప్ప అది ఏవిధంగా చేనేత పరిశ్రమ నష్టం కలుగ చేస్తోందో పరిశీలించి చెప్పలేరు. అందుచేత మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే అమ్మకం పన్ను చేయడం కాదు—నేను పెద్ద అధికారులలో మాట్లాడుతూవుంటే మద్రాసు ప్రభుత్వం కూడా నూలుమీద 2 రూ.లు అమ్మకం పన్ను వేశారు. అందువల్ల మేము కూడా 100 కి 2 రూ.లు అమ్మకం పన్ను వేస్తాం అని చెప్పారు. కానీ మద్రాసు ప్రభుత్వం చేస్తున్న పని

మన ప్రభుత్వం చేస్తోందా అని అడుగుతున్నాను. మద్రాసు ప్రభుత్వం వసూలు చేసిన అమ్మకం పన్ను యావత్తు చేనేత పరిశ్రమ వృత్తికి ఖర్చు పెడుతున్నారు తప్ప మన ప్రభుత్వంలాగా Consolidated fund లో జమకట్టుకొని యితర ఖర్చుల కోసం ఖర్చుపెట్టడంలేదు. మనరాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వంపై వత్తిడి తీసుకరావడానికి ఈ ప్రభుత్వ హయాములో ప్రభుత్వం చేశారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ చేనేత పరిశ్రమ యింతహీన స్థితిలో వుండడానికి కారణం వివరించి చెప్పవలసిన అవసరం మా మీద వుంది.

Mr Deputy Speaker.— Does he think the Minister will be able to answer all these? Only important points he will answer

SRI Pragada Kotaiah —He will have to answer, Sir This notice was already communicated to the hon. Minister and I hope he will be able to give an answer The Minister will have to say something on all these

Mr. Deputy Speaker — Then all right

The Minister for Industries (Sri B V. Gurumurthy) :— I am prepared to answer, Sir.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:— ఇవాళ హిందూలో చూడండి. మిల్లు నూలు మీద అదనపు పన్ను వేశారుఅంటే మద్రాసు వర్తకులను, మద్రాసు Industries Minster వెంట పెట్టుకొని ఢిల్లీ వెళ్ళి Deputy Prime MInister దగ్గరకు వెళ్ళి deputation wait చేస్తున్నారు, వత్తిడి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో 30 లక్షల మంది చేనేత పారిశ్రామికులు అన్నమో రామచంద్రా అని అలమటిస్తున్నా యింతవరకూ ఒక్క మంత్రి అయినా బహిరంగంగా సానుభూతి చెప్పడానికి ఇండియా ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను. మొన్న 14 లక్షల రూపాయలు రిలీజ్ చేస్తున్నాం అన్నారు. ఇప్పటివరకు బడ్జెట్టులో చర్చలేదు. ఇంతకు పూర్వం sanction అయినది రిలీజు చేశారని అడుగుతున్నాను. Vote on Account Bill మార్చి తీసుకురావడం జరిగింది. నాలుగు మాసాలుగా అయింది. 28 లక్షల రిబేటు మామూలుగా వుంటే 8 లక్షలు చెల్లించాలి అంటు మార్చి అయినతరువాత Appropriation Bill అయిన తరువాత యిప్పటివరకు మార్చి, ఏప్రియల్, మే, జూన్ కూడా అయిపోయింది. యింతవరకు disburse చెయ్యలేకుంటె ప్రభుత్వం బెడ్జెట్టు అయిన తరువాత Vote on Account అయిన తరువాత 14 లక్షలు రూపాయలు యిస్తారట. ఇది "డోల్సు" ఏమీ కాదు. మాకు [illegible] కావలసినదంతా కూడా ప్రభుత్వం వ్యయపరచింది. రిబేటు స్కీము ద్వారా రూ. కి [illegible] పైసలు యివ్వవలసివుంది. వారు అట్లా యివ్వని కారణంగా 100 కి [illegible] వడ్డీతో యినర తెచ్చుకొన్నారు చేనేత కార్మికులు. మా ధనాన్ని మీ దగ్గర [illegible] వుంచుకున్నారు. 2 మాసాలనుంచి ప్రభుత్వం

దగ్గర వుంది. Loars యివ్వకపోతే జప్తులు చేసే ప్రభుత్వం పేదవాళ్ళ ధనం తమ చేతులో పెట్టుకొని డబ్బులేదు ఇవ్వడానికి అని చెప్పే సమాధానం సరియైనది కాదు అధ్యక్షా! ఎందుచేతనంటే this is a committed expenditure చేత కాకుండా గారడీ చేసి అంకెలను తయారుచేసి శాసన సభ ముందు పెట్టి యివ్వ లేమని, డబ్బులేదని చెప్పే సమాధానం సరియైనది కాదు This is a committed expenditure. This must be repai⁴ in time ఈ విధంగా మాకు Government of India వారు యిచ్చేటటువంటి schemes అన్నింటిని రద్దు చేశారు. Marketing scheme, Society depots, Housing Colonies ను రద్దుచేశారు. చేనేత పరిశ్రమ అభివృద్ధికిగాను India ప్రభుత్వమువారు యిచ్చిన పథకాలను గత 3 సంవత్సరాల నుండి రద్దుచేశారు రద్దుచేసి డబ్బు లేదని చెప్పి ప్రభుత్వం కొత్త Assistant Director of Handlooms ను సృష్టించారు. ఈ విధంగా ప్రజలకు చెప్పేది ఒకటి ఆచరించేది ఒకటి. Director of Handlooms ను గానీ వారి సిబ్బందికిగానీ యిచ్చేటటువంటి జీతాలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన సొమ్ము నుంచి ఒక్క కానీ అయినా ఖర్చుచేయడంలేదు. వారి జీతనాతాలు యావత్తు చేనేతపరిశ్రమ కొరకు రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రప్రభుత్వం దగ్గర నుంచి పొందే డబ్బు తప్ప యితరంగా మాత్రం కాదు. మొన్ననే బారువా. యిచ్ఛాపురం, రాజాపురం రహదేవపురం ఈప్రాంతాలకు వెళ్లితే 100కి 50మంది యిళ్లు ఖాళీచేసివెళ్లారు. డెల్టాప్రాంతంలో వున్నటువంటి ఐలవరం, కనగాల రేపల్లెలలో వందలకొలది కుటుంబాలు అన్న మో రామచంద్రా అనేవారి అవస్థను చూడమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నేను మార్చి నెలలో మన పరిశ్రమల మంత్రిగారికి వ్రాశాను. Director of Handlooms వారికి వ్రాశాను. రాష్ట్రంలో తీవ్రమైన పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. చేనేత పరిశ్రమలో నిరుద్యోగం పెరిగిపోయింది. అన్న మో రామచంద్రా అని అలమటిస్తున్నప్పుడు స్వయంగా చూసికూడా కనీసం గంజి కేంద్రాలను పెట్టడానికి కూడా గతిలేకపోయింది. వాఖుగు మాసాలుగా చెప్పతూవుంటే తీరుబడిలేదు ఒక్కమంత్రికి కేంద్రానికి తెలియజెయ్యడానికి తీరుబడికాలేదు. ఈ రోజున సత్యాగ్రహం చేసూవుంటే ఆపాలని 130 మందిని జైలులో పెట్టారు. జైలులో పెట్టడానికి cel^ls చాలని కారణంగా తహసిల్‌దారు ఆఫీసులో రాత్రి 10 గం.ల వరకు వుంచి అన్నం అడిగినా యివ్వకుండా ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వం ఏం ప్రభుత్వం అధ్యక్షా! ఇంత నిర్దాక్షిణ్యంగా వ్యవహరించిందని మనవి చేస్తున్నాను. cells లేని కారణంగా రాత్రి 10 గం.ల వరకు తహసిల్‌దారి ఆఫీసులో వుంచి అన్నం యివ్వకుండా వుండటం మానుషచర్య అంటారా లేక అమానుషచర్య అంటారా అందువల్ల ప్రభుత్వం విధిగా చేనేత పరిశ్రామికుల కోసం అవసరమైనటువంటి చర్యలు తీసు కోవాలని కోరుతున్నాను. మిమ్ములను భిక్షం యివ్వమని అడగటంలేదు. అవి కావాలని యివి కావాలని అడగడం లేదు. ఏము పనిచేస్తాం 8 గంటలు కాదు. 12 గంటలు పనిచేస్తాం పనిచూపించండి అర్థిస్తున్నాను ప్రభుత్వాన్ని.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి — అధ్యక్షా! కోటయ్యగారు Call attention Notice లో చేనేత పారిశ్రామికులు పడుతున్నటువంటి యిక్కట్లను గురించి చెపుతూ ప్రభుత్వం ఎల్లప్పుడు నిస్సహాయ స్థితిలో వుంది అన్నారు. ఏ విధమైన సానుభూతి సహాయం చెయ్యలేదని చెప్పారు. అది సరియైనది కాదు. కేవలం సానుభూతే కాకుండా సత్వర చర్యలు తీసుకొని వారికి సహాయం చెయ్యడం జరిగింది. పోగా వారి ఉపన్యాసంలో ప్రత్యేకంగా కొన్ని విషయాలుమా దృష్టిని కేంద్రీకరింపచేశారు వీటిగురించి కూడా ప్రభుత్వం వారి సమాధానం మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు కొన్ని నిర్ణయాలు తీసుకున్నారు, దానిని అమలుజరపడం లేదు, అమలు జరపకపోతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారిపైన యేవిధంగా వత్తిడి తీసుకువస్తున్నది. వాటి Implementation గురించి అనిచెప్పారు. "In order to give protection to the handloom industry, the production of certain varieties of coloured sarees both yarn-dyed and piece-dyed is prohibited by Textile Control Order issued by Government of India The mills and powerlooms have not been permitted to produce these varieties freely. If there are instances of mills or powerlooms producing prohibited varieties they could be brought to the notice of the Director of Handlooms and Textiles or Government, so that action could be taken. అంతే కాకుండా వారు power-looms కు యదేచ్ఛగా లైసెన్సులు యివ్వడం, permit చేయడం జరుగుతున్నది, అన్నారు, అది కూడా సరియైనదే. 1962 వరకు ఏవైతే వున్నాయో వాటిని regularise చేయాలనే మాట వచ్చింది, వాటికి మాత్రం 195 power-looms కు లైసెన్సులు యివ్వడం జరిగింది తర్వాత un-authorised power looms వుంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకోవడం జరుగుతుంది. తరువాత Indian Cotton Mills Federation గురించి వారు చెప్పారు. వారుకొంత percentage ప్రక్కకు పెట్టి వారను కున్నదాని ప్రకారంగా వారు చేస్తున్నారని అన్నారు. వారు 150 rupees per bale అని అన్నారు. నావద్ద ఉన్న information ప్రకారం — వారు తీసుకున్నారో లేదో — ప్రత్యేకంగా కొన్ని varieties 250 నుంచి 200 వరకు పోయింది. బహుశః వారు చెప్పింది కూడా correct అయివుండవచ్చు. అయితే యిది మొదలు Indian Cotton Mills Federation వారు export of yarn గురించి incentives యివ్వాలనే ఉద్దేశంతో దీనిని వినియోగించడం జరిగింది. If yarn and cloth are exported, the price they would get is less than [illegible] కాబట్టి దానిని కొంతవరకు equalise చేయడానికి ఉపయోగించారు. "To encourage exports, the Cotton Mills Federation used to provide incentives to such of those mills from out of the premium collected on cotton. This has however been stopped from June, 1966 as understood. At present the premium collected is being utilised for conducting research work and for developing cotton growing in the country, so that dependence on foreign countries on long stapple

cotton is reduced. కాబట్టి long staple cotton ఈ దేశంలో ఉత్పత్తి చేయడానికి గాను వినియోగించడం జరుగుతున్నది ఈ research పథకాలను అమలు జరపడానికిగాను Sales tax గురించి వారు చెప్పుకున్నారు. 3 per cent నుంచి, 2 per cent కు క్రిందటి నెల 1 వ తేది నుంచి చేయడం జరిగింది Ways and means position బాగా లేనందువల్ల చేయవలసి వచ్చింది భారంగా వున్నదని తక్కువ చేయాలని, మిత్రులు ప్రగడ కోటయ్యగారు తదితరులు represent చేయడంవల్ల 2 per cent చేసారు. అదికూడా ఈ మధ్య నే తీసుకున్న చర్య అని మనవి చేస్తున్నాను వారు current year లో రూ. 27.5 లక్షల budget లో provide చేసారు, యింతవరకు payment చేయలేదని అన్నారు. నేను మనవి చేసినాను ఈ నెలాఖరులో budgetary provision లో సగం రూ. 14 లక్షలు మేము యివ్వడం జరుగుతుంది మిగతాది కూడా సత్వరం యివ్వాలనే ఉద్దేశం వున్నది. పోగా రూ. 70 లక్షల వరకు rebate accumulate అయివున్నది, దానిని ఏ విధంగా యివ్వాలి—reappropriation చేయడమా, లేదా యింకో scheme లో ఏదైనా savings వుంటే divert చేయడమా అని మిగులు బాటు ఉంటే వచ్చే సంవత్సరం యివ్వడమా అని ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న ఈ సందర్భాలలోనే పురస్కరించుకొని వారు next month Chief Ministers, conference లో comprehensive గా All-India level లో మాట్లాడతామన్నారు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య.—7 లక్షల రూపాయలు మీద vote on account అయినది March చివరిలో. ఈ మూడు మాసాలైనా ఈ 7 లక్షల రూపాయలు యివ్వలేని ప్రభుత్వం యిప్పుడు 14 లక్షలు, 27.5 sanction చేసినంత మాత్రాన అది July ఆఖరుకో, లేకపోతే August first week అవుతుంది. మామూలుగా [illegible] Finance Department కు, head of the department కు [illegible] మాసాలు పడుతుంది అధ్యక్షా!

శ్రీ [illegible] — నేను మనవి చేస్తాను అధ్యక్షా [illegible]
[illegible]
[illegible]
కూడా అన్నాను అధ్యక్షా, అది Finance Secretary తో మాట్లాడి, ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడి నేను statement చేసాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—అదే release కాలేదు. మరి 14 లక్షలు release అవుతాయని ఎట్లా నమ్ముతున్నారని.

Sri B. V. Gurumurthy — World is on hope, Sir. We must also hope that it will be done.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య : — అధ్యక్షా ఊరికే ప్రభుత్వము misrepresent చేయడంవల్ల ఏమీ ప్రయోజనం లేదనే భావం నేను వ్యక్తం చేస్తున్నాను. [illegible]

సారి గత మార్చి budget లో pass చేసిన దాంట్లో 7 లక్షలు vote on account అయిపోయింది. అయిపోయినా మాకు మొత్తం 70 లక్షలు చేనేత పారిశ్రామికులకు యివ్వలేని నా ప్రభుత్వం 7 లక్షల రూపాయలు గల 3 మాసాల్లో ఎందుకు release చేయలేదు ? ఈ రోజున 14 లక్షలు యిస్తామని ..

Mr Deputy Speaker — That is the point he is going to answer.

Sri Pragada Kotiah — How is it possible for this Government to release 14 lakhs of rupees at this juncture ? It may not be possible for 3 or 4 months బడ్జెటు మీదనే ఆధారపడి special గా ఏమీచేయక పోతే యింకో మూడు మాసాల వరకు, ఈ ప్రభుత్వంనుంచి ఒక కానీ కూడా రాదు యిప్పటి వరకు జరుగుతున్న వ్యవహారాలను బట్టి చూస్తే

Sri B. V Gurumurthy — It is a matter of his opinion I have ascertained from the Finance Secretary and I have also consulted the Chief Ministcr before making a statement here His apprehension that perhaps the Government may not be in a position to pay this 14 lakhs of rupees by the end of this month may not be correct పైగా అధ్యక్షా ! చేనేత పారిశ్రామికులకు ఏ విధమైన సహాయం చేయడంలేదని, వారు దుస్థితిలో వున్నారని, దుర్భరమైన పరిస్థితిలో వున్న సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసు కాని వారికి 8 సంవత్సరాలనుంచి యే విధమైన సహాయం చేయడం లేదనిచెప్పడం సరియైనది కాదు ఎన్నోపథకాలను అమలు చేయడం జరిగింది. ఉదాహరణకు—

1 The main raw meterial for the handloom weavers is yarn and in order to ensure sufficient supply of yarn to the weavers the Government are encouraging the establishment of the Co-operative Spinning Mills in the State The Government are participating in the share capital structure of the Co-operative Spinninng Mills and loan assistance is also being given to the Mills. So far the Government have invested an amount of Rs 99 lakhs in the share capital of the 6 Co-operative Spinning Mills in the State Loan assistance was also given for the purchase of machinery and working capital requirements of the Spinning Mills and an amonnt of Rs 37 4 lakhs is now outstanding కోట్లరూపాయల పైచిలుకు ఈ విధంగా Spinning Mill కు పెచ్చించడం జరిగింది.

(2) The Government also previously advanced loans to the individuals to become members of the various Weavers' Co-operative Societies and derive benefits accruing under Plan Schemes implemented through Co-operatives

(3) The State Government have also agreed to stand guarantee to the Reserve Bank of India to the extent of Rs 2 crores in order to make available working capital loans to Weavers' Co-operative Societies through the State Co-operative Bank On an average a sum of Rs. 1.5 crores is being disbursed to Weavers' Co-operative

Societies by the Co-operative Banks in the State either under the Reserve Bank of India Scheme or from their own resources. This is in addition to the working capital made available to Weavers' Co-operative Societies under Plan Schemes prior to 1-4-1957 The State Government have also been advancing loans to the Apex Weavers' Co-operative Societies from their own resources During the last 2 years, a sum of Rs 20 lakhs has been disbursed to both the Apex Weavers Co-operative Societies

(4) The working capital loans under Reserve Bank of India Scheme are being made available to Weavers Co-operatiue Societies at a concessional rate of interest i e 4 1/2% (1 1 2% below the bank rate) To enable the Co-operative banks to advance loans to Weaver Co-operative Societies at 4 1/2% the Government have been subsidising the margin which the Co-operative Financing Agencies are foregoing The rate of subsidy at present is 3% Every year, a sum of about Rs 2 lakhs is being reimbursed to Co-operative Financing Agencies as interest foregone by them.

(5) To promote sales of handloom cloth, both Apex and Primary Weavers Co-operative Societies' are being made available assistance to open sales depots in all important market centres and they have been from this year's budget The Government has also introduced thrift fund scheme and it is successfully working since 2 years

Recently, the Cabinet has taken a decision that the Department should buy cloth from the handloom sector and the apex Societies in certain pattern giving preference to Khadi and Handloom. It was in vogue since 1963 But complaints were received that they are not properly implemented The Government took a firm decis on that any kind of purchase from the handloom sector should be strictly enforced and if there is any omission on the part of the department, they should take the permission of the Government. With this strict enforcement, I am sure, some kind of help will be derived by the State organisation. Khadi and Handloom have given top priority in the scheme of the department's consumption of cloth

About the arrests and the consequent misery and hardship suffered by the Satyagrahis, I also share with you and I am to state that the children who were arrested were released forthwith and others are in judicial custoday. The total number of arrests made on 3rd, 4th and 5th is about 106 weavers in all and in view of the fact that Government has proposed to ameliorate their conditions, I will take this opportunity and make a fervant appeal to all the weavers to give up their satyagraha The Government is sympathetic to their various hopes and aspirations and within the revenues available, maximum efforts will be made and so far as the State Government is concerned, it is taking up things to Central Government and impressing upon them to do certain things which they have not been hitherto doing I have assured Mr. Kotaiah, who met me recently and I assure you that when we go to Delhi myself or Chief Minister or who so ever entered in this, would see that the Central Government

implement certain decisions which they have already taken కాబట్టి నేను యీ సభా వేదిక నుండి మీ ద్వారా సత్యాగ్రహులందరికీ మనవి చేసే దేమంటే వారందరూ సత్యాగ్రహం విరమించుకోవాలి పిదైనంతవరకు అన్ని విధాలా సహాయం చేయుటకు ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుంది తీసుకొనిన చర్యల గురించి మనవి చేశాను; ఇంకేమైనా వుంటే వచ్చే నెలలో ముఖ్య మంత్రిగారు మాట్లాడ గలనని చెప్పారు దాని ఫలితంగా యొక్కువ సహాయం చేయుటకు వీలుంటుంది, కనుక విరమించుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri Vavilala Gopalakrishniah .— Sir, there is a question . .

Mr Deputy Speaker — No permission. No discussion.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అవకాశ మెవ్వరికీ ఇవ్వనిచో మేము యివ్వనవసరం లేదు కొందరికిస్తూ మరి కొందరికి యివ్వడంలేదు. ఒక సీరియస్ ఇస్యూ చెబితే దానికి జవాబు అడగనవసరం లేదంటే ఎట్లా కుదురుతుంది.

Mr Deputy Speaker — No discussion, no clarification, nothing We had 25 minutes discussion already on this Now I have called for another item. I have already given 25 minutes to discuss on this matter.

Sri Vavilala Gopalakrishniah —We are very grateful to you, Sir.

Mr Deputy Speaker - I am sorry I cannot give any time

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఈ నెలాఖరులోగా అందరికీ యిస్తామన్నారు. ఇచ్చే దానిలో apex society మొదలగు సొసైటీలకు యిస్తున్నా మంటున్నారు మామూలుగా గ్రామాలలో వుండేవారు తయారు చేసుకొని యిళ్ళలో పెట్టుకొని బాధపడుతున్నారు కనుక వారికి యే విధంగా యిస్తారని అడిగే హక్కు లేదా ? మంత్రిగారి వద్దనుండి దానికి జవాబు రావాలి

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— permit చేసినపుడు మీకు హక్కు లుంటాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — మీరీవిధంగాచేస్తే మేము చాలా యిబ్బంది పడవలసి వస్తుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— గోపాలకృష్ణయ్యగారు యిబ్బంది పడితే అవకాశం లేదు

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :— protest చేయవలసి వస్తుంది.

Mr. Deputy Speaker — You are at privilege

The Minister for Revenue (Sri V. B. Raju) .—There must be a convention in this House After all, the Ministers have the responsibility to give all the necessary answers and make a statement The Members also have the responsibility as not to just make about here ,

After all, he has made a statement. There is demand of the Department There is ample scope for discussion and 25 minutes discussion has already taken place We cannot have a debate now.

Mr Deputy Speaker —Let us not go deep into it.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —Walk out చేయవలసి వస్తుంది.

Mr. Deputy Speaker —You are at privilege:

శ్రీ సి. వి. కె. రావు — ఈ విషయం పార్లమెంటులో కూడా వచ్చింది. మీరు అవకాశం యివ్వవచ్చు

Mr Deputy Speaker - It is in the discretion of the Speaker. I am not going to allow I am sorry

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah .— I am going out.

[Sri Vavilala Gopalakrishnaiah then left the Assembly Chambers]

re. CLOSURE OF 200 SUBSIDISED HOSTELS DURING 1966–67

శ్రీ పి గున్నయ్య – అధ్యక్షా, స్వాతంత్ర్యం వచ్చి యిప్పటికి 20 సం. రాలైనది. ప్రభుత్వం హరిజనులకు అనేకమైన సౌకర్యాలు కల్పిస్తున్నది. చేసిన సౌకర్యాలు చాలా అన్యాయమైనవి కోట్ల రూపాయలు హరిజనోద్ధరణకై యిస్తే దానిని దుర్వినియోగం చేయడమే కాకుండా ఖర్చు [illegible] చేస్తున్నారు. హరిజన వాడలలో రోడ్లు వేసుకొనుటకు, గృహ నిర్మాణాలకు అయిన ఖర్చులో 15 % పంచాయితీ రాజ్ నుండి యివ్వాలన్నారు అయినప్పటికీ యివ్వడం జరుగుట లేదు రాష్ట్రంలో 1300 ప్రయివేటు 1200 ప్రభుత్వ Hostels కలవు. వానిలో దాదాపు 50 వేలమంది బాలబాలికలు చదువుకొంటున్నారు. Social Welfare Department అధికారులు వారి జిల్లా అధికారులు ఒక కుట్ర పన్ని సుమారు 50 వేలమంది బాలబాలికలను కడుపులో మన్ను కొట్టుటకు ఒక కుట్ర పన్ని [illegible] inspection చేయడం [illegible] inspection [illegible] generally affected. However, the representation of the Hostel [illegible] దాదాపు 10 వేలమంది [illegible] పూర్తయిన [illegible] సభ్యులమందరం విన్నవించుకోవడం [illegible] ఇంత వరకూ యివ్వలేదు. 66–67 సం. లో [illegible] చేసి 67–68 సం. లో ఏదైనా misappropriation [illegible] విషయంలో కనీసం 5 హరిజన శాసన సభ్యులతో [illegible] గోపాలకృష్ణయ్యలాంటి ఆదర్శప్రాయులను [illegible] కర్తలు చేసి వారిసేవ చూడాలని మనవి చేస్తున్నాను [illegible] దుర్వినియోగం చేయకుండా సమితులలో లక్షల రూ. లు దుర్వినియోగమవు

తున్నాయి. కాని ఒక పిల్లవానికి పూట భోజనానికి 20 న.పైలు యిస్తున్నారు. చాలీ చాలనటువంటి తిండిపెట్టి వారిని బాధించడం జరుగుతున్నది హరిజనులనగా దైవ భక్తులని మహాత్మా గాంధీలాంటివారు చెప్పారు Hostels లో క్రమశిక్షణ నేర్పుకొంటారని కీ. శే. ప్రకాశం పంతులుగారుకూడా చెప్పారు. ఈ నాడు ఆదర్శమైనటువంటి hostels ను తీసివేసి ఇలాటి పేదపిల్లలయొక్క కడుపులో మన్నుకొట్టడం న్యాయంకాదు. మన ప్రియతమ నాయకులు అయినటువంటి మంత్రిగారు దీని విషయంలో ఆదర్శమైనటువంటి ఒక సంస్థను నడిపించి అందులో మీలాంటి ఆదర్శమైనటువంటి పురుషులను వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారితో సహా వేసి, ఎక్కడైనా అన్యాయం జరుగుతున్నటువంటి hostels ఉన్నట్లయితే, వాటిని రద్దుచేసి, పిల్లలకు grant ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయవలెనని, నేను చేసినటువంటి విజ్ఞప్తిని అంగీకరించవలెనని, నూటికి 99 మందికి ఈ ప్రభుత్వముయందు విశ్వాసమున్నది, అధ్యక్షా, హరిజనులకు, స్త్రీ పురుషులకు, మరి విశ్వాసాన్ని దినదినము పెంపొందింపజేయవలెనని కోరుతున్నాను.

సాంఘిక శాఖామంత్రి (శ్రీ అరిగె రామస్వామి) —అధ్యక్షా, గున్నయ్యగారు hostels విషయంలో బాధపడుతూ, హరిజనోద్ధారణ కొరకు, మూసి వేసినటువంటి ఈ hostels నన్నింటిని తెరచి.... మరి ఏమి పదములు వాడాలో నాకేమీ అర్థం కావడంలేదు. హరిజనోద్ధారణ కొరకే జరుపుతున్నటువంటి ఈ విషయం గురించి ఈ statement చదివిన తరువాత మరికొన్ని విషయాలు మనవి చేసుకొంటాను.

Sir, during 1966–67 Government have instructed the Collectors, Revenue Divisional Officers and Officers of Social Welfare Department to inspect the working conditions of those hostels and fix the permanent strength with reference to actual number of boarders maintained. Accordingly the inspection conducted by the various officers as a programme by the Government revealed that some of the hostels were not functioning on proper lines and according to the rules. While in other hostels the actual number of boarders maintained was found to be less than the sanctioned strength, the strength of the boarders in subsidized hostels was refixed after inspection with reference to Government Orders. On account of this, the real boarders were not generally affected. However, the representation of the Hostel Secretaries, the recommendations of the Collectors and the District Social Welfare Officers were considered and the grants were suitably revised wherever necessary. As a result of various inspections stated above, recognition of 115 hostels have been withdrawn during the year 1966–67. Genuine boarders were not affected due to withdrawl of recognition of the hostels as alternative arrangements were made for them. Government hostels were sanctioned wherever necessary to accommodate the displaced boarders of the derecognized hostels. In this connection, it may be stated that appeal petitions received from the managements of the hostels against the order of the Director of Social Welfare are being examined and disposed of by Government on merits of each case.

After careful consideration, the Government have so far restored recognition of 12 hostels in the districts of East Godavari, Nellore, Kurnool and Krishna.

అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఏదైతే hostels నిలబడి పోయినాయని అనుకొంటున్నారో. అందులో boardersకు ఎట్టి నష్టము కలుగలేదు కాని ఆ boarding నడిపించేవారిలో కొందరికి నష్టం కలిగి ఉంటె కలిగి ఉండవచ్చు. అంతేగాని పిల్లలకు కష్టం అయితే దేశ నష్టం అనేటటువంటి సంగతి ప్రభుత్వానికి బాగా తెలుసు. కాబట్టి ప్రభుత్వము హరిజనులకు, backward classes ను, మరి వెనుకబడిన జాతులను లేవదీయాలనేటటువంటి ఉద్దేశంతోనే ఇది జరుపబడుతున్నది ఇతరులు criticise చేసి చెప్పవలసిందికాదు. ఇది అందరి సొత్తు. ఈ Social Welfare అనేది, అంటే Opposition వారిది. Congress వారిది. అందరిది అందరు కలిసి ఈ దేశం ఉన్నతికొరకు కృషి చేయవలసి యున్నది. మేము లేవదీసేటటువంటి వాటిలో బిడ్డలకు నష్టం ఏమీ కాదు. బిడ్డలు చేరిట ఎవరైనా బ్రతకదలచినట్లయితే, వారికి కొంత నష్టమైతే అయి ఉండవచ్చు. కాబట్టి గౌరవనీయ గున్నయ్యగారికి నేను ప్రార్థన చేయడం, అయ్యా మీరు చింత చేయనక్కరలేదు బిడ్డల విషయంలో ప్రభుత్వము చాలా జాగ్రత్తగానే ముందుకు నడిపేటందుకు hostels ఏర్పాటు చేస్తుంది. మంచిగా ఉన్న hostels ను ఇంకా బాగా అభివృద్ధిపరచుటకున్నూ చెడిపోయినవాటిని తీసివేసి వాటి స్థానములో Government hostels ను open చేసి ఆ విధంగా బిడ్డల రక్షణ జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను

PAPERS LAID ON THE TABLE

AMENDMENTS TO THE ANDHRA PRADESH SPLITTING UP OF JOINT PATTAS RULES, 1965

Sri V B Raju — Sir, I beg to lay on the Table a copy of the amendments to the Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas Rules, 1965, issued in G. O. Ms No, 110, Revenue, dated 30-1-1967 and published at pp. 54-55 of the Rules Supplement of the Andhra Pradesh Gazette dated 2-3-67, as required under section 9(3) of the Andhra Pradesh Splitting up of Joint Pattas Act, 1965.

Mr. Deputy Speaker: —Paper laid on the Table.

AMENDMENTS TO THE ANDHRA PRADESH GENERAL SALES TAX RULES, 1957

Sri V B Raju —Sir, on behalf of the Minister for Home, I beg to lay on the Table a copy of the amendments issued to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957 in Government Memo No. 406/S/67-2, Revenue, dated 6-4-1967 and published at pages 123-124 of Rules Supplement to Part I of Andhra Pradesh Gazette, dated 1-6-1967, as required under section 39(4) of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act. 1957

Mr Deputy Speaker: —Paper laid on the Table.

POINT OF INFORMATION

re HEALTH OF SRI A C SUBBA REDDY, HOME MINISTER

Sri C V K. Rao —What is the position of Mr A C. Subba Reddy, Minister for Home? Has he come out of the hospital?

Mr Deputy Speaker—The Chief Minister has stated that after his return from Madras he would make a statement

Sri V. B. Raju:—He has been progressing, Sir

PAPER LAID ON THE TABLE

CONCESSIONS TO CULTIVATORS WHO ARE GRANTED LOANS UNDER NEW WELL-SUBSIDY SCHEMES

Sri V B Raju —I beg to lay on the Table of the House a G.O. Ms. No. 1352 dated 6-7-1967 relating concessions to cultivators who are granted loans under new well-subsidy schemes

Mr Deputy Speaker.—Paper laid on the Table

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1967-68

VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS

Demand No. XXV—Community Development Projects, National Extension Services and Local Development Works Rs. 4,68,78,000/-

Demand No XL—Municipal Administration Rs 54,17,000/-

Mr Deputy Speaker:—I now request the Minister for Panchayati Raj to reply to the debate on Demand No. XXV

(శ్రీ) టి రామస్వామి.—అధ్యక్షా, గత మూడు దినాలుగా కొంచెం [illegible] 12 గంటలసేపు పంచాయతీరాజ్ డిమాండ్ మీద 44 సభ్యులు [illegible] చేసిన విమర్శలకు వారికందరికీ [illegible] చెబుతున్నాను. ఈ పంచాయతీరాజ్ సంస్థలు [illegible] ఏర్పాటైన కమిటీ వారు చేసిన సిఫార్సులనుబట్టి three tier system ఏర్పాటు చేయబడినది 1959 సం. లగాయతు మన రాష్ట్రంలో పని చేస్తున్నది. గౌరవ సభ్యులు కొందరు యిది ఏమీ పనిచేయుటలేదని, rotten గా అయిపోయిందని, scrap చేయాలని చెప్పారు. అది extreme view. కొందరు బాగానే పనిచేస్తుందని చెప్పారు

Sri K. Govinda Rao:—That is a complacent view

Sri T Ramaswamy:—I am not satisfied. Nobody will be satisfied. [illegible] చేస్తున్నాను. [illegible] పంచాయతీ సమితి సమావేశాల్లో, జిల్లాపరిషత్తు సమావేశాల్లో, [illegible] యివాళున్న [illegible] చేయాలని

విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఒకవిధంగా యీ democratic institution లో ప్రభుత్వము ఎక్కువగా కలుగ జేసుకొనుట మంచిపని కాదని నా ఉద్దేశం. ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధులు వారు చేసిన నిర్ణయాలు బొత్తిగా రూల్సుకు ఆక్టుకు విరుద్ధంగా లేకపోతే సాధారణంగా ప్రభుత్వం కలుగ జేసుకొనకూడదని అనుకునేవారిలో నేను ఒకడిని. క్రిందనే పంచాయతీలెవెల్ పంచాయతీసమితిలెవెల్, జిల్లాపరిషత్తులెవెల్స్‌లో యింకాబాగా పనిచేయు డానికి కృషిచేయాలి. ఇప్పుడుచాల విమర్శలువచ్చాయి—యిది అంతా corrupt అయిపోయిందని చెబుతున్నారు. అది sweeping remark అని మనవిచేస్తున్నాను. Corruption ఉండవచ్చును, లేదని అనను. ఎవ్వరూలేరు. నూటకి నూరుపాళ్ళు character ఉన్న మనుషులే యీ పంచాయతీరాజ్‌లో ఉన్నారని చెప్పడంలేదు. కానీ by and large పంచాయతీల్లో పనిచేసేవారు పంచాయతీ అధ్యక్షులుగానీ జిలాపరిషత్తు అధ్యక్షులుగానీ, ఎంతో శ్రద్ధగా పనిచేసేవారిని నేను ఎంతోమందిని చూశాను. పంచాయతీ సమితి పరియాలోనూ జిల్లాలోను లేక కార్యక్రమాలు చేసుకోవాలని పట్టుదలతో ఉండి, యింకా taxes కూడా ఎక్కువచేసుకొనే కార్యక్రమాలు చేసుకోవాలనే శ్రద్ధతో పని చేసేవారు చాలమంది ఉన్నారని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లా లేకపోతే మానవ స్వభావంమీదనే నమ్మకం తగ్గిపోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. వారు బాగా కష్టపడి పనిచేస్తున్నారు. పొరపాట్లు ఉండవచ్చును—For instance, teachers transfers గురించి యీ సభలోనే కాకుండ ఎగువసభలోకూడ విమర్శించారు. ప్రభుత్వం యీ విషయాలలో మొట్టమొదటినుంచి చాల శ్రద్ధ తీసుకుంటూ ఉంటున్నదని మనవి చేస్తున్నాను—డా. చెన్నారెడ్డిగారు పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పంచాయతీసమితి అధ్యక్షులకు, జిల్లాపరిషత్తు చైర్మన్‌కు ఎలిమెంటరీ స్కూల్సు టీచర్సును ఎక్కువగా ట్రాన్స్‌ఫర్స్ చేయవద్దని, బాధపెట్టవద్దని, సాధారణంగా మూడు సంవత్సరాలకొకసారి చేయండని, ఒకవేళ administrative grounds మీద చేయవలసివస్తే సంవత్సరం మధ్యలో చేయవీలులేదని, సాధ్యమైనంతవరకు భార్యాభర్తలను ఒకేచోట ఉంచాలని సూచనలు యివ్వబడినవి. చాలావరకు పరిస్థితి మెరుగుఅయినది. కొన్ని కేసెస్ యిక్కడ చెబుతున్నారంటే దానికివందరెట్లు వెయ్యిరెట్లు బాగాఉన్న కేసెస్ మన దృష్టికిరావు. ప్రశ్నోత్తరసమయంలోగాని, డిమాండ్సుసమయంలోగాని మాట్లాడే చెడ్డ మాటలు ... మంచి మాటలు చెప్పారు. ఇక్కడ అక్కడచెప్పేఅనేక రెట్లు అక్కడ మంచిఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎట్లా ఉన్నా ఆంధ్రప్రాంతంలో యిదివరకుకూడ జిల్లాబోర్డ్సు, తాలుకా బోర్డ్సు ఉండేవి. అప్పుడుకూడా యీ ప్రజాప్రతినిధులే టీచర్సును transfer చేయడం. తాలూకా బోర్డ్సు రద్దు అయినతరువాత జిల్లా బోర్డు వారికి transfer చేసే అధికారము ఉండటం జరిగినా అది దుర్వినియోగం చేశారనే విమర్శ వినబడలేదు. ఇప్పుడు వినపడుతోంది. నా దృష్టికి వచ్చినప్పుడల్లా టీచర్సు ట్రాన్స్‌ఫర్స్ విషయంలో. ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచర్సు ట్రాన్స్‌ఫర్స్ విషయంలో నేనుకూడ ఎప్పటికప్పుడే చర్య

తీసుకొంటూనే ఉన్నానని మనవిచేస్తున్నాను ఇప్పుడు ఒక ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నది స్నేహితులు ఎవరైనా సభ్యులు ఎక్కువ i erest ఉన్నవారు—ఎక్కువ టీచర్సు రిప్రజెంటేటివ్స్ లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిల్ లో ఉన్నారు అవసరమైతే అందరూ కూర్చొని యీ జి ఓ లన్నీ చదివి అవసరమయితే comprehensive G. O. issue చేయడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. మాకు మీసహాయ సహకారాలను యివ్వవలసినదనికూడ అభ్యర్థిస్తున్నాను కొంతమంది సభ్యులు చెపుతూ పంచాయతీరాజ్ ఇన్స్టిట్యూషన్సులో ఉండేవారు కరప్టు అయినారని చెప్పారు. దానికి ప్రభుత్వం తరపున నేను అంగీకరించడానికి సిద్ధంగాలేను, ఎంతచెడ్డవాడైనాసరే, చెడును ఋజువుచేసేవరకు మంచివాడనే అంగీకరించాలని law చెబుతోంది అది మనంకూడ అంగీకరించాలని మనవి చేస్తున్నాను ఒక పెటిషన్ వచ్చినంత మాత్రంచేత ఎవరో ఒకరు విమర్శించారన్నంతమాత్రంచేత ఒకడు చెడ్డవాడని చెప్పడానికి నేను సిద్ధంగాలేను. అదిఋజువుకావాలి. Accuse కు అన్ని అవకాశాలు యివ్వాలి Law ప్రకారం యివ్వాల్సిన అవకాశాలు యివ్వాలి, ఋజువు అయితేనే చెడ్డవాడుగా గుర్తించాలి అంతవరకు అవకాశంలేదు. డైరెక్టు ఎలెక్షన్సు పెట్టాలి, indirect elections బాగుండ లేదని గౌరవ సభ్యులు విమర్శించారు. ఇది ఎంతకాలమో ఆలోచించిన మీదట, డిస్కషన్ చేసిన మీదట యీ గౌరవసభ యీ చట్టాన్ని ప్యాస్ చేయడం జరిగింది పంచాయతీలలో మెంబర్సు డైరెక్టు ఎలెక్షన్సులోవచ్చి వారు సర్పంచ్ను ఎన్నుకుంటారు వారంతాకలిసి పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుని ఎన్నుకుంటారు సమితుల అధ్యక్షులు, శాసనసభ్యులుకలిసి జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ను ఎన్నుకుంటే బాగుంటుందనే ఉద్దేశంతో యీ ఏర్పాటు చేయడమైనది ముఖ్యంగా శాసనసభ్యులు యీ institution లో సభ్యులుగా ఉండటం మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను. వారికిఉండే అనుభవం, knowledge యిదంతా యీ institutions కు ఉపయోగపడుతుంది. మీరు యీ institutions కు వెళ్ళి వారియొక్క చర్యలలో పాల్గొని ఒక higher level కు తీసుకు రావడానికి, ఏమైనా పొరపాట్లు చేస్తుంటే వాటినుంచి తప్పించి మంచి మార్గంలో పెట్టడానికీ మీ అందరికి అవకాశంఉండాలని కోరేవ్యారిలో నేనొకడిని. M. L As, M. Ps, M L Cs రాజ్యసభ మెంబర్సు వీటిలో మెంబర్సుగా ఉండకూడదు అనే దానికి నేను అంగీకరించలేనని మనవిచేస్తున్నాను. ఎంతో ఆలోచించి 1959లో యీచట్టం చేశారు ఈ 8 సంవత్సరాలలోపల యీ ఆక్టును అమలుజరిపాము. కేవలం ఎన్నిక పద్ధతి మీదనే ఇది బాగా పనిచేస్తుంది, అనిగాని. [illegible] — ఆ విషయంలో నాకు నమ్మకం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— దానివల్ల తిరుపతియాత్రలు తగ్గిపోతాయి.

శ్రీ టి. రామస్వామి — తిరుపతియాత్రలు అప్పుడూ ఉంటాయి. తిరుపతి యాత్రలు అనేవి 50 మంది సభ్యులు ఉంటే—తీసుకువెళ్లేవాడు తీసుకువెళ్లబడేవారుకూడ ఉంటే, తప్పకుండా ఉంటాయి

శ్రీ కె గోవిందరావు —50 మంది కాదండి 50 వేలమందిని తీసుకువెళ్లారు

శ్రీ టి. రామస్వామి —గోవిందరావుగారు 50 వేలమందిని తీసుకువెళ్లటానికి అవకాశం ఉందని సెలవిస్తున్నారు ప్రెసిడెంట్ ఎలక్షన్‌కు 50 వేలమంది కారండి. డైరెక్ట్ ఎలక్షన్స్ పెట్టినా—మెంబర్స్ యే డైరక్ట్ ఎలక్షన్స్‌లో వస్తారుగాని ప్రెసిడెంట్ డైరక్ట్ ఎలక్షన్‌లో రావటం అన్నది సాధ్యం అయ్యింది కాదు మంచిదికూడ కాదు మనం మద్రాసులో ఉన్నప్పుడు ఒక ఎక్స్‌పెర్‌మెంట్ చేశాము పంచాయితీ సర్‌పంచ్ డైరక్ట్‌గా ఎన్నుకోబడే పద్ధతి అమలుజరిపాము. అది ఫెయిల్ అయినది బాగా పనిచేయులేదనే ఉద్దేశ్యంతో దానినికూడ వదలిపెట్టటం జరిగింది ఇపుడు 70 వేల మంది వోటర్స్ ఉంటే, ఆ 70 వేలమందిచేత ఎన్నుకోబడినవారు రేపు ప్రొద్దున పరిపాలన సాగించటానికి పంచాయితీ సమితిలో మెజారిటీ అతడికి లేకపోతే, అతని గతి ఏమవుతుందో ఆలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇపుడు అసెంబ్లీలో మంత్రులు అసెంబ్లీ సభ్యుల నమ్మకాన్ని ఎంతకాలం ఉంచుకోగలుగుతారో, అంతకాలం మంత్రులుగా ఉండగలుగుతారు అట్లాగే పంచాయితీసమితి, జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షులు ఆ సభ్యులయొక్క కాన్‌ఫిడన్స్‌ను ఎంతకాలంఅయితే ఉంచుకోగలుగుతారో అంతకాలమే వారు ఉండాలనేది—డెమాక్రసీ ప్రిన్సిపుల్‌లో ఉన్న ముఖ్యమైన సిద్ధాంతమని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి, డైరక్ట్ ఎలక్షన్స్‌కు, ఇండైరక్ట్ ఎలక్షన్స్‌కు పెద్ద తేడా ఏమి లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —మంత్రిగారు చెప్పినదానిని అసెంబ్లీకి కూడ అప్లయిచేస్తారా? వారు చెప్పేది ఏమిటంటే—ఇండైరెక్ట్ ఎలక్షన్స్ పెట్టకపోతే సమితి అధ్యక్షులపై కాన్‌ఫిడెన్స్ పోతుంది కనుక దానికోసం పెట్టమన్నారు. అసెంబ్లీ చూడండి అన్నారు. అసెంబ్లీలోకూడ ఇండైరక్ట్ ఎలక్షన్స్ పెట్టటానికి ముందు ఆలోచిస్తారా అని అడుగుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :—The procedure is, if the Minister yields, he can speak If he does not yield, nobody should interrupt or ask for clarification In the end, I will allow seeking clarification on any important points.

శ్రీ టి రామస్వామి —ఈ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌లో ఏమైనా పొరపాట్లు ఉన్నప్పటికీ, వాటిని సవరించి బాగుచేయటానికి ప్రయత్నం చేయాలిగాని వాటిని రద్దు చేయాలనే ఉద్దేశ్యం మనకు ఉండకూడదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. రద్దు చేయడం-దీనికి రెమిడీ కాదని మనవిచేస్తున్నాను. పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ యొక్క మూలసిద్ధాంతం ఏమిటంటే—పరిపాలన ప్రజలకు దగ్గరగా వెళ్లాలి, ఎవరి సౌకర్యం కోసం మనం యీ పదవులలో ఉంటామో, ఎవరినైతే మనం పరిపాలిస్తున్నామో, వారి దగ్గరలో ఉండాలి. పంచాయితీ బోర్డులో వార్డు

సమస్యలు పరిష్కరించుకోవాలి. అక్కడ పరిష్కారం చేయలేని పెద్ద సమస్యలు పంచాయితీ సమితులలో, అంతకన్నా పెద్ద సమస్యలు జిల్లాపరిషత్ లలో పరిష్కారం చేయాలని—ప్రతివారు హైదరాబాద్ రావాలనే నియమం లేకుండా దగ్గరదగ్గరగానే యీ సమస్య పరిష్కారం కావాలనే ఉద్దేశ్యంతో—యీ డెమాక్రటిక్ డీసెంట్రలైజేషన్ ఏర్పాటు చేయటం జరిగింది. ఈ సంస్థలు ప్రజలకు ఎంత దగ్గరగా ఉంటే అంత మంచిదని మనవిచేస్తున్నాను. వాటిల్లో ఏమైనా పొరపాట్లు ఉన్నప్పుడు మనమందరం కలిసి సవరించటానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. 44 మంది సభ్యులు అనేక సమస్యలపైన మాట్లాడారు ప్రతి ఒకరు చెప్పిన విషయాలకు సమాధానం చెప్పాలంటే చాలా కాలాతీతం అవుతుంది అయినప్పటికి ముఖ్యమైన విషయాలకు సమాధానం చెప్పటానికి ప్రయత్నిస్తాను. వాటర్ సప్లయిగురించి చాలా విమర్శ జరిగింది. వాటర్ సప్లయకి ఇవాళ మనం కేటాయించిన డబ్బు చాలా తక్కువ అని నేను కూడ అంగీకరిస్తాను ఈనాడు రాష్ట్రంలో ఉన్న ఆర్థికపరిస్థితినిబట్టి అంతకన్నా ఎక్కువ సొమ్ము కేటాయించటానికి మాకు సాధ్యం కాకపోయింది. అయినప్పటికి యీ పరిస్థితులు కొంచెం మెరుగుఅయినతర్వాత ఇంకా ఎక్కువ సొమ్ము కేటాయించటానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నేను బడ్జెట్ స్పీచ్ లో ఇచ్చిన విషయాలు కాకుండా తమకు కొన్ని ఫిగర్స్ ఇవ్వదలచుకొన్నాను. గత సంవత్సరం మనం రూరల్ వాటర్ సప్లయిక్రింది 122లక్షల 44 వేల రూ.లు ఖర్చుపెట్టాము. ఈ సంవత్సరం 60 లక్షల 48 వేల రూ. కేటాయిస్తున్నాము ఇదివరకు యీ రూరల్ వాటర్ సప్లయిలో మనం సాధించిన విషయాలుకూడ తమకు నేను మనవి చేస్తున్నాను. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రతిగ్రామానికి ఒక మంచినీటి సదుపాయం కలుగ జేయాలని ఒక నిర్ణయం తీసుకోవటం జరిగింది. కాని అది మనకంటె మించి పోయిన విషయమంగా—తర్వాత పరిశీలిస్తే కనిపించింది. మనకు అనేక గ్రామాలు ఉన్నవి. వాటన్నింటికి మంచినీటి సదుపాయాలు కలుగజేయాలి. కొన్ని గ్రామాలలో కొద్ది మంచినీరు ఉన్నది. కొన్ని గ్రామాలలో ఇంకా మంచినీటి సదుపాయాలు ఎక్కువ కావాలి. అదంతా పరిశీలించినతర్వాత మనం మూడవ ప్రణాళికలో చేయగలము అనుకొన్నది పొరపాటు అని తెలిసినది. కాని మూడవ ప్రణాళికలో మనం సాధించిన విషయాలు మనవి చేస్తున్నాను. Total number of villages including hamlets in the State 41,395; Number of wells completed in the Third five-year plan 13,047, Number of villages benefitted 12,000 Expenditure Rs 486 lakhs నాలుగవ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరం గత సంవత్సరం మనం ఒక రెవ్యూ తీసుకోవటం జరిగింది, ఎన్ని గ్రామాలలో మంచినీటి సదుపాయం కావాలన్నది: Villages where scarcity exists కొంచెం మంచినీటికి చిక్కుగా ఉన్న గ్రామాలు 9,175 villages with inadequate water supply ఇంకా వాటర్ సప్లయి కొద్దిగా కావాలనే గ్రామాలు 10,698, అవి హేమ్లెట్స్ తో కలిపి, మొత్తం 19,878 గ్రామాలకు మనం రూరల్ వాటర్ సప్లయి అమలుచేయాలి. ఈ 9,175 గ్రామాలకు Villages

where scarcity exists 476 లక్షల రూ॥ లు అవుతుంది. Villages where inadequate water supply is there 381 లక్షల రు. లు కావాలి. మొత్తం 837 లక్షల రూ లు కావాలి. మన నాలుగవ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరంలో — Wells completed 4,670, Villages benefitted 2,500 2,500 గ్రామాలకు వాటర్ సప్లయి చేయటం జరిగింది గత సంవత్సరం 125 లక్షలు ఖర్చు పెట్టాము ఈ సం.రం 60 లక్షల రూ మాత్రమే కేటాయించాము. ఇంకా ఎక్కువ కావాలి, ప్రయత్నం చేద్దాము ఆర్థిక పరిస్థితి బాగుపడుతుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. బాగుపడినపుడు ఇంకో కోటి రూ కంటె ఎక్కువ కేటాయిస్తే, నాలుగైదు సంవత్సరాలలో యీ నీటికరువు తీర్చటానికి, రూరల్ వాటర్ సప్లయి సమస్య తీర్చటానికి అవకాశం ఉంటుంది. పైప్డ్ వాటర్ సప్లయి స్కీములుకూడ మనం తీసుకొన్నాము. కాని అందులో మనం చాలా వెనకబడి ఉన్నాము ఎందుకంటె ఆ సమస్య చాలా పెద్దది. ముందు రూరల్ వాటర్ సప్లయి చేయాలి; తర్వాత పైప్డ్ వాటర్ సప్లయి ఇవ్వవచ్చును అనే ఉద్దేశ్యంతో దానికి ఎక్కువ కేటాయించటం జరిగింది. టోటల్ నెంబర్ ఆఫ్ స్కీమ్సు శాంక్షన్డ్ 980 దానికి కాస్ట్ ఇన్ లాక్స్ వెయ్యి లక్షలు. అంటే 10 కోట్ల రు. లు కావాలి Number of schemes taken up for execution 193 దానికి 226 లక్షల రు. కావాలి. Number of schemes completed by the end of the third plan 10 దానికి 3 లక్షల 57 వేల రు. అయినది. Further amount required for completion of the schemes 183, 166 3 కావాలి ఇవాళ. దీనికి మనం యీ సంవత్సరం 24 లక్షల రు.లు మాత్రమే కేటాయించగలిగాము. ఎందుచేతనంటె ఇంతకంటె ఎక్కువ కేటాయించటానికి సాధ్యం కాలేదు. ఏమైనా వచ్చే సంవత్సరం కొంచెం ఎక్కువ మొత్తం దీనికి కేటాయించినట్లయితే త్వరలో కొంతమందికి కాకపోతే కొంతమందికైనా పైప్డ్ వాటర్ సప్లయి చేయటానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇదివరకు మన ఇంజనీరింగ్ డిపార్ట్‌మెంట్ వారు యీ 193 స్కీములు పూర్తిచేయమని ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వటంవల్ల అన్ని స్కీములు అంతేనుకొని ఒకటికూడ పూర్తికాకుండా, అన్నింటిలోను కొంత కొంత ఖర్చు పెడుతున్నారు. ఈ మధ్యనే వారికి కబురుచేసి ఒక conference పెట్టి వారితో చెప్పాను. ఈ సంవత్సరం పూర్తి చేయగలిగినటువంటి స్కీములలో ఎన్ని గ్రామాలకు మంచి నీళ్ళు supply చేయగలరో ఆ స్కీములు తీసుకోండి. ఈ సంవత్సరం ఎన్ని పూర్తి చేయగలరో అవి మాత్రమే తీసుకొని మంచి నీళ్ళు యివ్వాలి. 193 గ్రామాలలో కొంచెం కొంచెం ఖర్చు పెడుతూ, ఉంటే Third five year plan లో 10 స్కీములు మాత్రం పూర్తి అయినాయి. ఇప్పుడు కూడ అట్లాగే ఉంటుంది. అందుచేత 24 లక్షల రూపాయలతో ఎన్ని స్కీములు పూర్తి చేయవలసింది అది వారికి ఆదేశం యివ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు అట్లాగే చేస్తున్నాము అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇది మనకు మించి పోయిన problem గా కనిపిస్తున్నది. సభ్యులందరు చెప్పిన దానిని నేను అంగీకరిస్తాను. మంచి నీళ్ళు, అయినా యివ్వకపోతే మంచి పద్ధతి కాదు. ఏ ప్రభుత్వానికైనా మంచిది కాదు. ఈ విషయం నేను కూడ అంగీకరిస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో

ఉన్నటువంటి ఆర్థిక పరిస్థితులను బట్టి మనం చేయగలిగినంత చేసినాము ఇంతకన్న చేయడానికి ఈ సంవత్సరానికి అవకాశంలేదు. మంచినీళ్ళ స్కీముల యొక్క అమలును గురించి మనవి చేశాను. చాల మంది rural man power projects గురించి చెప్పినారు. ఈ rural man power projects 1961 లో ప్రారంభంచేసినాము. ఇది centrally sponsored scheme ఇప్పుడు 166 బ్లాక్ లలో rural man power projects అమలు జరపబడుతున్నాయి. మొట్టమొదట బాగానే జరిగింది. 1965—1966 లో వర్షాభావంచేత చాలగడ్డు పరిస్థితులు ఏర్పడే వరకు సవ్యంగానే వచ్చినది. 1965—66 లో వర్షాభావంచేత drought conditions ఏర్పడి ఒక్కసారే ఏమి పంటలు లేనటువంటి ప్రాంతాలలో పనులు కల్పించాల్సిన అవసరం ప్రభుత్వానికి కలిగింది. వారికి కొన్ని instructions యివ్వడం జరిగింది. Rural man power ప్రాజెక్టు క్రింద మీ దగ్గర నిలవ ఉన్న డబ్బునంతా ఖర్చుపెట్టండి ఇంకా కావలసివస్తే కలెక్టరు ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని అడగండి, మేము యివ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము అని వారికి చెప్పడం జరిగింది ఆ సంవత్సరం మన రాష్ట్రంలో 132 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినారు. ఎప్పుడూ లేనటువంటి మొత్తం, ఇదివరకు 33 లక్షలు, 15 లక్షలు, 6 లక్షలు ఈ విధంగా వస్తూ ఉంటే, 132 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది ఇది ప్రభుత్వం వారు యిచ్చిన ఆదేశాలకు విరుద్ధంగా జరిగినప్పటికీ ప్రభుత్వం మాత్రం ఆ responsibility తీసుకుంటున్నది ఆ డబ్బు మేము యిస్తాము. ఇది central Government నుంచి రావాలి Central Government నుంచి వచ్చిన డబ్బును ముందు మీరు ఖర్చు పెట్టిన dues కు యిస్తాము. తరువాత incomplete works అన్నీ పూర్తి చేయడానికి డబ్బును కేటాయిస్తాము అని వారికి చెప్పడం జరిగింది. లక్ష రెండు లక్షలు ఖర్చు పెట్టిన blocks ఉన్నాయి. మరి ఎంత వరకు వారికి యివ్వగలము అనేది యిప్పుడే నేను చెప్పలేను. ఇది Government of India నుంచి రావాలి. వారు budget passచేసిన తరువాత ఈ సంవత్సరం ఎంత యిస్తారు అని మేము అడిగినాము. Last year కంటె తక్కువ వస్తుందేగాని అంత కూడ యివ్వలేము అని వారు చెప్పారు. మొత్తం ఏమి చెప్పలేదు. Last year 76 లక్షల రూపాయలు యిచ్చారు. ఆ 76 లక్షల కంటె కొంచెం తగ్గుతుంది కాని అంతకన్న ఎక్కువరాదని వారు చెప్పారు. ఇది centrally sponsored scheme కాబట్టి ప్రభుత్వం యింత యిస్తాము అని చెప్పడానికి తగినస్థితిలో లేదు. అని మనవి చేస్తున్నాను. అయినప్పటికి ఉద్యోగస్థులను యిదివరకు ఖర్చు పెట్టిన సొమ్ము ఎంతో లెక్కలు తీయమని వారికి ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు యిచ్చినటువంటి లెక్క ననుబట్టి ఇవ్వాళ మనం తీసుకొన్న schmes అన్నీ పూర్తి చేయాలంటే 172 లక్షల రూపాయలు కావాలి రు. 102 లక్షలు grant క్రింద 69 లక్షల రూపాయలు loan క్రింద ఇందులో మేము ఒక ఏర్పాటు చేయాలి అనుకుంటున్నాము. ఇందులో కొన్ని wells కూడ ఉన్నాయి. Individuals wells ఉన్నచోట Land Mortgage Bank వారితో మాట్లాడి, ఆ wells కు loans మాత్రం వారిచేత యిప్పిస్తే బాగా ఉంటుందేమోనని నేను పిలిచి మాట్లాడాను.

ఆ secretary ఏమి అన్నారు అంటే మీకు ఉంటే first day chargesవదలుకొని మాకు ఆ first charge యిచ్చినట్లయితే మేము ఈ డబ్బు advance చేయడానికి ఏ విధమైన అభ్యంతరంలేదు అని ఆయన చెప్పారు. ఇప్పుడు Finance Departmentతో మాట్లాడి ఆ విధంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము అని మనవి చేస్తున్నాను దానివల్ల 60 లక్షల రూపాయల బరువు తగ్గుతుంది. అందుచేత రెండు సంవత్సరాలలోనైనా యిప్పుడు ప్రారంభించిన ప్రాజెక్టులన్నీ పూర్తి చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. చాల మంది గౌరవసభ్యులు road maintenance కు సరైన డబ్బు కేటాయించలేదని విమర్శించారు తగినంత డబ్బు కేటాయించలేదనేది general complaint అయినప్పటికి రోడ్లకు, maintenanceకు కొంచెం తక్కువగానే ఉన్నదని నేను కూడ అంగీకరిస్తాను. Roads విషయంలో చాల grants ఉన్నాయి C D grants క్రింద కూడ కొంత డబ్బు రావచ్చు వస్తే దానిని కూడ మళ్ళించడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడు budget లో ఉన్నటువంటిది maintenance of old Ex-District Board Roads కు 126 లక్షల రూపాయలు, grants to Zilla Parishad for construction and improvement of road leading to Sugar Factories 50 లక్షలు Spill over road works 7.5, Road works recommended by the Andhra Pradesh Regional Committee 30 లక్షలు, Village road level development scheme క్రింద 100 రూపాయలు కేటాయించడం అయినది Government of India దగ్గరనుంచి వచ్చిన తరువాత మొత్తం అంతా ఎంతో చూసుకొందాము అని మనవి చేస్తున్నాను. Tools and plant 3 75, తరువాత 13 nP. grant క్రింద Communications కు రు. 77,59,000 ఉన్నది. అంటే మొత్తం 294 లక్షల రూపాయలు మనం కేటాయించడం జరిగింది. ఇది సరిపోతుందని నేను అనను గాని యిప్పుడు ఉన్నటువంటి 25% cut ను చూస్తే యిది last year కంటె కొంచెం ఎక్కువేనని మనవి చేస్తున్నాను. Grants to sugarcane roads కు ఈ సంవత్సరం 50 లక్షలు ఉంటే last year 44 లక్షలు మాత్రమే యిచ్చాము. అట్లాగే Roads గురించి criticism ఉన్నప్పటికీ డబ్బు కొంచెం బాగానే కేటాయించినాము అని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—Roads to Sugarcane Factories కు యిచ్చినది cess fund నుంచేనా ?

శ్రీ బి రామస్వామి :— Sugarcane cess fund నుంచి ?th యిస్తారు గదా అది. గౌరవ సభ్యులు చాలమంది misuse of jeeps గురించి చెప్పినారు. దీనినిగురించి ప్రభుత్వం అప్పుడే కొంత action తీసుకొన్నది. Strict instructions as to the use of jeeps యివ్వడం జరిగింది. పెట్రోలుకోటా చాల తగ్గించడం జరిగింది అయినప్పటికీ జరుగుతున్నాయి. ఒక పంచాయితీ సమితి President కు surcharge వేయడం జరిగింది. అన్ని misuses మనకు తెలిసినాయి అని కాదు. మనకు తెలిసినప్పుడు action తీసుకొన్నాము. ఈ jeeps విషయంలో కొంత criticism వున్నమాట నిజమే. క్రమంగా తగ్గిపోతుందని ఆశిద్దాము. వారికికూడ

కొంచెం civic responsibility కావాలి. ఏ పనికి అయితే Government jeeps యిచ్చారో ఆ పనికోసం వుపయోగించాలి అనే మంచి వుద్దేశ్యం వారిలో కూడ వుండాలి. కావాలని కోరుతాము మేము rules ద్వారా, instructions ద్వారా communications ద్వారా పంపిస్తాము. గౌరవ సభ్యులుకూడ పంచాయితి సమితులు, జిల్లా పరిషత్‌లలో సభ్యులు కాబట్టి వారుకూడ శ్రద్ధ తీసుకుంటే mis-use of jeeps చాలవరకు తగ్గిపోతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్ గురించి చాలమంది చెప్పారు. ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్సు చాలవరకు శాంక్షను చేశాము. ఇదివరకు రెండేసి హెల్త్ సెంటర్స్ వున్న బ్లాకులు 92 వున్నాయి అంటే బ్లాకుల సంఖ్య 184. ఒకే ప్రైమరీ హెల్తు సెంటరు వున్న బ్లాకులు 221. అవి 221. ఒక బ్లాకులోమాత్రం 6 ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్స్ వున్నాయి. అవి మొట్టమొదట యిచ్చినవి— మొత్తం 411 వున్నాయి 6 వున్న సమితి రాయలసీమలో నంద్యాల సమితి అనుకుంటాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — మంత్రిగారు నంద్యాలలో 6 ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్సు వున్నాయంటున్నారు అది కరెక్టు కాదు. అక్కడ మూడు మాత్రమే వున్నాయి.

శ్రీ టి. రామస్వామి — నా దగ్గర వున్న సమాచారం ప్రకారం అట్లా వుంది. 3 అయినా, 6 అయినా పెద్ద వ్యత్యాసం ఏమీ లేదు. ప్రైమరీ హెల్తు సెంటర్సుకు యిచ్చే డబ్బు చాలా తక్కువగా వుంది, ఎక్కువ చేయాలి అని చెప్పారు. జీపు వున్నట్లయితే 34 వేల రూపాయలు యిస్తున్నాము. జీపు లేకపోతే 31 వేల రూపాయలు యిస్తున్నాము సమితులకు. జీపు మెయిన్‌టెనెన్స్‌కోసం 3 వేల రూపాయలు అదనంగా యిస్తున్నాము. ఇందులో 7 వేల రూపాయలు మందులకోసమని మనవి చేస్తున్నాను శాలరీస్ ఎక్కువ చేయడంవల్ల, అన్ని ఖర్చులూ పెరగడంవల్ల యీ 34 వేల రూపాయలు ఏ సమితికీ చాలదు కాని ప్రజారోగ్యం గురించిన ముఖ్యమైన బాధ్యత సమితిది కాబట్టి ఇంతకంటె ఎక్కువ ఖర్చు అయితే సమితి ఫండ్సునుంచి ఖర్చు పెట్టవచ్చు. ఆ విధంగా చాల సమితులు ఖర్చు చేస్తున్నాయి. అట్లా ఖర్చు పెట్టాలనికూడ మనవి చేస్తున్నాను ఇప్పుడు ఇంతకంటె ఎక్కువ యివ్వడానికి అవకాశం లేదు ఇది చాల కష్టమైన విషయం 7 వేల రూపాయలు, మందులకు సరిపోతాయి ఇతర ఖర్చులకు కావాలంటే పంచాయతి ఫండ్సునుంచి తీసుకొని ఖర్చు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను

అప్లయిడ్ న్యూట్రిషను ప్రోగ్రాం గురించి చాలమంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. దీనిని చాలా ధనవంతమైన ప్రాంతాలలోనే ప్రారంభం చేశారని చాల మంది సభ్యులు విమర్శ చేశారు. నేను బ్రేక్ ఆఫ్ ఫిగర్సు ఇస్తున్నాను మొత్తం అప్లయిడ్ న్యూట్రిషను ప్రోగ్రాములన్నీ బ్లాకుల సంఖ్య 67-68 లో యీ సంవత్సరం ఏర్పాటు చేసిన బ్లాకులతో కలిపి 48 వున్నాయి. బాక్‌వర్డ్ బ్లాకులలో 18, షెడ్యూల్డ్ డెవలప్‌మెంటు బ్లాకులలో 9, బ్లాక్ ట్రెయినింగ్

సెంటర్సు చుట్టూ పెట్టినవి 13. Blocks in which in land fisheries development and coastal fisheries development will be taken up–5 ట్రెయినింగ్ సెంటర్స్ చుట్టూ పెట్టిన 13 ప్రాంతాలలో కొంచెం భాగ్యవంతమైన ప్రాంతాలు వుండవచ్చుకాని అవి అక్కడ ఏర్పాటు చేయడానికి కారణమేమంటే ట్రెయినింగు సెంటర్సు చుట్టూ వున్నవి కాబట్టి యీ ప్రోగ్రాము కూడ అసలు పెట్టడానికి దగ్గరగా ఏర్పాటు చేయాలని మొదట చెప్పారు. ఇప్పుడు ఏర్పాటు చేయబోయే బ్లాకులన్నీకూడ బాక్‌వర్డ్ ఏరియాలలోనే ఏర్పాటు చేయబడతాయని—యీ అప్లయిడ్ న్యూట్రిషను ప్రోగ్రాములు—మనవిచేస్తున్నాను కొందరు గౌరవ సభ్యులు ఆడిట్ ఆడిటర్ జనరలుకు అప్పజెప్పితే బాగుంటుందని చెప్పారు. ఇది అనేక సమయాల్లో ప్రభుత్వంలో చర్చకు వచ్చింది మన పంచాయితీరాజ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్‌యొక్క ఆడిట్ ప్రకారం నూటికి నూరుపాళ్ళుకూడ ఆడిట్ చేయాలి. ఇప్పుడు కొంచెం వర్కు ఎక్కువగా వున్నది ఏరియర్స్ ఎక్కువగా వున్నవి కాబట్టి నూటికి 50 పాళ్లు ఆడిట్ చేస్తున్నారు. ఆడిట్ జనరల్‌కు ఇస్తే 10–20 పర్సంటువరకే ఆడిట్ చేస్తారు కాని అంతకంటె ఎక్కువ చేయరు ఈ మధ్యన మన ఉద్యోగస్థులు డెప్యూటీ ఆడిటర్ జనరలును పిలిచి డిస్కస్ చేయడం జరిగింది కాన్‌స్టిట్యూషను ప్రకారం పంచాయితీరాజ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సును మేము ఆడిట్ చేయాలంటే ఇండియా గవర్నమెంటునుంచి మాకు ఒక ఆర్డరు రావాలి. అది వస్తేతప్ప మేము చేయడానికి అవకాశం లేదని చెప్పారు. ఇండియా గవర్నమెంటును అడ్రస్ చేశాము వారు పర్మిషను యిచ్చినట్లయితే టెస్ట్ ఆడిట్ ఆడిటర్-జనరల్ చేత చేయిస్తాము. యీ ఆడిట్ మన ఆడిట్ డిపార్టుమెంటుచేతనే చేయించవలసిన అవసరం వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక్కడ ఆడిట్ డిపార్టుమెంటుకూడ పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంటు క్రింద లేదు. ట్రెజరీస్ క్రింద వుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఆడిట్ బాగా జరగాలని కాంకరెంట్ ఆడిట్‌కూడ చేయాలని ఇప్పుడు ఆలోచిస్తున్నాము. ఎప్పటికప్పుడు ఆడిట్ జరుగుతూవుంటే ఫైనల్ ఆడిట్‌కూడ తొందరగా చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది అందుచేత కాంకరెంట్ ఆడిట్ ఏర్పాటు చేయాలనికూడ ప్రపోజలు వుంది. ఎం. టి. రాజుగారి కమిటీ రిపోర్టు గురించి చాల కొద్దిమంది సభ్యులే మాట్లాడారు ఎం. టి. రాజు కమిటీ రిపోర్టు పంచాయితీరాజ్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్సు యొక్క అధికారాలను కలెక్టరుకు దత్తం చేయడానికి వచ్చిందిమాత్రం కాదని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రిపోర్టువల్ల ఏర్పాటు చేయబడే జిల్లా డెవలప్‌మెంటు బోర్డుకోసం పంచాయతులు, జిల్లా పరిషత్తుల యొక్కగాని, రూల్సుగాని మార్పు చేయడం లేదని మనవిచేస్తే, గౌరవ సభ్యులు దీనివల్ల పంచాయితీ సమితుల అధ్యక్షుల అధికారాలు తగ్గిపోలేదని అనుకుంటారు అనుకుంటాను. ఇప్పుడు పంచాయితీరాజ్ సంస్థలమీద ఒక క్రిటిసిజం వుంది. అనుకున్న ప్రకారం టార్గెట్స్ రీచ్ కావడంలేదు ఇంకా బాగా యీ కార్యక్రమాలు జరగాలని అంటూ అంటున్నారు ఇంకా బాగా జరపాలనే ప్రభుత్వ ఉద్దేశంకూడ. జిల్లా లెవెలులో ఒక ఉద్యోగస్థునిమీద బాధ్యత పెట్టాలనే ఉద్దేశం కలెక్టరుల సమావేశంలో వెలిబుచ్చారు. ప్రభుత్వంకూడ సూచనప్రాయంగా అంగీకరించి ఎం.

టి. రాజు కమిటీని అప్పాయింట్ చేయడం జరిగింది. అందులో నానఫిషియల్ స్నేహితులు చొక్కారావుగారు, కడప జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుగారుకూడ వున్నారు పంచాయితీరాజ్ ఫంక్షనరీస్ కాన్ఫరెన్సులోకూడ యిది డిస్కస్ చేయడం జరిగింది సూత్రప్రాయంగా అంగీకరించారు. ఆర్ డి ఒ.లకు యిచ్చిన అధికారాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. అవిమాత్రం తగ్గించాలన్నారు. ఆర్. డి. ఓలకు అతని జూరిస్ డిక్షనులోవుండే పంచాయితీ సమితులమీద యీ ప్రోగ్రాములు ఇంప్లిమెంటు చేయడంకొరకు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ కంట్రోలు యివ్వడం అయినది. ప్రశిడెంటుకూ, ఆర్. డి. ఒ కూ—ఇద్దరికీ అధికారాలు యిస్తే సవ్యంగా జరగదనే సలహా చెప్పారు. మేము డిలీట్ చేయడానికి అంగీకరించాము. ఎం. టి. రాజుగారి కమిటీలో ఆ డెవలప్ మెంటు బోర్డులో కలెక్టరు, చైర్మను, వైస్ చైర్మను వుండాలన్నారు, కాని వైస్ చైర్మను ఎందుకు, కలెక్టరు, చైర్మను—ఇద్దరూ వుంటే సరిపోతుందికదా అన్నారు. అదికూడ మేము అంగీకరించాము. అది త్వరలోనే వస్తుందని, బాగా పని జరుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను ఎం.ఎల్.ఎ.లను కూడ ఇందులో కలపకూడదా అన్నారు కొంత మంది సభ్యులు కాని ఎక్కువమందిని కలిపితే పని జరగదని మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్జిక్యూషన్ బాగా జరగాలంటే ఒకరిద్దరుకంటె ఎక్కువమంది వుంటే పని జరుగదు. శాసనసభ్యులంతాకూడ జిల్లా పరిషత్తులలో సభ్యులుగా వుంటారు కాబట్టి యీ ప్లాను అంతా డిస్కస్ చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది. వారి అప్రూవల్ కూడ పొందాలని ఆ రిపోర్టులో వుంది కాబట్టి ప్రతిబంధకం వుండదు. తప్పకుండా బాగా జరుగుతుందని ఆశిస్తున్నాము. వీరు చేసే కార్యక్రమాలన్నీ కూడ జిల్లా పరిషత్తులో చర్చించబడతాయి కాబట్టి బాగా జరుగుతుందని ఆశిస్తున్నాను. అందులో ఎవరికీ ఏవిధమైన అనుమానాలు వుండవలసిన అగత్యం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రూపు ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్సు గురించి సూచనలు చేశారు. ఇది కొంతకాలంగా ప్రభుత్వ ఆలోచనలో కూడవుంది. చాలమంది పంచాయత్ సర్పంచిలు చదువురానివారు, అనుభవంలేనివారు వున్నారు. అటువంటివారిని ఫెయిల్యూర్ టు కలెక్ట్ టాక్సెస్ అనో లేక ఏదో పని చేసినందు వల్ల ఆ పంచాయితీ బోర్డుకు నష్టం వచ్చిందనో సర్చార్జస్ వేస్తున్నాము. ఆ సర్చార్జి ఎవరు తప్పించడానికికూడ అవకాశం కనపించడంలేదు. ఈ మధ్యన మా స్పెషల్ సెక్రటరీగారితో కూడ చెప్పాను. హార్డ్ కేసెస్‌లో వారు తెలియక చేశారని కలెక్టరుకుతోస్తే ఆయన ప్రభుత్వానికి సిఫార్సుచేస్తే మనం తగ్గిస్తే బాగుంటుందేమోనని చెప్పాను, చదువురానివాడు, వేలిముద్ర వేసేవాడు పన్నులు కలెక్టు చేయలేదనో, ఆ పంచాయితిబోర్డుకు నష్టం వచ్చిందనో సర్చార్జి వేయడం అంటే అది అంత న్యాయంగా నాకుకూడ కనుపించడంలేదు. వారితో చెప్పాను. ఎగ్జామిన్ చేస్తాము. ఇందులో వీలున్నంతవరకు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవిచేస్తున్నాను. అసలు దీనికి సొల్యూషను ఇది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రూపు ఎక్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్సును పెట్టుకోవాలి. అట్లా పెట్టు కుంటేతప్ప చదువురానివారికి యిదొక కష్టతరమైన బాధ్యత. చదువు వచ్చినవారు కూడ సర్చార్జికి గురవుతున్నారని చెప్పడానికి నేను బాధపడుతున్నాను.

పంచాయతీ బోర్డులో ప్యాసైనట్లు ఖర్చుచేయడం, accounts maintain చేయడం-ఇటువంటివి అన్నీ group executive officers ను వేసి వారి ద్వారా చేస్తేనే బాగుంటుందని ప్రభుత్వానికి ఉన్నది కేంద్ర ప్రభుత్వంకూడా ఈ విషయంలో కొంత సహాయం చేయడానికి అంగీకరించారని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను. ఈ వేళ ఉన్న పంచాయతీ సెక్రటరీకి రూ. 100 లు పైన ఉండే మొత్తంలో సగంఇస్తాము; ఈ స్కీము శాన్‌క్షన్ అయినతరువాత వేసినవారి జీతం మొత్తంలో సగం ఇస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు అన్నారు. ఇప్పుడే మనం అప్పాయింట్ చేస్తే వారు శాంక్షన్ చేసే వరకు వేసిన వారికి రూ. 100 లు పైన ఉన్న జీతంలో 50 % మాత్రమే వస్తుంది. కాని అయిదారు మాసాలు wait చేసి అప్పాయింట్ చేసే మొత్తంలో 50 % contribution from the centre రాగలదు అట్లా అయితే సదుపాయంగా ఉంటుంది కనుక కొంత ఆలస్యమైనప్పటికి వారు assistance ఇస్తామన్న తరువాతనే అప్పాంయింట్ చేస్తే బాగుంటుందని wait చేస్తున్నాము, అందువల్ల త్వరలోనే ఈ స్కీము takeup చేయడానికి వీలుంటుంది.

(Mr. Speaker in the Chair)

మీరు ఎప్పుడు take up చేస్తారని అడిగాము, ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటు క్లియరన్సు ఇవ్వలేదు; ఇచ్చిన తరువాత తెలియజేస్తాం అన్నారు. జూన్ నెలలో remind చేసాము. త్వరలో వారి ఆమోదం వస్తుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. మైనర్ ఇరిగేషన్ గురించి మొత్తం కొంత తగ్గించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం ప్రతి పద్దులోను ప్లాన్‌లోను నాన్‌ప్లాన్‌లోను కూడా కొంత cut చేయడం జరిగింది. నార్మల్‌గా 54 లక్షలు కావాలంటే ఈ సంవత్సరం 40 లక్షల 80 వేలు మాత్రమే ఉన్నాయి. మనకు five years' cycle ఒకటి ఉంది. అయిదు సంవత్సరాలలోను సమితిని ఒక యూనిట్‌గా తీసుకొని, సమితిలోని చెరువులన్నీ అయిదు సంవత్సరాలలోను బాగుచేయాలనే నియమం ఉందని తమకు తెలుసు. ఆ విధంగా అయిదు సంవత్సరాలలోను మనం పూర్తి చేస్తామని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరం కొంత తక్కువైనా, వచ్చే సంవత్సరం పరిస్థితులు మెరుగు అవుతాయని ఆశిస్తున్నాను. పరిస్థితులు మెరుగు అయితే కొంచెం ఎక్కువ provide చేసి ఈ సంవత్సరం తరువాయి ఉన్న tanks మరమ్మతు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని నేను ఆశిస్తున్నాను. సభ్యులు చేసిన విమర్శలన్నింటికి సూత్రప్రాయంగా సమాధానం చెప్పాను అనుకుంటాను 42 మంది సభ్యులు పాల్గొన్న చర్చలో ప్రతి ఒక్కరికి సమాధానం చెప్పాలంటే చాలా కాలయాపన అవుతుంది. శాసనసభ time అంతగా తీసుకోడం ఇష్టంలేదు నిన్న ఒక గౌరవసభ్యుడు నా మీద కొన్ని ఆరోపణలు చేసారు Personal ఆరోపణలు చేసారు. నేను చాలా విచారపడుతున్నాను ఒక పంచాయతీ సమితి మార్కెటు ఉన్నది. ఆ మార్కెటు వేలం వేసినారు. రూ. 3400 లు వచ్చింది. మరల వేలం వేస్తే రూ. 3700 లు వచ్చింది. పంచాయతీ బోర్డు అధ్యక్షుడు నాలుగు వేలకు నాకు ఇవ్వాలని

ఉత్తరం ఇచ్చాడు. Sealed tenders call for చేయడానికి నిర్ణయం తీసుకున్నారు. నాకు ఆ పంచాయతీ సమితి ప్రశిడెంటుకు విరోధం. సీల్డు టెండర్ అయితే ఏమి చేస్తారో నాకు తెలియదు, నాకు stay కావాలని అడిగారు stay ఇచ్చాము, అది మహాపరాధం. ఇదివరకే పంచాయతీ సమితి మనుష్యులనుబెట్టి సంతలో వసూలు చేసుకుంటున్నారు. 20 ఏప్రెలున stay ఇచ్చారు. ఏప్రెలు 1 నుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. 22న పెద్దాపురం మునిసిఫ్ కోర్టులో stay ఇచ్చారు. తరువాత మేము చేయవలసిన అగత్యమే లేదు. ఈ stay ఇవ్వడం ఒక మహాపరాధం అన్నారు. 17 మంది టీచర్లను పంచాయతీ సమితిలో transfers చేసారు. నేను బెండపూడి వెళ్ళినపుడు కొందరు వచ్చి అన్యాయంగా ప్రశిడెంటు transfer చేసాడు అని చెప్పారు. అసలు ప్రశిడెంటుకు transfer చేసే అధికారం లేదు, బి డి. వో. చేయాలి పైగా ఆ 17 మందిని మార్చిలో transfer చేసారు. ఇటువంటి complaints అనేకం వస్తున్నాయి మార్చి నెలలో transfer చేయడం. వారి పిల్లలకు చదువురాకపోవడం, మరొకచోట చేర్చుకోవడం ఇటువంటివి మనం చూస్తున్నవే, గౌరవసభ్యులు చాలా మంది చెప్పారు. కొందరు టీచర్ రిప్రజెంటేటీవ్సు ఇటువంటి cases నా వద్దకు తెస్తే వెంటనే stay orders ఇచ్చాను. జిల్లా పరిషత్తు సెక్రటరీ enquiry చేయవలసిందని అడిగాము Administrative grounds అని చెప్పి పంచాయతీ సమితి అధ్యక్షుడు transfer చేసాడు, సంవత్సరాంతాన transfer చేయడం ఎందుకు? మరొక నెల ఆగిచేయవచ్చును కదా! తప్పులుంటే charges పెట్టవచ్చును నెల ఆగితే కొంపలు మునిగిపోతాయా? అధ్యక్షునికి transfer చేసే అధికారం లేదు కాబట్టి నేను cancel చేసాను. ఈ విషయం హైకోర్టుకు వెళ్ళింది. ఇంతకంటె చెప్పదలచుకోలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె గోవిందరావు.— ఇతర సమితులలో కూడా ఇటువంటివి జరిగితే మీ దృష్టికి తెస్తే action తీసుకుంటారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— తప్పకుండా—ఇదివరకే చెప్పాను. టీచర్ రిప్రెజెంటేటివ్సు నా వద్దకు వస్తే cancel చేసాను.

శ్రీ జి లచ్చన్న (సోంపేట) : — సమితి అధ్యక్షులు చేసిన తప్పును ముందుగా జిల్లా కలెక్టరు సర్దుబాటు చేయాలా, సరాసరి మంత్రిగారే చూస్తారా? కలెక్టరు నుంచి రిపోర్టు call for చేసారా?

శ్రీ టి రామస్వామి — అక్కరలేదు, సెక్రటరీ రిపోర్టు తరువాత cancel చేసాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు — నిడదవోలు సమితిలో ప్రశిడెంటుగారే transfer చేసారు.

శ్రీ టి. రామస్వామి :— తప్పకుండా action తీసుకుంటాను. ఉత్తరం వ్రాయండి. వాటిని పెద్ద తప్పు క్రింద నా మీద చెప్పడం విచారకరమని మనవి

చేస్తున్నాను. ఒక రోడ్డు శాన్క్షన్ చేసారు 1½ సంవత్సరాలు నుంచి పని చేయడం లేదు. Executive Engineer అక్కడ ఉన్నాడు. Superintending Engineer కూడా ఉన్నాడు వీరిద్దరు పోయి—

మిస్టర్ స్పీకర్ :— జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మెన్‌గా ఉన్నపుడా—

శ్రీ టి. రామస్వామి — పంచాయత్ రాజ్ మినిస్టర్‌గా ఉన్నపుడే దానిని నవరించాలని చెప్పి వారిని పంపాను ఊరికే డబ్బు ఇవ్వాలని నేను చెప్పలేదు. S E. పెద్ద ఉద్యోగి; అట్లా చెప్పడం సాధ్యంకాదు. అట్లా నేను చెప్పేవాణ్ణి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. 1934 లోనో ఎప్పుడో శాన్క్షన్ అయిన work, ఆలస్యం కావడం మంచిదికాదు. మీరు కూడా వెళ్లి చూచి త్వరగా పూర్తి అయ్యేట్లు చూడాలని చెప్పాను. మూట కట్టిపెట్టాలని చెప్పలేదు. ఇటువంటి విషయాలు తీసుకురావడమనేది దురదృష్టం అనుకుంటాను. ఈ మధ్యనే వికారాబాదు సమితిలో బి డి. వో 20 మంది టీచర్లను transfer చేస్తే వెంటనే stay చేసినాము. రాఘవాచారిగారు వచ్చి చెప్పగానే చేసాము ఎలిమెంటరీ స్కూలు టీచర్లను ఊరికే transfers చేయుడం పనికిరాదని నెల రోజులు సెలవులున్నాయి అనగా reopening ముందు చేయాలని చెప్పాము. ఇందులో కక్షతో కాని మరొక విధంగా కాని చేయలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇటువంటి విషయాలు ఊరికే యెగ్జాజిరేటు చేసి యేదో లేనిపోని మోటివ్సు అట్రిబ్యూటు చేయడం మంచిది కాదు. ఉన్నటువంటి విషయాలు తెలుసుకోకుండా చెప్పకూడదు. తెలుసుకున్న తరువాత విమర్శ చేస్తే అభ్యంతరంలేదని మనవిచేస్తున్నాను. అంతే తప్ప మిగిలిన విషయాలలోకి వెళ్లదలచుకోవలేదు. అన్ని విషయాలు మనవిచేశాను. కట్ మోషన్సు అన్నిటిని త్రోసివేసి డిమాండును పాసు చేయవలసినదని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. బుచ్చి అప్పారావు (జామి) :—సమితి ప్రెసిడెంటుగారు చేసిన ట్రాన్సఫర్సుకి స్టే యిచ్చామన్నారు. బి. డి. వో. చేసిన ట్రాన్సఫర్సుకు స్టే యిచ్చామన్నారు. యెవరికి అధికారం ఉన్నదో శలవిస్తారా ?

శ్రీ టి. రామస్వామి :—ట్రాన్సఫర్సు చేయడానికి బి. డి. వో.కి అధికారం ఉన్నది.

శ్రీ జి. బుచ్చి అప్పారావు :—బి. డి. వో.కి అధికారం ఉంటే అతను చేసిన ట్రాన్సఫరుకి స్టే యెట్లా యిచ్చారు ?

శ్రీ టి. రామస్వామి —మార్చి నెలలో బి డి వో. ట్రాన్సఫరు చేశారు. ఇంకొక మాసము ఆగితే మే మొదటివారంలో శలవులు యిస్తారు. సాధారణంగా ట్రాన్సఫర్సు శలవులలో చేస్తారు.

శ్రీ జి బుచ్చి అప్పారావు .—బి. డి. వో. చేసినది అక్రమమని మంత్రిగారు భావిస్తే బి డి. వో.ను పనిషు చేయవచ్చును అతను చేసిన ట్రాన్సఫరుకు స్టే యిస్తే ట్రాన్సఫరు చేసే అధికారం యెవరికి ఉందని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి.—కాదండి. ఇప్పుడు స్టే యివ్వలేదనుకోండి. అప్పుడు 20 మంది క్రొత్త స్టేషన్సుకు వెళ్లాలి బాధ కలుగుతుంది. అతను తప్పు చేశాడని తేలిచితే యెక్స్ప్లనేషనుకూడా తీసుకోవాలి రాఘవాచారిగారు టీచర్సు తరపున వచ్చి రిప్రజెంటేషను చేశారు కనుక స్టే యివ్వడం జరిగింది.

Sri G Buchi Apparao —In such a case he can straightaway call for the explanation of the B D O అట్లా చేయాలి. ట్రాన్సుఫర్సుకు స్టే యివ్వడం తప్పేమో అనుకుంటున్నాను.

Sri T Ramaswamy —We have called for it....

శ్రీ యం. వీరరాఘవరావు (ప్రత్తిపాడు).—గౌరవనీయులైన మంత్రి గారు నిన్న చేసిన ఆరోపణలపై మూడు విషయాలకు మాత్రమే సమాధానం చెప్పారు. నేను చేసిన ఆరోపణలు 11. వారి సమాధానంకూడా శాటిస్ఫాక్టరీగా లేదు. అధికారం దుర్వినియోగం చేశారని నేను చేసిన ఆరోపణలపై జుడీషయలు యెంక్వయిరీ వేస్తే రుజువు చేయలేనప్పుడు నా శాసనసభ్యత్వానికి రాజీనామా యివ్వడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. ఒక జడ్జిని నియమించి యెంక్వయిరీ చేయించి నిలబడడానికి మంత్రిగారు సిద్ధముగా ఉన్నారా అని అడుగుతున్నాను.

Mr Speaker —He may make any number of charges or allegations against the Minister ఇక్కడ యీ స్టేజిలో మనం డిమాండు పాసు చేయాలి. అంతే కాని చార్జెసు లెవెలు చేయదలచుకుంటే నోకాన్ఫిడెన్సు మోషను తీసుకునిరావాలి. He can bring a vote of no-confidence against the entire Ministry and the Chief Minister for allowing such a Minister to continue in the cabinet. అంతేకాని డిమాండు విషయంలో ప్రతి డిమాండు వచ్చినప్పుడు అటువంటి ఎలిగేషను తీసుకుని— you cannot make it as an issue before the House On the other hand, it is really unfortunate that members are allowed to make any serious allegation against a Minister. Every one of them has a right if a Minister in the cabinet is not functioning properly or if in the discharge of his duties he is led away by favouritism or whatever it may be, the first thing is to bring it to the notice of the Chief Minister to take action against the Minister, and if he does not, he has the right to bring a motion of no-confidence against any Minister At this rate no Minister can be free from allegations when a demand is moved I am sorry I cannot allow such things and allow personal allegations against any Minister As I said, every Member is at liberty to bring them to the notice of the Chief Minister and, secondly, if he is not satisfied with the action of the Chief Minister he can bring in a no-confidence motion..

Sri V. B. Raju :—I think on this subject we have to build up a convention. If omissions or commissions on the part of a Minister come to the notice of an hon Member, I suggest that they should first be brought to the notice of the Minister himself before they are raised here If the allegation or accusation is true, then the Member may bring it before the House. If an allegation is made by a

Minister against a Member will it be good to bring it before the House and throw mud in public? If there is anything against a Minister, first of all the Minister should be given an opportunity outside the House

Mr Speaker —These are all administrative acts In the course of administration certain things should be brought to the notice of the Minister Supposing a member thinks that the Minister is not using his discretion properly, he can certainly rectify it by bringing it to the notice of the Chief Minister or question such acts in a Court of law It is not as though the Minister himself is in the dark or it is not as though he is bringing a motion of censure against the Minister.

శ్రీ కె గోవిందరావు :—ఇప్పుడు వారిగురించి పర్సనలు యాలిగేషన్సు యేమి ఉన్నప్పటికి సభకు సంబంధంలేదు. మంత్రిగారికి సంబంధించిన ప్రత్యేక డిమాండు చర్చిస్తున్నప్పుడు డిమాండుకు సంబంధించినంతవరకు పంచాయతి రాజ్ అడ్మినిస్ట్రేషనుకు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని సీరియసు యాలిగేషన్సు యితర అధికారులపై చేసేవికాకుండా మినిస్టర చేసినవి చెప్పడానికి సభ్యులకు హక్కు ఉన్నదా, లేదా? చెప్పవచ్చు, నాకు తెలిసినంతవరకు.

మిస్టర్ స్పీకర్ —అడ్మినిస్ట్రేషను గురించి చెప్పారు. ఉదహారణకు టీచర్సు ట్రాన్సుఫర్సు గురించి చెప్పారు. వికారాబాదులో 25 teachers were transferred by the B D O in the month of March which he ought not to have done సాధారణంగా ట్రాన్సుఫరు యెప్పుడు జరుగుతుంది? Once a year it is done, and that is before the schools reopen in the beginning of the year స్కూల్సు వెకేషనుకు ముందుగాను మార్చి నెలలో ట్రాన్సుఫరు చేశారంటే supposing it is brought to the notice of the Minister, does he want him to keep quiet or take action?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—మెరిట్సులోకి వెళ్లడంలేదు. వారు చెప్పినటువంటి యాలిగేషన్సు, ఈ బడ్జెటులో ప్రత్యేకమైన ఒక పద్దు చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు ఆయన మినిష్టరుగారు ఈ పొరపాటు చేశారని చెప్పారు. సీరియసు యాలిగేషన్సు చెప్పారు. చెప్పడమే కాకుండా 'I am prepared to stand before any Court of Law' అన్నారు. అది తప్పకుండా [illegible]. అవి అడ్మినిస్ట్రేషనుకు సంబంధించిన యాలిగేషన్సు ఈ సందర్భంలో జుడిషియలు ట్రిబ్యునలు యెదుట నిలబడటానికి ఉన్నారనీ, మంత్రిగారు సిద్ధముగా ఉన్నారా అని అడిగారు. అలా అనకూడదని రూల్సు లేవు He is perfectly relevant; they are perfectly in order They can sportively say, "I am prepared to stand before a Judicial Tribunal" అనవచ్చు

Mr Speaker —If he is criticising the action of the Government, that is a different matter Here he is attributing motives to the Minister and making personal allegations,

శ్రీ జి లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఒక Particular Demand చర్చకు వచ్చినప్పుడు గవర్నమెంటు అడ్మినిస్ట్రేషన్‌లో మినిష్టర్సు out of the way interfere అవుతున్నారనేది చెప్పడానికి, 1,2 పాయింట్సు చెప్పకుండా మాట్లాడితే general way లో మాట్లాడ కూడదు అని తప్పు పడతాము He can't make a remark in a general way He must show concrete instances. ఆయన చూపించారు. తమ ఎదుటే నేను అడిగాను దీనికి ఒక ప్రొసీజరు వుంది కదా! సమితి ప్రెసిడెంటు ఒక అక్రమము చేస్తే జిల్లా పరిషత్తు దగ్గర, జిల్లా కలెక్టరు దగ్గర remedy వున్నదే! ఆ remedy గురించి ఆలోచించారా అంటే అక్కర లేదని అన్నారు Report call for చేశారా అంటే అక్కరలేదని అన్నారు. ఆఖరికి ex-parte decree ఇచ్చే అధికారము వారికి వున్నదని వారిని అడగనక్కర లేదని అన్నారు. ఇది undue advantage అంటారా, అనరా? మీ ఎదుటే జవాబుఇచ్చారు "నేను రిపోర్టు అడగలేదు. నేను కలెక్టరును అడగలేదు నేరము చేశానని తమదగ్గర complaint.

Sri T Ramaswamy —That is wrong, Sir I called for a report, I received a report and then I acted

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—నేను తప్పుచేశానని మీకు ఒక కంప్లెంట్ రావచ్చు. సంజాయిషీ అడగాలిగదా నేను చెప్పిన సంజాయిషీ సక్రమముగా లేనపుడు మీకు వున్న అధికారాన్ని వినియోగించవచ్చు. అసలు సమితి ప్రసిడెంటును అడిగారా? B.D O నుంచి రిపోర్టు ను call for చేశారా? కలెక్టరు అనే ఒక ప్రొసీజరును మధ్యను పెట్టి కలెక్టరు ద్వారా జరగవలసిన ఆక్షను మంత్రిగారు డైరెక్టుగా జరపవలసిన అవసరము interference అంటారా కాదా? ముఖ్యమంత్రి గారిదగ్గరకు వెళ్లి చెప్పుకోమన్నారు. చెప్పుకోవడము అవసరము, చెప్పుకోనక పోతే పొరపాటే. దానిని కాదనిఅనను నేను చెప్పుకొన్నవి వున్నవి. దానికి దిక్కూ మొక్కూ లేదు. పంచాయితీరాజ్ పొలిటికల్ రాజ్. దీనిలో పంచాయతీ లేదు రాజ్ లేదు. మంత్రిగారు ఈ administration లో ఏ విధముగా interfere అవుతున్నారో facts చెప్పారు. కాదుఅని మంత్రిగారిని ఋజువుచేయ మనండి He is prepared to resign for his membership Can the Minister take that challenge?

మిస్టర్ స్పీకర్ —లచ్చన్నగారు, వారేమో allegations చేశారు. వీరేమో ఆ allegations ని deny చేశారు ఈ allegations నిజమా-కాదాఅని ఋజువుచేయవలసిన వారు ఎవరు, ఎంక్వయిరీ చేయవలసిన వారు ఎవరు? Is this the forum to make an allegation and to go into the truth or otherwise of the allegation? I am not criticising the right of members to criticise the administrative action of the Government. దాన్ని గురించి విమర్శించేదానికి హక్కువుంది విమర్శించండి. పరిపాలనా విషయాలలో ప్రభుత్వముచేస్తున్న పొరపాట్లుగాని, లోటుపాట్లు గురించిగాని సభ్యులు విమర్శించండి. దానికి ఎవ్వరూ అభ్యంతరము చేయడము లేదు.

They have got that right They are there only to criticise the Government and not to compliment the Government of course, when they do a good thing they may compliment them Supposing they have made allegations and supposing they feel that the explanation is not satisfactory, they have the right to vote down the demand. Secondly, if they think he is not doing the right thing they can bring the matter to the notice of the Chief Minister and if he continues to do illegal things there is always the Court of Law

శ్రీ కె గోవిందరావు —అధ్యక్షా, మీరుచెప్పినదానిలో పూర్తిగా ఏకీభ విస్తున్నాను ఇది forum అవుతుందా అని అన్నారు. Heads of States వుందనుకోండి అది డిస్కస్ చేసేటప్పుడు మినిస్టరుమీద అలిగేషన్సు వుంటే చెప్పవచ్చునుకదా 'It is well within the right of the members to do it. మీరు చెప్పిన remedies అన్నీ తరువాత వచ్చేవే. "అయ్యా మేము కొన్ని ఎలిగేషన్స్ చేశాము. మీరు కాదు అంటే judicial enquiry చేసి కాదు అని ఋజువు చేయండి. అవును అని ఋజువు చేయడానికి నేను సిద్ధముగా వున్నాను. అని ఆయన చెబుతున్నారు Let them take it sportively They can accent it in their own interest

Mr. Speaker —He can throw a challenge, but I cannot ask the Minister to accept that challenge. When he throws out a challenge I have no powers to refer it for a judicial enquiry What powers have I got?

Sri K. Govinda Rao —We are making an appeal through you .

Mr Speaker —Any member may throw any challenge. Outside the House let him throw out a challenge and let the Minister accept it. If he wants a judicial enquiry, can the Speaker ask for it?

Sri K. Govinda Rao —No, Sir

Mr. Speaker :—What is it he wants me to do?

Sri V. B. Raju :—Sir, first of all, the right of the Minister to interfere is questioned. I would say the Minister has the right to interfere whenever a matter is brought to his notice.

(Interruption by Sri G. Lachanna)

We have been charged that we have not been interfering and now we are charged that we are interfering. Any member has the right to question the correctness or incorrectness of the judgment of the Minister, but he cannot question the right of the Minister to interfere, how he has interfered or not interfered.

(Interruption by Sri G Lachanna)

Mr Speaker —Why does he make interruptions?

Sri V B. Raju —What the Government feel has to be placed before the Members .

Mr. Speaker :—Members are not trying to question the right of the Minister to interfere. They are only questioning the decisions taken.

Sri V B. Raju —Correctness cannot be questioned through a challenge

Mr Speaker —If Members feel that certain administrative acts are not proper they can criticise

Sri V B Raju —An incorrect decision is the result of incorrect judgment, but to attribute motives to it and throw challenges about judicial enquiries is not proper.

Mr Speaker.—It is only with that portion that I am not agreeing with them.

(Interruptions)

Sri T Ramaswamy —I do not admit that I have done an incoorect thing.

మిస్టర్ స్పీకర్ —రామస్వామిగారూ—మీ విషయము గురించి కాదు చర్చించేది. సాధారణముగా కాబినెట్‌లోవున్న ఏ మంత్రిఅయినా ఏదైన చేసినపుడు, వారి అధికారములో ఏదైనా ఒక పొరపాటు చేసినప్పుడు పొరపాటులని వారి అభిప్రాయములో – వారు విమర్శించే దానికి హక్కు ఉందాలేదా అనేది. హక్కువుందని అందరూ ఒప్పుకొంటారు. నేను ఒప్పుకొంటాను. కాని పర్సనల్ ఎలిగేషన్స్ చేసి, కొన్ని motives ని అట్రిబ్యూట్ చేసినప్పుడు ఋజువుచేయండి అంటే ఈ house కు ఋజువుచేసే విషయము గురించి సంబంధములేదు. It is for some other forum అది మీరు వేరే విధంగా విచారించుకోండి అనిచెప్పాను. That is all I am saying I do not dispute the right of the members to question the administrative action of the Minister, but to throw out a challenge and sar. I am prepared to prove it' is too muoh

శ్రీ జి. లచ్చన్న —గౌరవసభ్యులు తమద్వారా మంత్రిగారికి request చేశారు కాని తమను అడగలేదు

మిస్టర్ స్పీకర్ —నా ద్వారా వారు వారికి request చేశారు. నా ద్వారా వారూ accept చేసి come on, let us have it out side అని చెప్పవచ్చు దానికేమిటి.

Sri P Subbaiah.—We are ready for such a course of action.

Mr Speaker —They are ready for everything because they have the right to say anything here. When they had such strong material why did they not bring the matter to the notice of the Chief Minister or other authority, instead of throwing a challenge? Even in a Court of Law they can challange Let us not go too far into this. Let them go to court of law. Now for the first time they come and throw out a challenge.

శ్రీ జి. లచ్చన్న —తమరు చెప్పినట్లుగా Court of Law కు వెళ్లడం stay తెచ్చుకోవడం జరిగింది. వారు Protection తెచ్చుకొన్నారు. ఆ పెంట్లి ద్వారా వారిదృష్టికి తెస్తే, ఘార్పు ఏమైనా వస్తుందని ఆశతో చెప్పటం తప్పి తప్ప మరేమీలేదు,

Sri G Sivayya (Puttur) —As a new legislator I just thought that things will be done in a better way But what I feel personally is certain mere ordinary criticism is not good in this House. You may permit me to say, Sir We have been rather used to all these things and in spite of various representations and representations there and then, we could not satisfy in the local areas Therefore, there is an interference at every stage There is no exception, in my opinion In these circumstances, if any member feels it very strongly, this is the only forum where he would like to bring the matter to the notice of the hon. Minister. He is quite confident that the hon Minister will try to rectify and the attention of the public also will be drawn.

Mr Speaker —He is at liberty to do that. The only thing is do not try to convert the floor of the Assembly just like public or private platform outside

Sri G Sivayya —That is not the intention

Mr. Speaker :—You are all responsible representatives of public. You are there to focus the attention of the public as well as the Government with regard to certain lapses on the part of the Government.

Sri G Sivayya —If I were in that seat, I would accept the challenge of this hon Member But that is different That is an individual matter But what I feel is that at certain times we are forced to bring strong criticism..

Mr Speaker .—I would only request the hon Members to avoid such things To throw out challenges, this is not the forum at all It is certainly not proper for any Member As soon as he throws out a challenge, does it follow that he is right and the Minister is in the wrong?..

(Several Members rose in their seats)

Mr. Speaker :—No more discussion please. I would request all the members to resumse their seats. Let us close this

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా ! విమర్శించేటప్పుడు గౌరవ సభ్యుడు కొన్ని వాస్తవిక విషయాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఒక డిమాండు చర్చ సందర్భంలో, అది మంత్రిగారి సమక్షంలో చెబుతూ, వారి పాలనను, ఆ శాఖలలో జరుగుతున్న అధికార దుర్వినియోగాన్ని గురించి, ఛాలెంజి చేయడానికి తప్పకుండా అవకాశం ఉంది. అధ్యక్షా సభ్యులు తమపై బాధ్యతలు వేస్తున్నారు. ఆ బాధ్యతలను నిర్వహించడంలో యిబ్బందులు ఉన్నాయని అనేగా తమరు అనేది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారు విమర్శించిన విషయంగురించి ఎవరు తప్పు పట్టడంలేదు. ఛాలెంజి చేస్తూ జ్యుడిషియరీకి రిఫర్ చేయమంటున్నారు. అందులో నాకు ఎంతవరకు సంబంధం ఉంది ?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు —అది తమరివరికాదు. Under any circumstances, it is not addressed to the Speaker. It is to the House, అది మంత్రి గారికి చెప్పింది. తమరిని interfere అవమని కాదు.

Mr. Speaker —It may not be proper to throw out challenges. That is all my opinion

శ్రీ సి. వి. కె. రావు —ఈ అంశముపై hot and cold wind వీచినది రాఘవులుగారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ ·—రాఘవులుగారుకాదు. రాఘవరావుగారు.

శ్రీ సి వి. కె. రావు —అవునండి రాఘవరావుగారే, ఎలిగేషన్ను personal గా చెప్పడంకాదు అది చెప్పడంలో లోపం ఉండవచ్చు వారు అడ్మినిస్ట్రేషన్ గురించే మాట్లాడారు. Personal గా చెప్పకూడదు. కాని వి. బి. రాజుగారు చెప్పినదానితో నేను హర్షించలేకుండా ఉన్నాను, మంత్రిగారు ఆ విధంగా ఇంటర్ ఫియర్ అయ్యే అధికారం ఉన్నదని, దానిని question చేసే హక్కు లేదన్నట్లుగా చెప్పారు. అలా చెప్పడంవల్ల మా హక్కులకు భంగకరం కలుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వి. బి. రాజుగారు చెప్పిన విషయాన్ని ఈ వైపువారు హర్షించరు. ఈ వైపువారు చెప్పిన విషయాన్ని అవతలివారు హర్షించరు. I am only appealing to the House to let us close discussion about this matter.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— Future guidance కొరకు ఒక అభ్యర్థన.

Mr Speaker.—I would only tell him one thing. He will have full right to criticise the action of the Government. So far as criticism is concerned, he need not spare any Minister or any body. ఈ Houseకు సంబంధించినంతవరకు, మంత్రివర్గంమీద కానీయండి ప్రభుత్వంమీద కానీయండి విమర్శకు అవకాశం యివ్వలేదు అన్నదానికి ప్రతిపక్షాలనుంచే యింతవరకు ఎట్టి ఆరోపణలురాలేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు —అధ్యక్షా! తమరు Public Platform చేయకండని అన్నారు. ఆ ఉద్దేశ్యం మాకులేదు బాధ్యత కలిగిన legislator గా తమ విధుల నిర్వహణలోనే రాఘవులుగారు చెప్పారు. మీరు అలాఅంటే V. B రాజు గారికి మద్దతు యిచ్చినట్లు ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ .— రాఘవులుగారు కాదండి. వీరరాఘవరావుగారు withdraw చేసుకోండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—విమర్శలు చేయవచ్చు, కాని Motives attribute చేయవచ్చునా ? ఛాలెంజెస్ చేయవచ్చునా ? విమర్శలు చేయడానికి సంపూర్ణ అధికారం ఉంది. ఇక motives attribute చేయవచ్చునా అంటే మంత్రుల చేత గవర్నరుగారు ప్రమాణం చేయించారు ఏమనంటే... .... 'I will do right to all manner of people in accordance with the Constitution and the Law without fear or favour, affection or illwill.'' అది ఎఫెక్షన్‌తో చేసినది అని మేము చెబితే motive అవుతుంది. ఎఫెక్షన్‌తో

చేశారని చెప్పడానికి హక్కు ఉంది. అది ill will తో చేశారా ? లేక ఎఫెక్షన్‌తో చేశారా అని అడగడానికి హక్కు ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. నేను అలా అడగడానికి హక్కు ఉన్నదని అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం వెంకటనారాయణ :—మంత్రుల మీద గౌరవ సభ్యులు, గౌరవ సభ్యులమీద, గౌరవసభ్యులు ఛాలెంజెస్ గాని, సవాళ్లుగా చేసుకోవచ్చునా ? మాకు తెలియదుకాబట్టి ఆ విషయం చెప్పకోరుతున్నాను.

Mr Speaker —Yes, no more discussion Now the hon. Minister for Municipal Administration will give his reply

శ్రీ ఎన్. చెంచురామానాయుడు —అధ్యక్షా ! మ్యునిసిపల్ డిమాండు మీద గౌరవనీయులైన సభ్యులు 22 మంది మాట్లాడారు వారు కొన్ని సలహాలతో పాటు కొన్ని విమర్శలు కూడ చేశారు. మంచి సూచనలు కూడ చేశారు. అందులో కొన్ని విషయాలకు సమాధానం చెబుతాను. ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో 81 మ్యునిసిపాలిటీలు ఉన్నాయి. వీటిలో 69 మ్యునిసిపాలిటీలకు అక్టోబరు ఒకటవ తేదీన ఎన్నికలు జరపాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది 12 మ్యునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరపడానికి వీలులేదు. అందులో 6 మ్యునిసిపాలిటీలకు యింకా term పూర్తికాలేదు వాటికి 1968 June లో ఎన్నికలు జరుగుతాయి. మూడు మ్యునిసిపాలిటీలు డిజాల్వు అయినవి. రెండు హైకోర్టులో ఉన్నవి. ఒకటి కావలి మొన్ననే మ్యునిసిపాలిటీగా అయింది. అక్టోబరు ఒకటవ తేదీన ఎన్నికలు జరపడానికి ప్రభుత్వం పధకం తయారు చేస్తున్నది. కొంత మంది సభ్యులు ఎన్నికలు జరపడంలో ప్రభుత్వం ఆలస్యం చేస్తున్నదని ఆరోపణ చేశారు. గౌరవనీయ సభ్యులు ఎన్నికలు జరగాలని ఎట్టిఉద్దేశ్యంతో ఉన్నారో, అదేఉద్దేశ్యంలో ప్రభుత్వం కూడ, వాటిని జరిపించాలని ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. 43 మ్యునిసిపాలిటీలలో water supply schemes ఉన్నాయి ఈ నీటి సరఫరా చాల ముఖ్యమైనది. మిగిలిన మ్యునిసిపాలిటీలలో ఈ స్కీములు ప్రారంభించడానికి పధకాలు ఉన్నాయి. కొన్ని స్కీమ్సు పూర్వము నుంచే ఉన్నాయి. అది stage ప్రకారం జరుగుతున్నాయి. కొన్ని స్కీమ్సు 40 లక్షల స్కీమ్సు, 60 లక్షల స్కీమ్సు క్రింద different stages లో ఉన్నాయి తాటిపూడి-విశాఖ జిల్లాలో ఉన్నవి-స్కీము 5 లక్షల స్కీము ఇటీవలనే పూర్తి అయింది. మొన్ననే ముఖ్య మంత్రిగారు, నేను వెళ్ళి ప్రారంభోత్సవం జరిపివచ్చాము. ఈ స్కీములన్నిటిని, ఆలస్యం లేకుండానే చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఎంత ప్రయత్నం చేసినా ఈ స్కీమ్సు పూర్తి అవటం అంటూ ఉండదు. ప్రతి సంవత్సరం జనాభా పెరిగిపోతూ ఉంటుంది. 1950 లోనో 1960 లోనో Protected water supply schemes పెడితే, అపుడు ఉండే అవసరాలకు సరిపోయేలా, అంచనాలు వేసి ఉంటారు. ఆ స్కీము, ఈ రోజున పెరిగిన జనాభా రీత్యా సరిపోదు. అందుచేత ఈ స్కీమ్సు అయిపోవడం అనేది ఉండదు. అందుచేత additional schemes అవసరం ఉంటూనే ఉంటుంది. Protected wate, supply schemes ఉన్న చోట్ల కూడ మంచినీటి కొరత ఉంటుంది. కారణం జనాభా పెరిగిపోవుట పట్టణాలు అభివృద్ధి

చెందుట అయినప్పటికి ఈ స్కీములు అమలుజరపడానికి ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉన్నాము. ఇప్పటికి 43 మ్యునిసిపాలిటీలలో ఈ స్కీమ్సు ఉన్నాయి. ఐదు మ్యునిసిపాలిటీలకు L I C. Loan తీసుకొని పూర్తి చేస్తున్నాము. ఇంకో మూడింటికి రీజినల్ కమిటి వారు take up చేస్తున్నారు. మొత్తం ఆ విధంగా 51 మ్యునిసిపాలిటీలలో నీటి కార్యక్రమ పథకాలు తీసుకోబడ్డవి. నాలుగవ ప్రణాళికలో అర్బన్ వాటర్ రూరల్ సప్లయి స్కీముక్రింద, పది మున్సిపాలిటీలలో కలరా మొదలైన అంటువ్యాధులురాకుండా ఉండేందుకు ఒకస్కీము తయారు అయింది. నాలుగవ ప్రణాళిక యింతవరకు approve కాలేదు, అందుచేత, ఆ పథకాలు అమలుజరుపడానికి సాధ్యం కాలేదు. రాయలసీమలో ధర్మవరం, రాయదుర్గం మొదలైన ప్రాంతాలలో ఎండాకాలంలో మంచి నీటి ఎద్దడి ఎక్కువగా ఉంటుంది. దానికోసం ప్రత్యేకంగా కార్యక్రమాలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉంది. కాని ప్రస్తుతం డబ్బులేని కారణంగా ఆ మున్సిపాలిటీలనే ఆ కార్యక్రమాలను చేబట్టాలని ఆదేశించడం జరిగింది. ఆ కార్యక్రమంకూడ త్వరలోనే పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. మిగతా 20 మున్సిపాలిటీలలో 4వ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో ఒక ప్లాను ప్రకారం అమలుజరుపాలని అనుకొన్నాము. ఇంతకంటే ఎక్కువగా మంచినీటి కార్యక్రమాలను అమలు జరుపడానికి వీలులేదు. సాధ్యమైనంతవరకు ప్రాధాన్యత యివ్వబడుచున్నదని మనవిచేస్తున్నాను ఈ మంచినీటి పథకాల కార్యక్రమంలో ప్రజానీకంయొక్క సహకారంకూడ అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజలుసహకరిస్తే తప్ప, ఈ కార్యక్రమాలు జయప్రదం కావు. వారు సహకరిస్తేనే తీసుకొన్న loans repay చేయుటకు అవకాశం కలుగుతుంది.

ఇక డ్రైనేజి స్కీముఉంది. As it is గా ఏ ఒక్క మున్సిపాలిటీలోకూడ drainage పథకం పూర్తి అయినదని అనడానికి వీలులేదు. ఒక్క హైద్రాబాదు నగరంతప్ప ప్రస్తుతం విజయవాడ, నెల్లూరు, తెనాలి మొదలైన 5,6 పట్టణాలలో ఈ డ్రయినేజీ స్కీములు extend చేస్తున్నారు. ఆలస్యం అయింది, అవుతున్నది కూడ. దానికి కారణాలు చెప్పడానికివీలులేదు 7,8 సంవత్సరాల నుంచి మొదలు పెట్టినా, నిజంగా రెండు సంవత్సరాలనుంచే execution నడుస్తున్నది. వేగంగా పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఎంతవేగంగా పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నించినా, కొన్ని ఆటంకాలు వస్తున్నాయి. ప్రజలు సహకరిస్తేనే కాని, ఈ కార్యక్రమాలు చురుకుగాసాగవు. ఈ డ్రయినేజి స్కీములు అన్ని మ్యునిసిపాలిటీలలో అమలుచేయడానికి, యిప్పట్లో సాధ్యపడదు. అందువల్ల ఎక్కువ మ్యునిసిపాలిటీలలో అమలుచేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. డబ్బు ఎక్కువగా ఉంటే, ప్రభుత్వ వనరులు సమకూరినప్పుడే ఈ డ్రయినేజి స్కీమ్సు వేగంగా, త్వరితగతిని అమలు చేయడానికి వీలుపడుతుందని, అంతవరకు ఓపిక వహించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మురుగు నీటి పథకం వాటి విషయంలోకూడా వీలైనంతవరకూ ఈ కార్యక్రమం చెయ్యాలనే దృష్టితోనే ఈ కార్యక్రమం జరుగుతోంది. Shop clearance చెయ్యడానికి

కూడా అనేక Municipalities కార్యక్రమం చేస్తున్నాయి కొన్ని Municipalities కు Central Government assistance యిచ్చినప్పటికీ దాన్ని సక్రమంగా ఉపయోగించక ఆలస్యం చెయ్యడంవల్ల యిచ్చిన amount ను surrender చెయ్యడం జరిగింది Municipalities వారు కొంత శ్రద్ధవహించి ఈ కార్యక్రమం చెయ్యాలని విన్నవిస్తున్నాను ఎంత చేసినప్పటికి ఈ నాటికి అనేక Municipalities లో దాదాపు $\frac{1}{8}$ area లో మాత్రమే slum clearance చెయ్యడం జరుగుతోంది. సామాన్యంగా బీదప్రజానీకం వున్నారు. ఇళ్ళల్లో కిక్కిరిసివుంటారు. యిళ్లుకూడా దగ్గరదగ్గరగా వుండటం ఆరోగ్య విషయాలు లేకపోవడం ఆర్థికవసతులదృష్ట్యా బీదప్రజానీకం ఆ విధంగా వుంటున్నారు. ఆ సమస్య చిక్కుసమస్య. ఆ కార్యక్రమం ప్రణాళికలద్వారా చెయ్యవలసిందే, ఒకేసారి సాధించడానికి ప్రభుత్వానికి Municipalities కుగానీ సులభంకాదు. 3 వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కొన్నికొన్ని మునిసిపాలిటీలలో ఆ కార్యక్రమం చేయబడుతోంది గ్రాంట్సు యివ్వబడిన మునిసిపాలిటీలు సక్రమంగా ఉపయోగించుకోన్నందున, స్థలసేకరణ విషయంలో ఆలస్యం అయిన కారణంగా buildings కట్టుకోడానికి వీలులేని కారణంగా surrender చెయ్యడం, extension చెయ్యడం జరుగుతోంది. శ్రద్ధతీసుకొని Municipalities వారు ఉపయోగించుకొనే కార్యక్రమం జరగాలి. ఇప్పుడు వుంటే slum clearance గురించి Municipalities లో వుండేటటువంటి పరిస్థితులు చూస్తే 1 % లేక 2% కూడా ఈ కార్యక్రమం చేస్తున్నాయని చెప్పడానికి వీలులేదు. మొత్తం కార్యక్రమం చెయ్యడానికి కొన్ని సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఎన్ని ప్రణాళికలు వేసినా అవుతుందని చెప్పే పరిస్థితిలో లేము. ప్రజలు, Municipalities కలిసి కట్టుగా పని చేస్తే వచ్చే ప్రణాళికలో అయినా కొంత వేగంగా కార్యక్రమం సాగించగలుగుతామని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ గౌరవసభ్యులుకూడా ఈ కార్యక్రమంలో సహకరిస్తే ఈ కార్యక్రమం త్వరగాజరపడానికి వీలువుంటుంది Municipalities కి సంబంధించి తదితర కార్యక్రమాలు అనేకం వున్నాయి. వాటిని అభివృద్ధిచేయడానికి ఆర్థిక వనరులు క్లిష్టమైన పరిస్థితిలో వున్నాయి ప్రతి Municipality పన్ను ఎక్కువ వేస్తే ఎన్నో ఇబ్బందులు వున్నాయి. పన్నులు వేయకుండా ఆర్థిక వనరులు వుండవు. పన్నులు వేసినప్పటికీ ప్రజానీకమునుంచి వచ్చే వరుమానం చాలదు. ప్రతి టౌనుకూడా జనాభా ఎక్కువై develop కూడా అవుతున్నాయి. అనేక వసరులు చెయ్యవలసిన అవసరం వుంది. ఆర్థికంగా సౌష్టవంగా వుంటేనే గానీ ఈ కార్యక్రమాలు చెయ్యడానికి వీలులేదు. Municipality వారు ద్రవ్యం సేకరించి ప్రభుత్వసహాయద్రవ్యం ప్రజల సహకారంతో ఈ కార్యక్రమాలు సాధించుకోవలసిన అవసరం వుంది. పన్నుల విషయంలోకూడా House tax, property tax Non-officials పక్షపాతంగా వ్యవహరిస్తున్నారనే విమర్శచేశారు. నూతన మునిసిపాలిటీ చట్టం ప్రకారం Non-officials కు ఏ మాత్రం అవకాశం లేదు. Capital value మీద House tax వెయ్యడం-secretary కి appeal వుంది. Member పక్షపాతంగా వ్యవహరించడానికి అవకాశంలేదు. ఇక Appellate Commissioner post కూడా create చేశాం. ఇతరులకు tax

విషయంలో నూతన చట్టప్రకారం ఎలాంటి అవకాశంలేదు. పక్షపాతంగా చెయ్యడానికి, ఆరోపణలు చెయ్యడానికి అవకాశంలేదు అని మనవిచేస్తున్నాను. నూతన చట్టంలో property tax విషయంలో కొంతమంది గౌరవసభ్యులు ఇళ్ళ పన్నుమీద—capital value మీద House tax వేస్తున్నారని కొంతమంది సభ్యులు సూచించారు ఆ విషయంలో అనుభవంమీద చేస్తే వాస్తవంవుంది ప్రభుత్వం పరిశీలించి దానికి సవరణలు తీసుకురావాలనే సంకల్పం వుంది. Executive Committees వున్నాయి సక్రమంగా Municipalities function చెయ్యడానికి వీలు అవుతుందా లేదా అనేటటువంటి విషయం సమస్యగా వుంది కొంతమంది సభ్యులు committees సక్రమంగా పనిచెయ్యనని చెపుతున్నారు. Municipal Chamber వారు అవి సక్రమంగా పనిచేయడానికి కొన్ని సూచనలు చేసినారు. అవసరమైతే amendment తీసుకురావడానికి కూడా ప్రయత్నం చేస్తాము అని మనవిచేస్తున్నాను Loans విషయం. Low income group క్రింద యిళ్ళు కట్టుకొనుటకు L I G, M I. G క్రింద యిస్తున్నాను. స్కావింజర్సుకు, స్వీపర్సుకి Central Government grant యిచ్చి ఆ కార్యక్రమం నెరవేరుస్తున్నాయి. ఆ కార్యక్రమం చేసినప్పుడు కొంత సౌకర్యం కల్గడానికి వీలు వుంటుంది. కొన్ని మునిసిపాలిటీలలో ఆ కార్యక్రమంకూడా జరుగుతోందికానీ ప్రస్తుత 4th plan లో scavengers కు 3 వ ప్రణాళికలోమాదిరిగా యివ్వవలసి వస్తుందో లేదో తెలియదు 4th plan approve కాలేదు కాబట్టి దానివిషయ ఈనాడు చెప్పలేము. ఈ సంవత్సరానికి సంబంధించినంతవరకూ ఇదే పరిస్థితి ఈ సంవత్సరంమాత్రం ఆ ప్రకారంగా ఏమీ చెయ్యడానికి అవకాశంలేదు చెయ్యడానికి సాధ్యముకాదని మనవిచేస్తున్నాను. వచ్చే సంవత్సరం ఆర్థిక వనరులు పెరిగితే ముఖ్యంగా scavengers కు, sweepersకు weaker sectionsకు గ్రాంట్సు యిచ్చి సహాయం చెయ్యడానికిగాను Municipalities కు సహాయంచెయ్యుటకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను Scheduled tribes కు కొన్ని యిళ్ళుకూడా కట్టలేదని గౌరవసభ్యులు సలహా యిచ్చారు. ముఖ్యంగా యానాది, ఎరుకల ఇటువంటివారికి ఆటువంటి కార్యక్రమాలు చెయ్యడానికి tribes కు సంబంధించిన department వుంది. వారు ఆ కార్యక్రమం సాగిస్తున్నారు. వారిద్వారా ఆ కార్యక్రమం చెయ్యడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని విన్నవిస్తున్నాను. కొత్తగూడెంలో ఈ రోజున పంచాయతీ గానీ, Municipality గానీ లేదని M పిచ్చయ్య గారు చెప్పారు

మిస్టర్ స్పీకర్:— దీన్ని గురించి చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. Rule 74 క్రింద admit చేశాం.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరామానాయుడు:— పి. శివయ్య గారు మొన్న శెలవు యిచ్చారు. అనేకమైన విలువైన విషయాలు చెప్పారు. వాటిని గురించి— entertainment tax మీద legal గా వుంది: Stamps వేయడంలో duplicate stamps వేసి డబ్బు ప్రభుత్వానికి రావలసింది రాకుండా చేస్తున్నారని. ఈ విషయం వారు ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. అది ముఖ్యంగా Sales

Tax Department కు సంబంధించి ఉంది కార్పొరేషన్ గానీ, municipalities గానీ, entertainment tax కానీ వసూలు చేసే బాధ్యత Sales Tax Department చేస్తున్నారు. ఆ సలహా పంపించి వీలైనంతవరకు అటువంటి టీకేజీ లేకుండా ప్రయత్నం చేస్తామని విన్నవిస్తున్నాను. Advertisement tax కొత్తచట్టం ప్రకారం చేయడానికి వీలవుతుంది. ఆ income కూడా రావడానికి కొత్తచట్టం ప్రకారంగా వీలుందని మనవి చేస్తున్నాను T. S. మూర్తి గారు వరంగల్లులో ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు వారు చెల్లించవలసిన వృత్తి పన్ను గాని ఇతర పన్నులు గానీ, వారి డిపార్టుమెంటులో వారి Monthly Salaries తో deduct చేసి వసూలు చేస్తే బాగుంటుందని చెప్పారు. ఆచరణ యోగ్యంగా వుంటే నిర్ణయానికి రావడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

మునిసిపాలిటీలలో పనులు సక్రమంగా జరగడం లేదని, ఇంజనీరింగు department వారు చాలా inefficient గా పని చేస్తున్నారనే విషయాన్ని దృష్టికి తీసుకువచ్చారు ఆ విషయంలో కార్యక్రమాలు సక్రమంగా జరగడానికి Instructions యిచ్చి పనులు సక్రమంగా జరగడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. యమ్. వెంకట నారాయణ గారు ఏలూరు మునిసిపాలిటీ ఆర్థిక వసతులు సక్రమంగా లేవని, దానికి ప్రభుత్వం ఆర్థిక సహాయం చేయాలని చెప్పారు. ఏలూరు మునిసిపాలిటీకే గాక ఇంకా అనేక మునిసిపాలిటీలకు ఆర్థిక వనరులు సక్రమంగా లేవు. ఏలూరుపట్టణం కొంత అభివృద్ధి అయిన ప్రదేశమే. అందుచేత అక్కడ ఉద్యోగాలు ఎక్కువ చేసుకొని సానుకూల్యంగా జరుగవలసిన కార్యక్రమాలను, పనులను వారు చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. Protected Water Supply కొరకు 31 లక్షల రూపాయలతో ఒక scheme తయారు చేయబడింది. దానికి L. I. C వారు 12 లక్షలు loan [illegible] జరిగింది. ఇంకా 20 లక్షల రూపాయలు మునిసిపాలిటీ వారు ఇస్తా [illegible] undertaking ఇచ్చినందువల్ల L. I. C. వారు ఆ loan యివ్వడం [illegible] L. I. C. loan రూ. 12 లక్షలు ఇచ్చిన తరువాత మునిసిపాలిటీ వారు [illegible] లేవని చెప్పారు. [illegible] L. I. C. [illegible] [illegible] అది [illegible] ఆ విషయంలో [illegible] ప్రభుత్వం [illegible] నిర్ణయానికి వచ్చి, తప్పకుండా ఆ కార్యక్రమాలు [illegible] చర్యలు తీసుకోబడతాయని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు గారు కాకినాడ మునిసిపాలిటీలో వున్న Special Officer ను గురించి కొన్ని నేరారోపణలు చేశారు. Special Charges వుంటే, report పంపిస్తే, తప్పకుండా పరిశీలన చేసి సరియైన action తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను

తరువాత బుచ్చి రాయుడుగారు, కొవ్వూరు మునిసిపాలిటీ విషయంలో 2, 3 గ్రామాలు చేర్చబడినాయని, కాని అవి దూరంగా ఉన్నాయని, ఆ రెండు కూడా గ్రామీణ ప్రాంతాలు అని, Municipal area లో చేర్చదగిన గ్రామాలు కావనీ. అందుచేత వాటిని exclude చేయాలని కోరి వున్నారు కాని ఇపుడు వుండే చట్టం ప్రకారం, ఎన్నికలు ఏప్రిల్ 15 వ తేదీన జరగుతుంది ఆ లోపల ఆ గ్రామాలను మునిసిపాలిటీ నుంచి విడదీయడానికి వీలులేదు. ఇప్పుడు వున్న చట్టం ప్రకారం, మునిసిపాలిటీల్లో మార్పులు రావాలంటే చట్టాన్ని మార్చాలంటే ప్రతి సంవత్సరం April 1 వ తేదీ తరువాత చేయాలిమరి. ఈ లోపల చేయడానికి వీలు లేదు అందువల్ల యిప్పుడు as it is గా వుంచి elections జరపవలసి వుంటుందని నేను విన్నవిస్తున్నాను విజయనగరం మునిసిపాలిటీలో దాసన పేటకు నీటి సరఫరా లేదని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. నేను యిటీవలనే విజయనగరం పోవడం తటస్థించింది. ఒక reservoir అక్కడ ప్రారంభం చేసి, అక్కడ వున్న అగ్రహారానికి నీళ్ళు యివ్వడానికి కూడా యేర్పాటు చేయబడింది ఇక విజయనగరం మునిసిపాలిటీలో దాసనపేట area కు మాత్రం నీటిని supply చేయవలసి వుంది దాసనపేట area ఎత్తయిన ప్రదేశంగా వున్నది Protected water supply reservoir level కంటె ఎత్తుగా వున్న కారణంవల్ల ఆ scheme క్రింద చేయడానికి వీలు లేక పోయింది దానికి వేరే యేర్పాటు చేసి Pumps యేర్పాటు చేయడానికి యేర్పాట్లు చేయబడుతున్నాయని, త్వరలోనే ఆ కార్యక్రమం పూర్తి అవుతుందని నేను వారికి మనవి చేస్తున్నాను.

పోతే Hyderabad Corporation గురించిన విషయాలు వున్నాయి శ్రీ ఉచపీ గారు హైదరాబాదులో, సికింద్రాబాదులో గాని వార్డులు uniform గా లేవని చెప్పారు. కాని మొదట సికింద్రాబాదుకు, హైదరాబాదుకు రెండు Corporations వుంటూవచ్చాయి. అవి రెండు amalgamate చేసి ఒకటిగాచేసినందు వల్ల, సికింద్రాబాద్ area వారికి weightage యిచ్చినట్లు, కొంతకాలం వరకు యిస్తామని కొన్ని హామీలు యిచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. అందుచేత అది బాగా ఆలోచించి నిర్ణయం తీసుకోవలసిన విషయం దానికి ఒక కమిటీ వేసి, Corporation Electrons జరిగే లోపల యివి అన్నీ ఆలోచించి, wards పునర్విభజన చేయడానికి సాధ్యం అవుతుందో లేదో ఆలోచించి, వీలైతే చేయవలసిన కార్యక్రమాన్ని చేయడం జరుగుతుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. యిక పోతే Corporation life కూడా 4 సంవత్సరాలు term వున్నది. ఒక సంవత్సరం extend చేయడానికి గవర్నమెంటుకు power వున్నది పంచాయితీలకు, సమితులకు, పరిషత్తులకు general గా 5 సంవత్సరాల term వున్నదని, కాని Corporation కు 4 సంవత్సరాలు వున్నది. కాన 5 సంవత్సరాలు చేయవలసిందని వారు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలోచించి, Corporation తో సంప్రదించి, ఒక నిర్ణయానికి రావడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. As it is గా యే నిర్ణయానికి రాలేదు. ఇపుడు వుండే term 68 June తో 4 సంవత్సరాలు term అయిపోతుంది ఆ లోపల

యేదో ఒక నిర్ణయం చేయడం జరుగుతుందని నేను మనవిచేస్తున్నాను Corporation కు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని చట్టాలు, సవరణలు కూడా చేయవలసిన అవసరం వుంది. చట్టాల్లో వుండే సవరణలను కొన్ని పరిశీలించి, ఎంత వరకు చేయడానికి అవసరమో, అంతవరకు చేయడానికి చర్యలు తీసుకోబడతాయని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఎన్నికల్లో మార్కింగ్ system ను introduce చేయాలని సలహా యిచ్చారు. వచ్చే ఎన్నికల లోపల ఆ విషయమై పరిశీలించి, ఆ కార్యక్రమాన్ని చేయడానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకొనడానికి పూనుకొంటుందని విన్నవిస్తున్నాను. హైదరాబాదు Corporation వారు మలక పేటలో కొంత land acquire చేసి తరువాత drop చేసినారని చెప్పారు. ఆ విషయం High Court కు పోయింది. అందుచేత దానినిచర్చించడం సమంజసం కాదని నేను అనుకొంటున్నాను. ఇక్కడ Tank bund క్రింద 250 ఎకరాలు National Park కొరకు acquire చేయాలనే proposal వున్నది కాని యిటీవల ఆ 250 ఎకరాల్లో అక్కడక్కడ కొన్ని యిండ్లు కట్టడానికి Corporation permission యివ్వడం జరిగింది. కాని ఈ నాడు అక్కడ 250 ఎకరాలు లేదు. Actual గా ఎంత వుంటుందో survey చేస్తేనేగాని చెప్పడానికి వీలులేదు ఎంత వున్నప్పటికీ దానిని గవర్నమెంటు acquire చేసి, park develop చేయడానికి సంకల్పం వున్నది. Final గా యింకా ఏమి decision తీసుకోలేదని మనవి చేస్తున్నాను Corporation లో నిధుల కేటాయింపులో విచక్షణ చూపబడుతున్నదని, ఆరోపణలు చేయబడినాయి. Loans విషయంలో గాని, grant విషయంలో గాని బంజార hills లో ఒకటి రెండుచోట్ల drainage scheme చేయడానికి 3.84 లక్షలు sanction చేయబడినాయి అది కేవలం ఒకరిద్దరిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయబడినాయని, చిన్న గౌరవ సభ్యులు ఆరోపించినారు. అది వాస్తవం కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. అది కేవలం 120 యిండ్లు develop చేయడానికి, drainage connections యివ్వడానికి ఈ కార్యక్రమం యేర్పాటు చేయబడింది. అంతేగాని ఒకరిద్దరిని దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయబడింది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. 13 lines వేయడానికి 127 యిండ్లకు connections యివ్వడానికి మాత్రం scheme యేర్పాటు చేయబడింది. దాంట్లో కొంత progress కూడా జరిగింది. తరువాత old city లో 209 [illegible] వారికి drainage connections యివ్వడానికి ఒక [illegible] యిచ్చేదానికి Corporation [illegible] జరిగింది. కాని old city ని చాలా neglect చేస్తున్నామని చిన్న గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. Old City లో వీలైనంతవరకు వారి యిబ్బందులను తీర్చడానికి ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోబడుతుందని, అక్కడ వున్న స్వాభావిక పరిస్థితులను అనుసరించి యే విధంగా develop చేయడానికి వీలువున్నదో ఆ విధంగా చేయబడుతుంది. New City మాదిరి చేయడానికి సక్రమమైన వసతులు లేవని నేను మనవి చేస్తున్నాను. వీలైనంత వరకు Old City ని neglect చేయకుండా ప్రత్యేకంగా దృష్టిలో పెట్టుకొని develop చేయడానికి యే విధంగా సాధ్యం అవుతుందో ఆ విధంగా steps తీసుకోబడతాయని మనవి చేస్తున్నాను. కార్పొరేషన్‌లో

ఎవరో సూపర్‌వైజర్ 5 లక్షల రూ॥లు పెట్టి యిల్లు కట్టించారని ఆ 5 లక్షల రూపాయలకు సంబంధించిన ఆరోపణ వచ్చింది. గౌరవనీయులైన సభ్యులు వారి పేరు చెప్పినట్లైతే వారిమీద తప్పకుండా చర్య తీసుకోబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. బషీర్‌బాగ్ నుంచి M L A Quarters కు రోడ్డు కాంక్రీటు సక్రమంగా యివ్వలేదని మెటల్ రోడ్డు వుందని బ్లాక్‌టాప్ ఏర్పాటు చెయ్యాలని సూచనలు చేశారు. Estimates వెయ్యడం అయి వేలు, Committee వారు sanction చేశారు. త్వరలోనే ఆ కార్యక్రమం చెయ్యడానికి ప్రారంభిస్తామని తమకు మనవి చేస్తున్నాను. Scheduled జాతులు, తరగతులకు Housing Scheme క్రింద 15% ప్రత్యేకంగా యివ్వాలని చెప్పి కేశవరావుగారు, రాజేశ్వరరావుగారు సూచించారు. ముఖ్యంగా L.I.G. Housing లో Scheduled జాతులకు ప్రత్యేకంగా బాడుగకు ఇచ్చే పద్ధతి వుంది. ఉచితంగా యివ్వడానికి సాధ్యము కాదు! కొంత బాడుగ వసూలుచేసి మళ్లీ వాటికి further schemes వేసి చేయడం జరుగుతోంది. వారికి ఉచితంగా యివ్వడానికి సాధ్యమైన కార్యక్రమం కాదు. ప్రత్యేకంగా 15 % scheduled తరగతులవారికి విడిగా కట్టించాలని వారు చెప్పారు. యితర జాతులతో సంబంధం లేకుండా ప్రత్యేకంగా చేయడం సక్రమమైన కార్యక్రమం కాదు. యితర జాతులతో కలసి మెలసి వుంటేనే Social గా ముందుకు రావడానికి, untouchability పోవడానికి సాధ్యమౌతుంది. అందువల్ల Central Government అది reject కూడా చెయ్యడం జరిగింది. ఎందుచేతనంటే L.I.G. M.I.G. లో Scheduled తరగతి వారికి కలిపి ఏర్పాటు చేయాలనే పద్ధతిలో కార్యక్రమం జరుగుతోంది. వీలైనంత వరకు ప్రత్యేక సహాయం చెయ్యడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. Housing Board క్రింద M.I.G., L.I.G. Houses కట్టడం జరుగుతోంది. దానిక్రింద land కూడా acquire చెయ్యడం plants develop చేసి యితరులకు యివ్వడం అనే కార్యక్రమం Housing Board క్రింద జరుగుతోంది. కూకట్‌పల్లిలో 4,700 ఎకరాలు acquire చేసి అవి develop చెయ్యడానికి scheme వుంది. Acquire చెయ్యడానికి proposals కూడా వస్తున్నాయి. City లో Housing Scheme క్రింద యితర Schemes క్రింద develop చెయ్యడం కూడా జరుగుతోంది.

శ్రీ సి. సుబ్బయ్య :— Housing allotment లో ఒక policy అంటూ లేకుండా పోయింది. Ordinary list అన్నారు. Priority list అన్నారు.

శ్రీ ఎస్. వెంకటరామనాయుడు :— Accommodation ఈ Demand [illegible]
[illegible]

శ్రీ సి. సుబ్బయ్య :— Clerks వాళ్ళకు యిళ్ళు యిచ్చేటప్పుడు ఎన్నో lists పెట్టారు. Ordinary అని, Priority అని, Ministerial అని వున్నాయి. వాటిని change చేశారని చెప్పారు. అట్లా [illegible] అన్యాయం జరుగు-

తోంది అట్లా అన్యాయం జరిగిందని అర్జీ పెట్టుకుంటే Show cause Notice యిచ్చారు. అందువల్ల accommodation allotment విషయంలో మంత్రిగారు సరియైన సమాధానం యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ సి.వి.కె రావు — మంత్రిగారు కాకినాడ మునిసిపాలిటీ విషయంలో కొన్ని complaints Government కు వచ్చాయి అన్నారు. యివన్నీకూడా ప్రభుత్వం పరిశీలించవచ్చు Municipality కు integrity, efficient service లేకపోయినట్లైతే దెబ్బ ఎందుకంటే ప్రజలకు అందుబాటులో వున్నటువంటిది కాబట్టి. కాకినాడకు ప్రత్యేకమైన ప్రాముఖ్యం ఉంది. ఇప్పుడు మంత్రిగారు విజయవాడ విషయం మాత్రమే చాలాచెప్పారు అనుకోండి. కావలసిందే. కానీ కొంత favouritism తెనాలి, నెల్లూరుకు ఉంది. అలా కాకుండా ప్రత్యేకమైన రిపోర్టులు వున్నాయి. అవి పరిశీలించి priority basis మీద చెయ్యాలని మనవి చేస్తున్నాను

డాక్టర్ టి యస్. మూర్తి — 40 కోట్ల రూ॥ లు Municipalities కోసం ప్రత్యేకంగా 4వ ప్రణాళికలో ఖర్చు చెయ్యటం కోసం separate చేశాం అన్నారు ఆ పథకాలలో భాగంగా గ్రాంటుల క్రింద అప్పులుగా Municipalities యిస్తారా ?

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— అధ్యక్షా Municipal Scavangers Colony గురించి మంత్రిగారు చెప్పారు. వారికి Specific గా 750 రూ. లు పెట్టి 4 కుటుంబాలు వుండడానికి వీలుగా ఒక Block కట్టమని చెప్పారు. దానివల్ల ప ఒక్కచోట Colonies కట్టే వీలు వుండదు అందువల్ల కొన్ని స్థలాలు కొని యిస్తే వాళ్ళకు బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు .— సామర్లకోట మునిసిపాలిటి 1960 లో రద్దు అయింది ఇప్పటికీ election లేదు. 7 సంవత్సరాల తరువాత election పెట్టమని సలహా యిచ్చారు. Water Supply Scheme గురించి చాలా సం॥ రాల నుంచి ఆందోళన జరుగుతోంది, 7 మైళ్ళ దూరంలో వున్నటువంటి పెద్దాపురంకు, కాకినాడకు సప్లై అవుతోంది. మధ్యనవున్న సామర్లకోటకు Water Storage చిక్కు వుంది సామర్లకోటనుంచి పెద్దాపురం Supply పోతోంది కానీ సామర్లకోటకు Supply లేదు. ఈ విషయమై మంత్రిగారు సంతృప్తికరమైన సమాధానం చెపుతారా? రిట్రెంచిమెంటు విషయం మాట్లాడుతూ సామర్లకోటలో మే 25 వ తేదీన 25 మందిని Public Health సిబ్బందిని తొలగించారని, డ్రైన్‌క్లీనర్సు Sweepers ను తొలగించారు. ఇది చాలా అన్యాయం. Drainage Tax collect చేస్తూ, Scavenging Tax collect చేస్తున్నారు కావలసిన సిబ్బంది లేనప్పటికి వున్న వారితో సరిపుచ్చుకొంటూవుంటే వారిని తొలగించారు. అట్లా తొలగించిన విషయం గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ అహమద్ హుస్సేన్ — ఆక్ట్రాయికి సంబంధించి హైదరాబాదు కార్పొరేషన్‌కు daily 25 వేలు వచ్చేది ఇప్పటి పరిస్థితులలో 1 లక్ష వరకు రావచ్చును. ఈ Octroi compensation గురించి ఏమిచర్య తీసుకొంటున్నారు. entertainment tax విషయంలో Sales Tax 90 % యిస్తున్నారు. 5% మాకు రావలసి యున్నది. దాని విషయంలో ఏమి చర్య తీసుకొంటున్నారు?

Vehicle Tax, ప్రభుత్వం తీసుకున్నది దానివల్ల వచ్చే ఆదాయంకూడ కార్పొరేషన్‌కు చాలా తక్కువగా యిస్తున్నారు. దానికి ఏమి చర్య తీసుకుంటున్నారు.

శ్రీ పి. కోటయ్య :— First Grade Municipalities లో సిబ్బందిని ప్రొమోట్ చేయడానికి సంవత్సరాల తరబడి ప్రభుత్వం యోచిస్తూ అక్కడఉన్న ఇంజనీర్సును, సెక్రటరీస్‌గా, స్పెషల్ ఆఫీసర్సుగా function చేయిస్తున్నారు. చీరాల మ్యునిసిపాలిటీలో 8, 9 మాసాలుగా ఇంజనీరు సెక్రటరీగా, స్పెషల్ ఆఫీసరుగా పనిచేస్తున్నారు. కమీషనరును వేయాలంటే ప్రొమోషన్సు లిస్టు ఉన్నవి అంటారు— ఎన్ని సంవత్సరాలు యీ ప్రమోషన్ లిస్టు ప్రభుత్వం తమ వద్ద పెట్టుకుంటారో, చేతకానివారిని అధికారాల్లో పెడతారో మంత్రిగారు చెబుతారా ?

శ్రీ ఎం వెంకటనారాయణ — ఇదివరకు మ్యునిసిపల్ ఎంప్లాయీస్ పెన్షన్ స్కీము ఉన్నది. ఈ డిమాండ్సులో 1-4-67 లగాయతు accept చేశామన్నారు. దానికి ధన్యవాదములు అంతకు పూర్వంనుంచి రిటైర్ అయిన వారికి పెన్షన్ స్కీము వర్తిస్తుందా? లేక 1-4-67 నుంచి రిటైర్ అయినవారికి మాత్రమే వర్తిస్తుందా?

శ్రీమతి శ్రీ. ఈశ్వరీబాయి :— Water pay 0-12-0 వెయ్యి గ్యాలను లకు ఉన్నది. అది రు 1-50 దాని విషయం సమాధానం చెప్పలేదు. Octroi duty కార్పొరేషన్‌నుంచి ఎత్తేశారు. దానికి కార్పొరేషన్‌కు ఎంత డబ్బు యిస్తారో చెప్పలేదు. ఆ కమిటీ మెంబర్సు 8 మందిలో 5 గురు రూలింగ్‌పార్టీ మెంబర్సు ఉన్నారు. దాని విషయంలో కూడ ఏమీ చెప్పలేదు Taxes ప్రతి సంవత్సరం పెంచుతున్నారు దాని విషయంలో graded system పెడుతున్నారా ? Graded system లో 300 లోపు ఉన్నవారికి ఒక tax పెట్టారు. అది కట్టడంపైన పన్నా, లేక రెంట్ పైన పన్నా ?— tax ? రు. 300 పైన 500 వరకు ఒకరకంకు, 500పైన 1000 వరకు ఒకగ్రేడు ఉంటే ఈ three grades system బాగుంటుంది.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :— ఎలెక్షన్సు పాతవార్డ్సు ప్రకారం జరుగుతాయా ?

Sri A. Eswara Reddy :- There is a fear in the minds of the Municipal employees in Tirupathi that they would be transferred to places like Visakhapatnam. దానిమీద చర్యలు తీసుకొంటున్నారా ?

శ్రీ కె బుచ్చిరాయుడు.— మునిసిపల్ ఎలెక్షనుఇదివరకు నోటిఫై చేసినప్పుడు యిదివరకు nomination తీసుకొన్నారు రేపు జరిగే elections కు అవి valid అవుతవా ? లేక కొత్తవి తీసుకుంటారా ?

Mr Speaker — That is a very pertinent question.

శ్రీ వై వెంకటరావు — తెనాలి మునిసిపాలిటి గురించి యిటీవల Indian Express లో వ్రాశారు Roads ఎంత అధ్వాన్న పరిస్థితులలో ఉన్నవో వ్రాశారు ఆలపాటి వెంకట్రామయ్యగారు ఉన్నప్పుడు Drainage scheme ఆరంభం చేశారు అయిదారు సంవత్సరాలయినా యింతవరకు పూర్తి కాలేదు. Drainage పేరుతో మంచి రోడ్లు పగుల గొట్టారు. ఆ drainage work పూర్తి కాలేదు

శ్రీ యన్. చెంచురామనాయుడు — Octroi tax abolish చేసినప్పుడు రూ. 47 లక్షలు income వస్తోంది దానికి గవర్నమెంటు compensation యిస్తున్నారు. Water tax కు సంబంధించి హైదరాబాదు 41 న. పై. వెయ్యి గ్యాలన్సుకు వసూలు చేస్తున్నారు. సికిందరాబాదులో మంజీరా స్కీము క్రింద వచ్చే నీరుకు 1 వెయ్యి గ్యాలన్సుకు రూ. 1.81 వసూలు చేస్తున్నారు. ఇక్కడ water supply P. W D వారు deal చేస్తున్నారు. ఈ రెండు రకాల రేటు uniform గా చేసి చేయాలని decision తీసుకొని uniform గా 60 పైసె చేయాలని decision కు వచ్చారు—60 P per thousand gallons in both the cities for domestic purposes

Drainage schemes కు సంబంధించి అవి old schemes. 59 లో సంజీవరెడ్డిగారు చీఫ్ మినిస్టర్ గా ఉన్నప్పుడు ప్రారంభించబడినటువంటివి. నేను మంత్రి పదవి తీసుకున్న తరువాత ఎక్కడా కూడ ప్రారంభించలేదు. విజయవాడలోగాని, తెనాలిగాని, నెల్లూరులోగాని అవి ఏడెనిమిది సంవత్సరాలనుంచి ఉన్నవి, ఆలస్యమైనది; త్వరగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు

Kakinada underground Drainage Scheme కు 1.08 లక్షలు శాంక్షన్ అయినవని చెబుతున్నారు. ఇంతవరకు నేను చూడలేదు. చూసి చెబుతాను ఇప్పుడు execution లో ఉన్న drainage schemes తప్ప కొత్తవి తీసుకునే ఆర్థిక పరిస్థితి లేదు నాల్గవ ప్లానులో మాత్రమే చేయడానికి వీలవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను

తిరుపతి మునిసిపాలిటీ క్లార్కును ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశారన్నారు. D. M జనరల్ గా చూస్తుంటాడు నాకు తెలియదు.

వార్డ్సు విషయం 1965 ఆగస్టులో వార్డ్సు finalize చేశారు కొత్త ఆక్టు ప్రకారం ఒకసారి చేసిన వార్డ్సు 10 సంవత్సరముల వరకు తిరిగి చేసేదానికి గవర్నమెంటుకు అధికారం లేదు—అవి 1975 వరకు అట్లాగే ఉంటాయి—మళ్లీ యీలోగా ఆక్టు modify చేసి సవరిస్తే తప్ప.

స్కావెంజర్సు కాలనీస్‌కు 750 central aid యిస్తారు. మిగతాది యిదిగా యెక్కువైతే, మునిసిపాలిటీస్ భరించి నిర్మిస్తున్నారు.—Developed sites వారు తీసుకొని కట్టుకునే స్తోమత ఉంటే సహాయం చేస్తారు. వారి యిళ్లు వారు కట్టుకొనుటకు స్తోమత ఉన్నప్పుడు తప్పకుండ సహాయం చేస్తారు.

Mr Speaker :—The question is

To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension service and Local Development works by Rs 100

Because the entire administration system in Blocks have been rotten and useless and as since there is no necessity to continue them further.

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development works by ... Rs 100

In as much as the Government has not extended protected drinking water supply scheme in Kalivelapalem and Nellore taluk and Allur (Kovur taluk) effectively.

The cut motions were negatived

Mr. Speaker :—The question is

To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development works by . Rs 100

రాష్ట్రంలోని పంచాయతీ సమితులు మరియు జిల్లాపరిషత్తుల లెక్కలను అకౌంటెంట్ జనరల్ ద్వారా కాకుండా లోకల్ ఫండ్ అకౌంటునుండి ఆడిట్ చేయించుచున్నందుకు నిరసనగా.

The cut motion was declared negatived.

Sri. B. Narasimhareddy pressed for division

The House then divided

The cut motion was negatived

Ayes—45 Noes 92 Neutrals Nil

Mr. Speaker :—The question is ;

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs. 100

నాగార్జున సమితి తీర్మానము కోరుచున్న ప్రకారము, దాని కేంద్ర కార్యాలయాన్ని (హెడ్ క్వార్టర్స్) తుంగతుర్తి గ్రామములో స్థాపించుటకు అనుమతివ్వడంలో జాప్యము చేస్తు సమితి నిర్వాహణలో తీవ్ర కష్టందులు కలుగుటకు అవకాశమిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs. 100

To criticise the Government for having failed to achieve the physical targets

The cut motions were negatived

Mr. Speaker —The question is

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs 100

To criticise the Government in not paying grants for the commitments made to various Samithis which are implementing Rural Man Programme.

The cut motion was declared negatived.

Sri T Nagi Reddy Pressed fo division.

The House then divided Ayes—45. Noes—92, Neutrals-1

The cut motion was negatived.

Mr Speaker —The question is

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs 100

For failure to supply protected water supply to Borapadu Pyeparru, Kondamuori villages in Tenali Taluk, Guntur district.

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs. 100

పంచాయతీ సమితులకు తగినంత నిధులు యివ్వడంలో ప్రభుత్వం విఫలమయినందున చర్చించుట గురించి

The cut motions were negatived

Mr. Speaker —The question is

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs. 100

జిల్లా పరిషత్తు ఎన్నికలు ప్రత్యక్ష ఎన్నికలద్వారా జరుపుటకు ప్రభుత్వ చర్య తీసుకొననందువల్ల కలుగుచున్న దుష్ఫలితాలు గురించి చర్చించుట గురించి.

The cut motion was declared negatived.

Sri T. Nagi Reddy pressed for division

The House then divided

Ayes - 45, Noes —92, Neutrals—1

The cut motion was negatived

Mr. Speaker —The question is

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs. 100

పంచాయతీ సమితులు రద్దుచేయవలసి వుంది సమితులు పరిపాలనలో ముఠా రాజకీయాలు–గ్రూపు తత్వాలు ఎక్కువై అభివృద్ధికి బదులు కుంటి పడుతుంది కనుక యిందు తగిన చర్యలు లేనందున.

The cut motion was negatived.

Mr Speaker —The question is

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs 100

సమితి ఎన్నికలు ప్రత్యక్షముగ ఎన్నుకోబడనందున కలుగుచున్న యిబ్బందులను చర్చించుట గురించి

The cut motion was neclared degatived

Sri T. Nagi Reddy pressed for division

The House then divided.

Ayes—46, Noes—93 Neutrals —Nil,

The cut motion was negatived

Mr. Speaker —The question is

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs 100

పంచవర్ష ప్రణాళికలపై పెట్టబడుచున్న ఖర్చులో అధికభాగం ప్రణాళిక అభివృద్ధిపైనాక స్వార్థపరుల జేబుల్లోకి పోవుచున్నదని ప్రభుత్వమునకు తెలిసి కూడా తీవ్రచర్యలు తీసుకోవడంలేదు. యిందుకు ప్రభుత్వం విఫలమయినందుకు చర్చించుటకుగాను-

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs 100

To criticise the Government for not taking proper steps to develop the roads (1) Surandranagaram to Development (*via*) D M Puram, Kattirapalli, (2) Tadaku to Patagunta (*via*) Rayalacheruvu, Seetarampuram, Anupalli in Puttur Taluq in Chittoor Dt

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker —The question is :

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local, Development Works by Rs 100

Government failed to supply protected drinking water to the florine effected villages of Challivendra, Kallampalli, Villagallu, Nenkatapuram etc., villages of Darsi Taluk, Nellore District even though there was agitation from the last 30 years.

The cut motion was declared negatived.

Sri K Ramanatham pressed for division.

The House then divided

Ayes—45, Noes—93, Neutrals—Nil,

The cut motion was negatived

Mr. Speaker .—The question is

To reduce the allotment of Rs 4 68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and local Development Works by Rs. 100

పంచాయతీ సమితులకిచ్చిన జీపులను ఉపసంహరించినందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకు —

To reduce the allotment of Rs 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs 100/-

ఎమ్. ఎల్. ఏలు, ఎమ్. ఎల్. సిలు, లోక్‌సభ సభ్యులు రాజ్య సభ సభ్యులు పంచాయతీ సమితుల, జిల్లా పరిషత్తుల ఎన్నికలలో ఓటు చేయు పద్ధతిని రద్దుచేయనందుకు —

To reduce the allotment of Rs. 4,68,78,000 for Community Development Projects, National Extension Service and Local Development Works by Rs. 100/-

To criticise the Government for the failure of achieving targets even after three five years plans by supplying false statistics in tree planting, compost pits and as well as agricultural production.

The cut motions were negatived

Mr Speaker —The question is

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administtation by Rs. 100/-

Because, the Municipality has not provided taps in the colony known as 'James Garden' in Nellore Town, where poor people are residing The taps also have to be fixed in several colonies, where poor people are residing in Nellore Town.

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs. 100/-

Since the Government is not able to provide housing quarters to lower division clerks or other staff receiving small scales of pay in Nellore city and Hyderabad city

To reduce the allotment of Rs 54,17,000 for Municipal Administration by Rs. 100/-

Since the Municipality or the Government have not laid over-bridge or under-ground bridge, inspite of the Railway agreed to bear their quota.

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs 100/-

In as much as the residents of Ramamoorty Nagar, Sankaragraharam, Venkataramapura, cannot and could not, but allow their drainage water into the public streets, since the Municipality has not provided any drainage system eversince the formation of the above area.

To reduce the allotment of Rs 54,17 000 for Municipal Administration by Rs 100/-

In as much as the Municipality or the Government is not able to come out a model and decent colonies for aboriginal tribes residing near new channel, Nellore Town.

To reduce the allotment of Rs 54,17,000 for Municipal Administration by Rs 100/-

For not implementing the under-ground drainage scheme at Nellore in quick space

To reduce the allotment of Rs 54,17,000 for Municipal Administration by Rs 100/-

Because Nellore Municipality has not provided any drainage channels so as to allow the inhabitants of Ramamurty Nagar, Venkatramapuram, Sunkarapalem of Nellore town to allow the sewage water

In as much as the residents of Rammamurty Nagar, Sunkarapalem, Venkatramapuram cannot and could not but to allow their sewage water into the public streets, since the municipality has not provided any drainage system ever since the formation of above area.

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs 100/-

మచిలీపట్నం మునిసిపాలిటీకి తగిన ఆర్థిక స్థోమత లేనందున రహదార్లను అభివృద్ధిపరచుకొనుటకు ముఖ్యంగా కెనడా రోడ్డును అభివృద్ధిపరచుటకుగాను ఆర్థిక సహాయం అప్పు రూపేణా కూడా చేయనందుకు ప్రభుత్వమును విమర్శించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To criticise the Government for its failure to conduct Municipal Elections in the State.

To reduce the allotment of Rs. 54,17,00) for Municipal Administration by Rs. 100/-

For failure to affect repairs to the roads in Tenali Municipality.

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs. 100/-

To criticise the Government in not providing protected water supply to Markapur Municipality

To reduce the allotment of Rs. 54,17,000 for Municipal Administration by Rs 100/-

No allotments are adequately provided for protected water supply, in drinking water scarcity Municipalities, especially in Annantapur District–Dharmavaram Municipality

To reduce the allotment of Rs 54,17,000 for Municipal Administration by Rs 100/-

That the special Officers regimes in about 70 municipalities should be ended and elections to municipal councils be conducted without further postponement.

The cut motions were negatived.

Mr Speaker —Now, I shall put the main Demand to vote

The question is

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 4,68,78,000 under Demand No XXV – Community Development Projects, National extension Service and Local Development Works"

The motion was adopted.

Sri C V K Rao —Sir, I am withdrawing my cut motion as the Minister has assured that Municipal elections would be conducted very soon and new councils would come into effect.

Mr. Speaker —So, the hon Member is satisfied with his reply At least for once he is satisfied with the Minister's reply and I am so happy.

Sri C V K Rao —He was extremely reasonable.

Mr, Speaker :—The question is :

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs 54,17,000 under Demand No. XL – Municipal Administration."

The motion was adopted.

Mr Speaker :—I shall now ask the Minister for Prisons to move his Demand regarding Jails.

Demand No. XII – Jails–Rs. 84,05,000

The Minister for Prisons (Sri M. Ibrahim Ali Ansari) :—Sir, I beg to move .

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 84,05,000 under Demand No XII – Jails"

Mr. Speaker .—Motion moved.

A Copy of the note on Demand No. XII is Printed as appendix

Sri Ch Rajeshwara Rao .—Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs 84,05,000 for Jails by Rs 100

For not improving the conditions in jails and subjecting the convicts to inhuman treatment in line with imperialist and feudalistic administration.

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Rs. 100

For the failure of the Government in converting the jails into centres of education to the convicts which should be the guarding principle before any democratic Government

Mr. Speaker .—Cut motions moved

Sri G Sivaiah ·—Sir, I beg to move .

To reduce the allotment of Rs 84,05,000 for Jails by Rs. 100

To criticise the Government that the jails authorities are not properly supplying food to the prisoners according to the G O and not maintaining the jails in general proper way

Mr Speaker .—Cut motion moved

Sri Vavilala Gopalakrishnayya —Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Rs. 100

To criticise the Government for not finalising the report on the firing in Vizag jail

Mr. Speaker —Cut motion moved.

Sri R. Satyanarayana Raju :—Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Rs 100

రాష్ట్రంలోని అన్ని జైళ్ళలోని ఖైదీలకు సరైన వసతులు లేవు ఉన్న దేవనయినా సక్రమంగా ఖైదీలకు అందడం లేదు. వారికి సక్రమ రేషను అందే [illegible] చర్యలు తీసుకోనందున నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Rs 100

జైళ్ళలోని ఖైదీలపై అనేక అఘాయిత్యాలు జరుగుతున్నాయి. వీటిని అరికట్టడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలమయింది. యిందుకు సత్వర చర్యలు తీసుకోనందున నిరసనగా.

Mr. Speaker :—Cut motions moved

Sri C. V. K. Rao :—Sir, I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 84,05,000 for Jails by Rs. 100

To demand that the conditions of jails be improved by uniformly catering "B" class diet and facilities to all prisoners and abolish "C" class system and detenus facilities to be improved.

Mr. Speaker :—Cut motion moved.

శ్రీ టి సి రాజన్ —అధ్యక్షా, 67–68 జైలుశాఖకు సంబంధించిన డిమాండును నేను సమర్థించలేకుండా ఉన్నాను అసలు మంత్రిగారు మాకు అందజేసిన నివేదికను నివేదిక అని అనాలో మరేమి అనాలో నాకు తెలియకుండా ఉంది ఇందులో సభ్యులకు అవసరమైన సమాచారం లేదు. వారు ఇచ్చిన నివేదికలో రాష్ట్రంమొత్తం మీద 172 జైల్సు ఉన్నవని, అందులో సెంట్రల్ జైల్సు 4, జిల్లా జైళ్ళు 7, సబ్ జైళ్లు 158, ఓపెన్ జైళ్లు 2, స్త్రీలకు ఒక జైలు, బోర్‌స్టల్ స్కూలు ఒకటి ఉన్నట్లు తెలిపారు అధికారరీత్యా సెంట్రల్ జైలులో 3345 మందికి వసతి ఉన్నట్లు, జిల్లాజైళ్లలో 1581 మందికి వసతి ఉన్నట్లు సబ్ జైళ్లలో 3469 మందికి వసతి ఉన్నట్లు ఓపెన్ జైళ్లలో 400 మందికి వసతిఉన్నట్లు సర్టిఫైడు స్కూలులో 1365 మందికి వసతి ఉన్నట్లు పేర్కొన్నారేగాని, ప్రస్తుతం యీ సెంట్రల్ జైళ్లలో, జిల్లాజైళ్లలో, సబ్ జైళ్లలో ఓపెన్ జైళ్లలో ఎంతమంది ఉన్నారు అన్న లెక్కలు ఇందులో చెప్పలేదు. అటువంటప్పుడు యీ డిమాండును సభ్యులు ఎట్లా సమర్థించటానికి వీలవుతుందో బోధపడదు మంత్రిగారు ఎందుకు యీ సమాచారం అందించలేదో అర్థంకావటంలేదు జైళ్లలో అధికారయుతంగా ఉన్నవసతికి, యీనాడు జైళ్లలో ఉన్నఖైదీల సంఖ్య చూస్తే— ఉన్న వసతికన్న ఎన్నోరెట్లు ఎక్కువ మంది జైళ్లలో ఉంటున్నారన్నది బోధపడుతుంది. ఆంధ్ర స్టేటు రిపోర్టులో ఏమి ఉన్నదంటె 1965 వ సం. లో 25 వేల కేసులు రుజువు అయినట్లు వారు శిక్షించబడినట్లు ఉన్నది. కాని మంత్రిగారు ఇచ్చిన నివేదికలో మొత్తం జైళ్లలో పదివేలమందికే వసతి ఉంది కేసులలో శిక్షించబడినవారు 25 వేలమంది ఉన్నారు. దీనినిబట్టి జైళ్లలో చాలమందికి వసతి సౌకర్యాలు లేవని రుజువు అవుతుంది ఒక్కొక్క రూమ్‌లో ముగ్గురు, నలుగురిని బంధిస్తున్నారేమో — దానిని గురించి మంత్రిగారు యీ జైళ్లశాఖ డిమాండ్‌లో పేర్కొనలేదు. ఖైదీలకు ఇస్తున్న సౌకర్యాలు గురించి వారు ఎక్కడా పేర్కొనలేదు. ఈ జైళ్లలో ఉన్నవారికి కొంతమందికి వృత్తి శిక్షణ ఇస్తున్నామని కొంత మందికి విద్య నేర్పిస్తున్నామని, కొంతమందికి తెలుగు, హిందీ ఉర్దూ నేర్పిస్తున్నామని అన్నారు. వీరికి వృత్తి విద్య నేర్పించి, వీరు బయటకు వెళ్లినతర్వాత నేరుగా జీవనోపాధి వారికి కల్పించటానికి ప్రభుత్వం పూనుకొంటున్నదని అన్నారు. [illegible] వృత్తివిద్య, చేతివృత్తులు నేర్చిన వారికి ఎంత మందికి ప్రభుత్వం ఉద్యోగం ఇచ్చిందో ఆ సంగతి మంత్రిగారు చెప్పలేదు. వారికి వృత్తులు నేర్పిన దాని ఫలితం చెప్పకుండా, యీ డిమాండ్‌లో డబ్బు మంజూరు చేయమని కోరటం సబబుకాదు. ఓపెన్ జైళ్లు రెండు కొత్తగా పెట్టుతున్నామన్నారు. నల్లగొండ జిల్లాలో ఒకటి పెట్టారు. మరొకటి అనంతపురం దగ్గర పెట్టారు. ఈ రెండు చక్కగా పనిచేస్తున్నాయని నివేదికలో పేర్కొన్నారు ఈ రెండు చక్కగా పనిచేస్తున్నట్లు ప్రభుత్వం ఒక నిర్ధారణకు వచ్చినతర్వాత. ఇలాంటి జైళ్లు ఇంకా అధికంగా పెట్టి ఖైదీలకు ఇంకా స్వేచ్ఛ కలిగించే ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు వారి నివేదికలో లేదు. దానికి కారణం ఏమిటో చెప్పాలి. ఏ ఏ జైళ్లలో ఖైదీలు ఏ ఏ నేరాలు చేస్తూ వచ్చారో, దానికి సంబంధించిన సమాచారం మంత్రిగారు

ఇవ్వలేదు. ఆ ఖైదీలు ఏ ఏ నేరాలు చేసి వచ్చారో. ఆ నేరాలు జరగకుండా నివారించటానికి ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్యలు తీసుకొన్నదో సభ్యులకు తెలియక పోతే, ఊరికే కళ్లుమూసుకొని యీ డిమాండును పాస్ చేయమని కోరడం సబబుకాదు. నేరాలు జరగకుండా అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమి శ్రద్ధ వహిస్తున్నదో ఇందులోలేదు. ఎట్టి వివరాలు లేకుండా మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన యీ డిమాండును సమర్థించటానికి నేను ఇష్టపడటంలేదు. జైళ్లను ఎంతవరకు బాగా చూస్తున్నారు? నెల్లూరు జైలులో నేను మూడుమాసాల పాటు ఉన్నాను. ఒకరు ఉండవలసిన రూమ్‌లో ఐదుగురిని ఉంచి బంధించారు. రాష్ట్రంలో జైళ్లలో ఉన్న వసతికంటె ఖైదీలు ఎక్కువమంది ఉన్నప్పుడు జైళ్లను అభివృద్ధి చేయటానికి ప్రభుత్వం ఏ ప్రయత్నం చేస్తున్నదో యీ నివేదికలో పేర్కొనలేదు. ఖైదీలకు ఇస్తున్న భోజనం వసతి చూస్తే చాలా ఘోరంగా ఉన్నది. అధ్యక్షా, మీకు కూడ జైలు అనుభవం ఉండవచ్చును. అయితే మీరు బ్రిటిష్ కాలంలో జైలులో ఉండి ఉండవచ్చును అప్పుడు జైళ్లలో ఇప్పుడున్నంత కష్టాలు లేవు. ఈ కాంగ్రెస్ పరిపాలనలో జైళ్లు చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నవి మేము నెల్లూరు జైలులో ఉన్నప్పుడు ఒక్కొక్క గదిలో ఐదుగురిని ఉంచారు గది నిండా పురుగులు, నల్లులు—ఈ నల్లులతో ఖైదీలు నిద్రపోవటం అనేది లేకుండా బాధపడుతూ ఉంటారు. వాటిని రూపుమాపటానికి జైలు అధికారులు శ్రద్ధ తీసుకోరు ఆ రోజు మార్కెట్‌లో అమ్ముడుపోకుండా మిగిలిపోయిన సరుకునే జైళ్లకు తీసుకువచ్చి తినమంటున్నారు. భోజనవసతి ఆవిధంగా ఉంది తినటానికి యోగ్యమైన సరుకు జైళ్లకు రావటంలేదు. కంట్రాక్టర్, జైలు అధికారులు కలిసి కుమ్మక్కయి, పనికిమాలిన సరుకును యీ జైళ్లకు తెచ్చి ఉపయోగిస్తున్నారు. దీనిని నివారించటానికి ప్రభుత్వం ఎట్టి చర్యలు తీసుకోవటంలేదు. హాస్పటల్స్‌లో కూడ ఇట్లాగే జరుగుతుంటే— క్రిష్టియన్లకు అక్కడ తిండి పంచిపెట్టే అధికారం ఇచ్చారు వారు అక్కడ అది చాలా పక్రమంగా నిర్వహిస్తున్నారు. జైళ్లలోని భోజన వసతి సౌకర్యం కూడ వారికి అప్పగిస్తే న్యాయంగా, సక్రమంగా జరుగుతుంది. ఇందులో దోపిడి, తప్పుడు లెక్కలు వ్రాయటం జరగవని మనవి చేస్తున్నాను దీనిని గురించి మంత్రిగారు ఆలోచించాలి. జైళ్లలో ఖైదీలకు కేటాయించిన ఆహారపదార్థాలు జైలు అధికారులు తమకు కావలసినంత ఎత్తుకుపోయి, మిగిలినది మాత్రమే ఖైదీలకు పెడుతున్నారు. సక్రమంగా ఖైదీలకు అందటంలేదు మేము నెల్లూరు జైలులో ఉన్నప్పుడు మాతోపాటు కమ్యూనిస్టు సోదరులు ఉన్నారు మేము మూడు నెలలు ఉన్నాము. ఉండటానికి మంచి చోటు ఇవ్వలేదు, తలకు నూనె ఇచ్చిన [illegible] లేదు. మేము మెమోరాండం ఇచ్చాము, సౌకర్యాలు కలుగచేయుమని అనేకసార్లు చెప్పాము. మేము ఎంత అరచినా అరణ్యరోదనగా అయిందితప్ప ఏమీ లాభం కలుగలేదు. రాజకీయ ఖైదీల పరిస్థితియే ఇట్లా ఉంటే. ఇక నేరాలు చేసిన ఖైదీల సంగతి వేరే చెప్పనక్కరలేదు. నెల్లూరు జైలులో ఖైదీలచేత రోజుకు పనులు చేయించేవారు. అక్కడ ఒక పని

కంట్రాక్టర్ చేయిస్తుంటే, మట్టిపోయటానికి యీ జైలు ఖైదీలను ఉపయోగించారు దానికి కూలి వారికి జమకట్టారో లేదో, ఎంత డబ్బు ప్రభుత్వానికి వచ్చినదో—మంత్రిగారు తమ నివేదికలో చూపించలేదు నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాలవ త్రవ్వటానికి యీ ఖైదీలను ఉపయోగిస్తున్నారు ఎన్ని లక్షల రూపాయలు దానివల్ల ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వచ్చిందో యీ నివేదికలో ఎక్కడా కనుపించలేదు. ఖైదీలచేత ఇట్లా పని చేయించినందుకు—వారికి ఉన్న శిక్ష కొంత తగ్గించే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదో లేదో చెప్పలేదు. ఒకరు నేరం చేసినపుడు, తప్పు చేసినపుడు అతడిని కొంతకాలం సంఘానికి, బంధువులకు, భార్యాబిడ్డలకు దూరంగా పెడితే, అతడు చేసిన తప్పును రోజూ నెమరు వేసుకొని, మనస్సు మార్చుకొని ఇక నేరం చేయకుండా ఉండే పరిస్థితి వస్తుందనే వుద్దేశ్యంతో అతన్ని సంఘానికి, అందరికి దూరంగా పెడుతున్నాము తిరిగి అతడు అలాంటి నేరం చేయకుండా ఉండే పద్ధతిన మనం జైళ్లను నెలకొల్పాలి. దొంగతనం చేసి జైలుకు పోయిన వాటికి—జైళ్లలో కూడ దొంగతనం జరిగితే—అతని మనస్సు ఎట్లా మారుతుంది? ఏ నేరం చేసి అతడు జైలుకు వస్తాడో, అంతకంటె ఎక్కువ నేరాలు జైళ్లలో జరుగుతున్నప్పుడు ఖైదీలలో ఎట్లా పరివర్తన వస్తుంది? ఏమి మార్పు వస్తుంది? మన ప్రభుత్వం జైళ్ళను చక్కగా నిర్వహిస్తూ administration బాగా ఉన్నది అన్నడానికి ప్రతి సంవత్సరం లెక్కలు తీసుకోండి ఇక్కడ మన library లో గాని ఎక్కడాగాని సరైన లెక్కలు, latest గా లేవు. 1964 లో 25, 708 కేసులు కోర్టులలో ఋజువు అయినాయి. 1965 లో 25, 910 కేసులు ఋజువు అయినాయి. దీనిని బట్టి 190 కేసులు సంవత్సరానికి పెరుగుతున్నాయి గాని తగ్గింపు మాత్రం కనబడడం లేదు. ఇలా సంవత్సరం సంవత్సరం పెరుగుతున్నాయి. Administration బాగా లేదు అని నేరాలు పెరుగుతున్నాయని వారి లెక్కల వల్ల ఋజువు అవుతున్నది. దీనిని బట్టి లోపం ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్నదని, నేరాలు జరగకుండా preventive measures తీసుకొనే దానిలో సరైన సత్తాసామర్ధ్యంలేదని మేము చెపితే మంత్రిగారు కాదనడానికి వీలులేదు ఎందువల్లనంటే వారి లెక్కలే [illegible] చేస్తున్నాయి. గౌరవ సభ్యులు జైళ్ళు పరిశీలించి సలహాలు యివ్వాలని [illegible] మరి [illegible] సలహాలు యిస్తే ఆ సలహాలను పాటించాలి యిది వరకు చరిత్రలో [illegible] ఇలాంటి పరిస్థితులలో జైళ్ళు సక్రమంగా నిర్వహించాలి అన్నప్పుడు [illegible] సంఘం [illegible] nuns లాంటి వారి ద్వారా ఖైదీలకు మనం ప్రవృత్తిని కలిగించడానికి, రోజుకు ఒక్కసారి పెట్టే తిండి అయినా సక్రమంగా అందేటట్లు చేయడానికి పూనుకోవాలని నేను మరీ మరీ కోరుతున్నాను ఇక వంట చేసే చోట చూసినారు అంటే—ఆ పాత్రలు బ్రిటిష్‌వారు ఇండియాకు వచ్చినప్పుడు కొన్నారో అంతకు ముందు ఎప్పుడైనా కొన్నారోగాని చిలుముపట్టి పోయినల్లగా అయిపోయి అందులో చేసిన అన్నము తింటే ఎంతో మంది నెత్తురు భేదులు, భేదులతో అవస్థ పడవలసి వస్తున్నది. వాటిని తోమే వాడే లేడా? అర్థ రాత్రిలో అన్నం చేసి అక్కడ పడేస్తే దానిపైన ఏ పురుగులు పడినా ఏమి పడినా చూచే వాడు లేడా? ఆ

అన్నం చేసే వారిని, ఆ వంట room ను ప్రత్యక్షంగా చూసినాడు అంటే వాడు యింక జన్మలో అలాంటి తప్పు చేసి జైలుకు పోకూడదు అనుకుంటాడు అంత దుర్భరంగా ఉంటుంది. వారిని తీసుకుపోయి నరకప్రాయంగా శిక్షించాలని కాదు—జైలులో వేయడం. మానసికంగా వారిలో మార్పు తీసుకురావాలని జైలుకు వేస్తున్నప్పుడు యిలాగ తిండి పెట్టే చోట కనికరంగా ఉండాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపైన ఉన్నదా లేదా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను ఎప్పుడైనా మంత్రిగారు చూసినారా? ప్రశ్నించినారా? జైలులో ఎలాగ ఉన్నది పోయి చూసిరండి. ఇలాంటి తిండి పెడితే జైలులో శిక్షించబడిన వారు ఎలా బ్రతుకుతారు? జైలు నుంచి బైటవారందరిని చూస్తే కేవలం జీవచ్ఛవాలవలె కనిపిస్తారు, గాని జీవం అనేది వారి ముఖంలో కానరాదు. వాడిని తీసుకుపోయి యిలాగ పీల్చి పిప్పిచేసి వారిని బైటకి పంపిస్తే యిక్కడ తిరిగి వారిని పునరుద్ధరిస్తాము, వారికి జీవనోపాధి కల్పిస్తాము వారికి ఉద్యోగవసతులు కల్పిస్తాము అంటే యిది నామ మాత్రంగా హాస్యాస్పదంగా మమ్ములను వంచించడానికి చెప్పిన మాటలు అని అనాల్సివస్తున్నది. నిజంగా జరగడం లేదు. ఇలా శిక్షించడానికి కాకుండా వారిలో మార్పు తీసుకురావలెననే ఉద్దేశ్యంతో ఆమాత్రాలపైన జైళ్ళను పునర్నిర్మాణం చేయకపోయినట్లయితే జైళ్ళపైన వెచ్చించే డబ్బు చాల వృధా అయిపోతుంది ఈ జైళ్ళలో 100 కి 90 మంది సారాయి కల్లు త్రాగిన నేరస్థులే ఉన్నారు. గాని మిగిలిన నేరస్థులు లేరు అని చెప్తున్నాను. ప్రభుత్వం లెక్కలలో ఏ ఏ నేరం క్రింద ఎవరెవరు శిక్షించబడినారు అనేది స్పష్టంగా లేదు. దేశంలో నేడు ఏ కోర్టులో పోయి చూసినా ఏ [illegible] చూచినా, సారాయి కేసులు విచారించబడుతున్నాయి ఇలాంటి వారినే జైలుకు పంపిస్తూ ఉన్నారు. అలాంటి వాళ్ళందరిని పంపిస్తూ ఉంటే ఈ జైళ్ళు చాలినే చాలవు. కాని అందులో ఎంతో మంది తప్పించుకొని [illegible]. తప్పించుకొని పోయినా శిక్షించబడే వారు కూడ ఎక్కువ మంది వారే. [illegible] మరణశిక్ష విధింపబడినవారు, యితరత్రా దోపిడి ఖూనీ చేసినవారు [illegible] ఎక్కువ, వీరిలో మార్పు వచ్చేదానికి జైలులో ఏ పరిశ్రమ [illegible]. అధికారులు ఎట్లా ప్రవర్తిస్తున్నారు అనేది యిందులో కనబరచ లేదు. ఈ జైళ్ళలోని వార్డెన్‌లను చూస్తే యమలోకంలోని యముడు మాదిరిగానే కనబడుతారు. పొరపాటుగానైన వారి దగ్గర సరసంగా, మెత్తగా ఆ ఖైదీలకు బదులు చెప్పే సభ్యతలేదు, ఇంక జైళ్ళలో ఉండే ఉద్యోగస్థులను చూద్దాము అంటే వారు కూడ ఒకరకమైన ఖైదీలే. భార్యా [illegible] అవకాశం. కుటుంబం గురించి యోచించే అవకాశం వీరికి లేనేలేదు. [illegible] జైల్లోని ఖైదీలతోనే సరిపోతుంది. కాబట్టి వీళ్ళలో కూడ ఆ ప్రవృత్తి [illegible]. వీరి యొక్క service conditions ఎంత మాత్రం బాగాలేవు. [illegible] శిక్షించబడితే చిత్తూరు నుంచి రాజమండ్రి జైలుకు పంపిస్తారు. చిత్తూరు నుంచి వానిని తీసుకు పోయేటప్పుడు వాని వెంట పంపించే పోలీసు constables కు రోజుకు [illegible] 0 యిస్తున్నారు. చిత్తూరు నుంచి రాజమండ్రి పోతే రోజుకు 1-4-0తో ధరలు ఆకాశానికి అంటుకొని

విపరీతంగా పెరిగిపోతున్న ఈ రోజులలో constable ఎన్ని పూటలు భోజనం చేయగలడో ప్రభుత్వం ఆలోచించిందా? రు. 1–4–0 కు ఒక్క పూట కంటె ఎక్కువ భోజనం చేయగలడా? తినాలని అనుకుంటే వాని గతి ఏమి కావాలి? దానిలో కొంచెం హెచ్చించడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచన ఉన్నట్లు కనబరచిందా? కళ్ళు మూసుకొని పాత demand ను చూసి వ్రాసినారు గాని యిందులో క్రొత్తగా చెప్పుకోదగింది గాని, ఆలోచన చేసినది గాని, చేయబోతాము అనే ఒక సూచన గాని లేకుండా ఆమోదించాలని మమ్ములను కోరడం చాల విచిత్రంగా ఉన్నది. దీనిని ఎలాగ ఆమోదించమంటారు? దీనిని ఆమోదించడానికి వీలులేదు. కనీసం ఈ demand ను వారు సరిగా చదివే ఉండలేదు చదివి ఉండినట్లయితే ఒకటి రెండు పొరపాటుగానైనా వ్రాసి ఉండే వారేమోనని నాకు అనిపిస్తున్నది దేశంలో ఈ రోజు జైళ్ళ సంఖ్య పెంచడం ముఖ్యోద్దేశ్యం కాకపోయినా జైలులో పెట్టే వారికి వసతి సౌకర్యాలు కలిగించాలి. వారికి దుస్తులు సరైనవి యివ్వాలి వాటిని ఉతుక్కునే దానికి సోపు యివ్వాలి. ఇవన్నీ యివ్వాల్సినట్లు మా ఉత్తరువులు ఉన్నవని మంత్రిగారు చెపుతారని నాకు తెలుసు. అవి ఉండడంకాదు. అమలు జరగడం ప్రధానం. ప్రతి ప్రశ్నకు మంత్రులు చెప్పే సమాధానం ఏమిటంటే—దానికి మా order ఉన్నది. G O ఉన్నది. దానిపైన యింక చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు అంటున్నారు. ఉన్నమాట మేము అందరము ఒప్పుకుంటాము. అమలు జరుగుతున్నదా లేదా అనేది ప్రధానంగా కావాలి. అమలుజరగడానికి మీరు రోజు పోయిచూడలేరు. చూసే దానికి కొన్ని సంఘాలు ఉండాలి Visitors కొందరు ఉన్నారు. ఎవరు visitors అంటే-మంత్రులకు సంబంధించినవారు. వారు ప్రభుత్వంపైన remarks వ్రాసే పద్ధతిలో, వ్రాయగలిగిన stage లో లేరు. వారు వీరికి తాబేదారులు. కాబట్టి ఏమి జరిగినా చేవ్రాలు పెట్టి పోతారు. మేము నెల్లూరు జైలులో ఉన్నప్పుడు G C. కొండయ్యగారు సభ్యులుగా అక్కడికి వచ్చారు, మేము వారికి ఎన్నో మార్లు చెప్పేవాళ్ళము. ఈ బియ్యం బాగాలేదని, వారు యిచ్చే ఆ [illegible] మేము తినలేకుండా పోతున్నాము అని చెప్పాము. నెల్లూరులో [illegible] తీరకాయలని ఉంటాయి ఆ మూడు నెలలపాటు తీరకాయల [illegible] తెలియదు. ఇలా ఉన్నది. మా దుర్భర పరిస్థితి [illegible] మార్చిస్తాము అన్నారు గాని మార్పించింది లేదు ఏమిలేదు. [illegible] నుంచి బైటకు వచ్చేంతవరకు అలాగే జరిగింది. ముఖ్యమంత్రిగారు [illegible] వారు అప్పుడు వచ్చినారు. ఆయనకు [illegible] కనీసం మాతో మాట్లాడడానికి ఆయన ఒప్పుకోలేదు. ఇలాంటి పరిస్థితిలో వారి కష్టాలను గురించి ఆలోచన చేయడానికి పూనుకొని, ఈ జైళ్ళను యిప్పటి జైళ్ళలాగా కాకుండా మానసికమైన పరివర్తన తీసుకువచ్చే పాఠశాలలుగా మార్చే దానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటేనేగాని, అంతవరకు మేము ఈ demand ను బలపరచడానికి సిద్ధంగా లేమని నేను మనవి చేస్తూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు [illegible] నమస్కరిస్తున్నాను.

శ్రీ వి సి కేశవరావు :— అధ్యక్షా, జైళ్ళ demand ను నేను support చేస్తున్నాను కొన్ని observations చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో యిక్కడ నిలబడ్డాను. Jails reformatory places గా ఉండాలి ఎప్పుడో బ్రిటిష్ వారు జైలు అని స్థాపించిన వాటిని, యిప్పటికి కూడ, స్వతంత్రం సంపాదించిన తరువాత కూడ అవి జైళ్ళ రూపంలో ఉండడం అంత మంచిది కాదేమోనని నా ఉద్దేశ్యము ఎవరైన తప్పు చేసినప్పుడు శిక్షించడం అవసరం. కాని జైలు అనేటప్పటికే, జైలులోకి వెళ్ళే ఆ వ్యక్తికి సగం ప్రాణం పోతుంది. కారణం jail లోని conditions జైళ్లలో మానవుడు వుండలేని కండిషన్సు — పరిస్థితులు వున్నాయి. ఇక్కడ వున్నవారిలో ఎక్కువభాగం జైల్సులో వున్నవారు కనుక కాంగ్రెసు వారు జైలులో వున్నప్పుడు జైళ్లలో కండిషన్సు బాగాలేవని, జైలు రిఫారమ్స్ చేయాలని, అనేక మార్పులు చేయాలని చెప్పినవారిలో కొంతమందిమి వున్నాము. ఇప్పుడు స్వరాజ్యం వచ్చినతరువాత కూడ జైల్సులో మార్పులు ఏమీ జరగలేదని చెబుతున్నాను. ఒకటి రెండు ఓపెన్ ఎయిర్ జైల్సు తప్ప మామూలు జైల్సు కొన్ని వందల సంవత్సరముల క్రితం కట్టినప్పుడు ఎట్లా వున్నాయో అట్లాగే వున్నాయి, కిటికీలుకూడ లేవు. జైళ్లు నివాసయోగ్యంగా వుండవు ఇప్పటి పరిస్థితుల ప్రకారం జైళ్ళను మార్పుచేసి కట్టిస్తే తప్ప జైళ్ళను అభివృద్ధి చేసిన వారము కాము. జైళ్ళకు వెళ్లేవారు రకరకాలుగా వుంటారు. కొంతమంది మర్డర్సు చేసేవారు, కొంతమంది చిన్నచిన్న తప్పులు చేసేవారు, ప్రొహిబిషన్ కేసులలో వున్నవారు- ఇన్ని రకాలవారు జైళ్ళకు వెడతారు. ఈ మధ్యన కొత్తగా ఇమ్మోరల్ ట్రాఫిక్ అనికూడ వచ్చింది. ఆవిధంగాకూడ చాల మంది జైళ్ళకు పోతున్నారు. జైళ్లు అంటే కేవలం వారిని శిక్షించడానికే కాదు, వారు చేసినతప్పు వారు గుర్తించేటట్లు చేసి, వారిలో మార్పు తేవాలనే వుద్దేశం వుందని చెబుతున్నాను. ఇమ్మోరల్ ట్రాఫిక్ వల్ల జైళ్ళకు వెళ్ళిన వారిలో మార్పు, చైతన్యం రావాలంటే జైళ్ళలో వున్నన్నాళ్లు వారికి సరైన నీతి పాఠాలు. ఉపన్యాసాలు చెప్పించాలి. ఆవిధంగా చేస్తే వారిలో కొంతమార్పు తేవడానికి అవకాశం వుంటుంది. చిన్న పిల్లలకు స్కూల్సు పెట్టడమే కాక మోరల్ గా పండితులచేతగాని, మత గురువులచేతగాని, పెద్దలచేత ఉపన్యాసాలు చెప్పించి నీతిబోధ చేయించాలి. క్రైస్తవులు అయితే బైబిలు, హిందువులు అయితే భగవద్గీత, మహమ్మదీయులు అయితే ఖొరాను మున్నగు వాటిపై ఉపన్యాసములు యిప్పించి, వారిలో సరైన మార్పులు తేవడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. జైలులో కొన్నాళ్లు ఒక సంవత్సరంగాని, 10 సం. లు గాని వుండి బయటకు వచ్చిన తరువాత వారిలో కొన్ని మార్పులు వస్తాయి. వారు తగు [illegible] దొంగతనం చేసేవారు, కూనీలు చేసే వారు [illegible] యింకొక తప్పుచేసి మళ్లా జైలుకు వెడితేనే మంచిది అనుకుంటున్నారు. [illegible] వృత్తులు కల్పించి, ఇదివరకు చేసిన తప్పులను దిద్దుకొనేటట్లు చేయించాలి. అసలు యీ తప్పులు చేయడానికి కారణాలు ఏమిటనేవి కూడ చూడాలి. [illegible] వల్ల కొంతమంది తప్పు చేయ

వచ్చు, కొంతమంది వారి అవసరాలకోసం, కొంతమంది తిండికోసం, తిండిలేక తప్పులు చేస్తుంటారు. ఆ కారణాలు గ్రహించి, తరువాత ఆ తప్పులు చేయుడానికి పురికొల్పకుండా వుండే అవకాశాలు కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఆఫ్టర్ కేర్ హోమ్స్ పెట్టి వారిని అక్కడ కొంతకాలం వుంచి తరువాత వారు స్వతంత్రంగా జీవనం చేసేటట్లుగా చేస్తే రిఫారమ్స్ చేసినవారమవుతాము కాని జైలులో పెట్టి శిక్షించినంతమాత్రాన కాదని మనవిచేస్తున్నాను కొంత మంది ఇన్నోసెంట్ పీపుల్ కూడ ఒక్కొక్కసారి జైలుకు పోవడం జరుగుతోంది. ఒక కేసులో 10 మందిని కన్విక్ట్ చేస్తే అందులో కొంతమంది తప్పుచేసి వుండవచ్చు, కొంత మంది చేయకుండా కూడ వుండవచ్చు. అటువంటి వారు జైలులో వున్నప్పుడే వారి కారెక్టర్ చూచి పశ్చాత్తాపపడితే శిక్షాకాలం పూర్తికాక ముందే బయటకు పంపించవచ్చు అనేక మంది ప్రిజనర్సు జైలుకు వెళ్ళిన తరువాత పశ్చాత్తాపం వచ్చి, ఇంకెప్పుడూ తప్పు చేయము అని ప్రభుత్వానికి అపీలు చేసుకోవడం జరుగుతోంది. మంత్రిగారు తమ స్టేటుమెంటులో చెప్పారు. కుటుంబాలలో పెళ్ళిళ్లు, పేరంటాలు జరిగినప్పుడు వారిని చూడడానికి పంపిస్తున్నాము అన్నారు అటువంటప్పుడు వారి కారెక్టరు ఎట్లా వుంది, మార్పు చెందారా లేదా అనేది కూడ చూచి, పెరోల్‌మీద విడిచినప్పుడు కూడ వారి గుణగణాలు చూచి, బాగా వుంటే జైలు శిక్ష తగ్గింపు చేయడం మంచిదనుకుంటాను. మన గవర్నమెంటువారు ఆఫ్టర్ కేర్ హోమ్స్ కొన్ని క్లోజ్ చేశారు ఈమధ్య రావడం లేదు, ఇక్కడ వుండడం లేదు, పారిపోతున్నారు అనే వుద్దేశంతో కొన్ని క్లోజ్ చేయడం జరిగింది. కాని ఆఫ్టర్ కేర్ హోమ్స్ తప్పకుండా వుండాలి. చిన్నపిల్లలుగాని, పెద్దవారుగాని — వారిని కొంత కాలం అక్కడవుంచి వారి గుణగణాలు చూచి వారిని మంచి సిటిజన్సుగా తయారుచేసి విడిచిపెట్టితే బాగుంటుంది, జైల్సులో వెంటిలేషను వుండేటట్లుగా ఆ కట్టడాలను ఎంత డబ్బు వెచ్చించినా అది నష్టం కాదని, — మార్పు చేయువలసిందని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షా! ఈ జైళ్ళ డిమాండులో జనరల్‌గా థీరీ చెప్పవల్సింది వుంది. తప్పు వాస్తవంగా ఏమేమి వసతులు ఎట్లా కల్పించబడ్డాయో, ఎంతమంది ఖైదీలు వున్నారో — ఆ వివరాలేమి చెప్పబడలేదు. జైళ్ళలోని ఖైదీల విషయాలు వాస్తవంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి రావు. వారు జైలు ఆఫీసరుల ద్వారానే ఏమైనా తెల్సుకోవలసి వుంటుంది. అందువల్ల సామాన్యంగా ఖైదీలుచేసే కంప్లయింట్స్ ప్రభుత్వదృష్టికి రానివ్వరు. నాగరికతా ప్రపంచములో ఖైదీలు వారు చేసిన నేరానికి పశ్చాత్తాపపడి, సరిదిద్దుకోడానికి కూడ అవకాశం లేకుండా జైళ్ళను మాత్రం నాజీస శిబిరాలమాదిరిగానే వుంచుతున్నారని చెబుతున్నాను మేముకూడ జైళ్ళలో వుండి వారి అవస్థలు చూచినవారము కనుక యీ విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాము. ఈమధ్య మన అసెంబ్లీలో వైజాగ్ సెంట్రల్ జైలులో జరిగిన కాల్పుల విషయం వచ్చింది. నిరాయుధులై బంధించబడినవారిపై కాల్పులు జరిపి ఇద్దరిని హత్యచేయడమే

కాకుండా, 50 మందిని గాయపరచిన ఆ ఉద్యోగిపై చర్య ఏమి తీసుకున్నారు? ఆ ఉద్యోగి అంతకుపూర్వం అనేక జైళ్ళలో వుండి యిష్టం వచ్చినట్లు ఖైదీలను హింసిస్తూ, మధ్యయుగంనాటి బానిసలకంటె క్రూరంగా హింసిస్తూ ఆస్థిని ఆర్జించాడు. ప్రభుత్వం ఆయనను కఠినంగా శిక్షించడానికి బదులు తేలికరకమైన సమాధానం చెప్పి మినహాయింపు చేసేపద్ధతి అవలంభిస్తోంది. ఆరుబయలు జైల్సు అనంతపురంలో బేతపోలులో వుందన్నారు. అది 1500 ఎకరాల భూమిలో వుంది, అందులో 130 ఎకరాలు పదివేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి సేద్యంలోకి తెచ్చామని చెబుతున్నారు. ఆ 1500 ఎకరాలలో 500 ఎకరాలు అంతకు పూర్వం అగ్రికల్చరల్ లేబర్ చేసుకుంటున్న భూమి. వారినుంచి ఆభూమిని బలవంతంగా గుంజుకున్నారు. పోనీ, వీరైనా సేద్యంలోకి తెచ్చారా అంటే అదీ లేదు. ఒక్క 130 ఎకరాలు మాత్రం సేద్యంలోకి తెచ్చారట. ఆ లేబరు మాకు లీజుకు యివ్వండి, మేము సేద్యం చేస్తాము, తరువాత ఎప్పుడు వదలమంటే అప్పుడు వదలుతాము అని డిమాండు చేసినా కూడ యివ్వకుండా ఆ భూమిని అట్లాగే వుంచడానికి కారణమేమిటని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

Mr. Deputy Speaker :— He can continue tomorrow

The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Saturday, the 8th July, 1967

అనుబంధము

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభలో XXI వ నెంబరు డిమాండును ప్రవేశ పెడుతూ జైళ్ల శాఖ మంత్రి చేసిన ప్రసంగం.

సభాపతి మహాశయా !

1967-68 సంవత్సరానికి జైళ్ల శాఖకు సంబంధించిన బడ్జెటు డిమాండును సభవారి పరిశీలనకు సమర్పిస్తున్నాను.

జైళ్లకు సంబంధించిన ఈ డిమాండు మొత్తం రూ. 84,05,000. ఈ సంవత్సరం జైళ్లు, ధ్రువీకృత పాఠశాలలు, బాల నేరస్థుల పాఠశాలలు, అనంతర రక్షణ గృహాలు, ప్రొబేషను, నిరోధక కార్యక్రమాలకు సంబంధించి ఈ శాఖ అవసరాలకు ఉపకరిస్తుంది ఈ మొత్తం ప్రణాళికా కార్యక్రమం [illegible] చేరివున్నది.

[illegible] జైళ్ల పరిపాలనను స్థూలంగా జైళ్లు, ధ్రువీకృత పాఠ[illegible], [illegible] నేరస్థుల పాఠశాలలు, అనంతర రక్షణ గృహాలు, ప్రొబేషన్, [illegible] కార్యక్రమాలని [illegible]కరించవచ్చును [illegible]

జైళ్లు

రాష్ట్రం మొత్తం మీద 172 జైళ్లున్నాయి. వాటిలో 4 సెంట్రల్ జైళ్లు, 7 జిల్లా జైళ్లు, 158 సబ్-జైళ్లు, 2 ఆరుబయటి జైళ్లు, 1 స్త్రీల రాష్ట్ర జైలు, ఇది రాజమండ్రిలో వున్నది.

సెంట్రల్ జైళ్లు

సెంట్రల్ జైళ్లు నాలుగింటిలో 3,345 మందికి వసతి వున్నది. ఒక సంవత్సరం పైగా కారాగార శిక్ష విధించబడిన వారు, యావజ్జీవిత ఖైదీలు, మరణ శిక్ష విధించబడ్డ ఖైదీలు ఈ జైళ్లలో నిర్బంధించబడతారు. ఈ సెంట్రల్ జైళ్లన్నింటికి పూర్తి కాలపు సూపర్నెంట్లు, ఖైదీల వైద్యావసరాల కోసం అసిస్టెంటు సర్జన్లు ఉన్నారు. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో ఖైదీల అవసరాలనుతీర్చడానికి వారికి, వారికుటుంబాలకు మధ్య సంధాయక అధికార్లుగా వ్యవహరించడానికి గాను సంక్షేమ అధికార్లను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఈజైళ్లలో నిర్బంధించబడిన ఖైదీలకు విడుదలానంతరము జీవనమార్గం ఏర్పాటు చేయడంకోసం వారికి వృత్తిశిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. ముద్రణ, నేత, వడ్రంగం, దర్జీపని, కంబళ్ల తయారీ, నారచాపల తయారీ, సబ్బులు, ఫినాయిల్ తయారి వంటి పనుల్లో కూడా శిక్షణకు వసతులున్నాయి. ఈ పనులు నేర్పేవారిని పూర్తి కాలపు ప్రాతిపదికపై నియమించడంజరిగింది. శిక్షణ సమయంలోనే ఉత్పత్తికి కూడా ఈ ఖైదీలను వినియోగించడం జరుగుతుంది. 1966-67 లో రాష్ట్రంలో గల సెంట్రల్ జైళ్లన్నింటిలో రూ. 13,31,000 ల విలువగల వస్తువులు తయారు చేయబడ్డాయి. జైళ్లలో తయారయిన వస్తువులలో అధికభాగాన్ని ప్రభుత్వ శాఖలు వినియోగించుకొంటాయి. మిగతాది ప్రజలకు అమ్మబడతాయి. జైళ్ల ఉత్పత్తులన్నింటిని ప్రజలకు అమ్మకానికి లభ్యం చేయడం కోసం వాటికి ఒక షోరూమును ఏర్పాటు చేయాలని సంకల్పించబడింది. ఈజైళ్లలోని వయోజనులకు విద్యగరపడం కోసం ఒక ప్రధానోపాధ్యాయుని పర్యవేక్షణ క్రింద క్రమ తరగతులు నడుపబడుతున్నాయి. ఆయనకు సహాయంగా కొందరు అధ్యాపకులు కూడా వుంటారు. ఖైదీలలో అనేకులకు హిందీ ప్రచార సభ, ఆంధ్ర సారస్వత [illegible] ఉభయ నిర్వహించే పరీక్షలకు కూడా తర్ఫీదు ఇవ్వబడుతున్నది. [illegible] ఖైదీలు [illegible] మెట్రిక్ వంటివి [illegible] పరీక్షలకు హాజరు కావటానికి కూడా అనుమతించబడ్డారు. ఈ జైళ్లలో నిర్బంధించబడిన ఖైదీలు స్వల్పకాలిక సెలవుపై తమ ఇళ్లకు వెళ్లి రావడానికి, మరణం, వివాహం వంటి అత్యవసర సందర్భాలలో పెరోల్‌పై వెళ్లి రావడానికి అర్హులై వుంటారు. సత్ప్రవర్తన కలిగి, సంతృప్తికరంగా పనిచేసిన ఖైదీలు సలహామండలి పథకం క్రింద ముందుగానే విడుదల చేయబడతారు. పెరోల్ కోసం పెట్టుకొన్న దరఖాస్తులను జిల్లా అధికారులు సకాలంలో పరిష్కరించడం లేదని ఫిర్యాదులు వచ్చినమాట నిజం. ఈ దరఖాస్తులను సత్వరమే పరిశీలించ వలసిందని పోలీసు సూపర్నెంట్లు, జిల్లా ప్రొబేషను అధికార్ల వంటి జిల్లాఅధికార్లకు ఇటీవలే ఆదేశాలు ఇవ్వబడ్డాయి, రెండవ దఫా. ఆ తరువాత పెరోల్ మంజూరు చేయడానికి జిల్లా అధికార్లను

సంప్రదించే అవసరం లేకుండా చేసేందుకు, అత్యవసర సందర్భంలో ఒక పక్షం రోజులు పెరోల్‌పై లేక శెలవుపై విడుదల చేయడానికి జైలు సూపరింటెండెంట్లకే అధికారమిచ్చేందుకు వీలుగా ప్రస్తుత నియమాలను సవరించే ప్రతిపాదన ఒకటి వున్నది 1966–67 లో 120 మంది ఖైదీలను స్వల్పకాలిక శెలవుపైన, 340 మందిని పెరోల్ పైన, 148 మందిని ముందుగాను విడుదల చేయడం జరిగింది. ఈ జైళ్ళలో సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలకు, వినోద కార్యకలాపాలకు తగు ఏర్పాట్లు చేయబడ్డాయి. రేడియో కార్యక్రమాలు మొదలైన వాటిలో పాల్గొనడానికి ఈ ఖైదీలు అనుమతించ బడతారు, గత సంవత్సరం రవీంద్ర భారతిలో ఒక సాంస్కృతిక కార్యక్రమం ఏర్పాటు చేయబడింది ఈ ఏడు కూడా అలాంటి కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించాలని సంకల్పించ బడింది విశాఖ పట్నం సెంట్రల్ జైలులో దురదృష్టవశాత్తు కాల్పుల సంఘటన ఒకటి జరిగింది. తత్ఫలితంగా జైలులోని వారు యిద్దరు మరణించారు. 54 గురు గాయపడ్డారు. రెవిన్యూడివిజనల్ అధికారి ఆ సంఘటనపై విచారణజరపాలని కలెక్టరు ఉత్తరువు చేశారు విచారణ సాగుతున్నది.

జిల్లా జైళ్లు

రాష్ట్రంలో గల ఏడు జిల్లా జైళ్లలో 1,581 మందికి వసతి వున్నది వాటిలో రెండింటికి అంటే సికింద్రాబాదు, నెల్లూరులలో గల జైళ్లకు పూర్తి కాలపు సూపరింటెండెంట్లుఉన్నారు. మిగతావాటిని వైద్యాధికార్లు నిర్వహిస్తున్నారు. విచారణలో వున్న ఖైదీలు, సంవత్సరం లోపు శిక్ష విధించబడ్డవారు జిల్లా జైళ్లలోవుంచబడతారు. ఈ జైళ్లలోనిఖైదీలకు విద్యా కార్యక్రమాలతోపాటు వడ్రంగం, దర్జీ, నేతవంటి పారిశ్రామిక శిక్షణ కార్యక్రమాలుకూడా నిర్వహించ బడతాయి వారిలో అధిక సంఖ్యాకులను వ్యవసాయపనులకు కూడా వినియోగించు కోవడం జరుగుతుంది. సికింద్రాబాదు లోని జిల్లా జైలుకు మౌలాలీలో ఒక ఆరుబయటి కాలనీ వున్నది. 190 ఎకరాల వైశాల్యం గల ఈ ప్రదేశంలో సద్వర్తనులైన ఖైదీలు సుమారు 50 మంది ఆరుబయటి వాతావరణంలో పనులు చేసుకుంటూ జీవిస్తారు

ఈ ఖైదీలు ప్రభుత్వానికి ఎట్టి ఖర్చు లేకుండానే నాలుగు బావులను త్రవ్వడమే కాకుండా, ఒక చెరువును త్రవ్వి, తమకోసం గృహాలను నిర్మించుకొన్నారు. ఈ కాలనీలో వరితోపాటు, కూరగాయలుపండించి స్థానిక జైళ్లకు సరఫరా చేయడం జరుగుతుంది. పాడి పరిశ్రమ, మత్స్య పరిశ్రమ, ఇతర కుటీర పరిశ్రమలను ప్రవేశ పెట్టడం ద్వారా ఈ కాలనీ కార్య కలాపాలను విస్తృత పరచాలన్న ప్రతిపాదన ఉన్నది. నెల్లూరులోని జిల్లా జైలులో ఇదే రకమైన కార్యక్రమాన్ని అమలు జరపాలన్న ప్రతిపాదన కూడ ఉన్నది. ఇందు కోసం తగు భూమి కూడా ఇదివరకే సేకరించబడింది.

1966–67 సంవత్సరానికి జిల్లా జైళ్లలో ఉత్పత్తి చేసిన వస్తువుల విక్రయం ద్వారా వచ్చిన మొత్తం ఆదాయం రూ. 2 67 లక్షలు.

అరుబయటి జైళ్ళు.—మన రాష్ట్రంలో నల్లగొండ జిల్లా హైతోల్‌లో ఒకటి, అనంతపురంలో ఒకటి మొత్తం రెండు అరుబయటి జైళ్ళు ఉన్నాయి. నాగార్జున సాగర్ ఎడమ కాలువ త్రవ్వకపు పనిలో ఖైదీలను వినియోగించుకొనే ఉద్దేశంతో 1963 లో హైతోల్‌లో ఖైదీల ఆరుబయటి పని శిబిరం ప్రారంభించబడింది. సగటున సుమారు 400 మంది ఖైదీలను శిబిరపు జైలులో ఉంచడం జరిగింది. ఇప్పటికి ఒక మైలు పొడవు కాలువ త్రవ్వబడింది. దీని ద్వారా ఖైదీలకు చెల్లించిన కూలీ పోను శాఖకు రూ. 2 లక్షల ఆదాయం చేకూరింది. ప్రారంభ దశలలో తక్కువ కాలం శిక్ష విధించబడ్డ ఖైదీలను మాత్రమే ఈ శిబిరపు జైలులో ఉంచడం జరిగింది. కాగా అనుభవం గడించిన మీదట యావజ్జీవ ఖైదు శిక్ష విధింపబడిన నేరస్థులు కూడా ఈ శిబిరానికి పంపబడ్డారు. ఎక్కువ పని చేయడానికి ప్రోత్సాహకారిగా ఈ ఖైదులకు అదనపు ఆహారం, సులభమైన సెలవు, పెరోలు సదుపాయాలు కల్పించబడ్డాయి. వారిని ముందుగా విడుదల చేసే విషయమై సలహా మండలి మరింత సానుభూతితో పరిశీలిస్తుంది. ఈ శిబిరం ఇతర విధంగా పని లేకుండా కూర్చుని వుండే ఖైదీలను నిర్మాణ కార్యకలాపాలలో వినియోగించడమే కాకుండా ప్రభుత్వానికి గణనీయమైన ద్రవ్యాన్ని కూడా ఆర్జించి పెడుతున్నది. 1965 నవంబరులో అనంతపురం పట్టణానికి 6 మైళ్ళ దూరంలో మరో అరుబయటి కాలనీ ప్రారంభించబడింది. దీనిలో వ్యవసాయ కార్యాలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం ఈయబడింది. 1,500 ఎకరాల భూమి సేకరించబడింది. సుమారు 90 మంది ఖైదీలు ఆ భూమిని సాగులోకి తేవటానికి వినియోగించబడ్డారు. ఒకటిన్నర సంవత్సర కాలంలోనే సుమారు 1[illegible]0 ఎకరాల భూమి సాగు క్రిందికి తేబడింది. వచ్చే నాలుగైదేళ్ళలో మొత్తం భూమిని సాగుక్రిందకు తేవడానికి కృషి జరుగుతున్నది. తగినంత నీరు సరంజామా లేకపోవడమే ప్రధానమైన ఇబ్బందిగా ఉన్నది. ఖైదీలు 3 బావులు త్రవ్వారు. వాటికి దాదాపు రూ. 10,000 లు ఖర్చయినాయి. నిధుల కొరత కారణంగా, ట్రాక్టర్లు, పంపులు మున్నగు వాటివంటి యాంత్రిక పరికరాలు సమకూర్చటం సాధ్యం కాలేదు. వీటిని సమకూర్చుకొని, అదనపు షెడ్లు వేసిన మీదట ఇంకా ఎక్కువ మంది ఖైదీలను వినియోగించడం ద్వారా ఆ ప్రదేశాన్ని శీఘ్రగతి అభివృద్ధి [illegible]. ఈ కాలనీలో వుండే ఖైదీలకు కూడా అదనపు ఆహారం, [illegible] పెరోలు, సెలవు మొదలైన సదుపాయాలు [illegible] మొదలైన [illegible] కాకుండా, [illegible] తున్నది.

సబ్ జైళ్ళు.—రాష్ట్రంలో 158 సబ్ జైళ్ళున్నాయి. వాటిలో 3,469 మందికి అధికృత వసతి ఉన్నది. విచారించబడుతున్న ఖైదీలను, ఒక నెల అంతకు తక్కువ కాలం శిక్షింపబడిన ఖైదీలను ఈ సబ్ జైళ్లలో ఉంచడం జరుగుతున్నది. సబ్ జైళ్ల నిర్వాహణ ఇటీవలే న్యాయశాఖకు అంటే సంబంధించిన మున్సబు మేజిస్ట్రేట్లకు బదిలీ చేయబడింది. చిత్తూరు, కడప, విజయవాడ, గుంటూరులలోని సబ్ జైళ్ళ స్థాయి పెంచబడినట్టివి. [illegible]

స్థానే, జైలు పహారా సిబ్బంది నియమించబడింది. ఉత్తమము, సమర్థవంతము అయిన నిర్వాహణకోసం సబ్ జైళ్లను పూర్తిగా జైళ్ల శాఖ నియంత్రణకు బదిలీ చేయాలన్న ప్రతిపాదన ఉన్నది.

బాల నేరస్థుల పాఠశాల

విశాఖపట్నంలో ఒక బాల నేరస్థుల పాఠశాల ఉన్నది. ఇందులో 120 మంది పిల్లలకు అధీకృతమైన వసతి ఉన్నది ఇది పూర్తి కాలంపాటు పనిచేసే సూపరింటెండెంటు నిర్వహణలో ఉన్నది విశాఖపట్నంలోని సెంట్రలు జైలు వైద్యాధికారి విద్యార్థులకు వైద్యావసరాలను తీరుస్తారు 16-21 మధ్య సంవత్సరాల వయస్సుగల నేరస్థులను ఈ బాల నేరస్థుల పాఠశాలలో ఉంచడం జరుగుతుంది ఈ సంస్థ జైలువలె కాకుండా ఎక్కువగా పాఠశాల పద్ధతులలోనే నడపబడుతుంది. ఖైదీలు విద్యావిషయక తరగతులకు హాజరవుతారు వడ్రంగం కుట్టుపనివంటి వృత్తులలో శిక్షణకూడ పొందుతారు. వారు తమ ఇళ్లకు పోయేందుకు స్వల్పకాలిక సెలవు మంజూరు చేయబడుతున్నది. వారి పని, ప్రవర్తన బాగా వున్నట్లయితే శిక్షా కాలం ముగియుటకు పూర్వమే లైసెన్సుపై విడుదల చేయబడుటకు కూడా అర్హులై ఉంటారు. విడుదల అయిన తరువాత వారికి పునరావాసం కల్పించేందుకు, తగు ఉద్యోగాలు ఇప్పించేందుకు శాఖ యొక్క జిల్లా ప్రొబేషను అధికార్లు తోడ్పడతారు. హత్యలు చేసిన యువ ఖైదీలను కూడ బాలనేరస్థుల పాఠశాలలో ఉంచడం జరిగింది 23 సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చిన తరువాత వారిని సెంట్రలు జైలుకు పంపడంగాని, వారి ప్రవర్తనబట్టి ముందుగానే విడుదల చేయడంగాని జరుగుతుంది

ధృవీకృత పాఠశాలలు, గృహాలు

బాలురకు మూడు ధ్రువీకృత పాఠశాలలు, బాలికలకు ఒక ధ్రువీకృత పాఠశాల ఉన్నాయి. వీటిలో 1,325 మందికి అధికృత వసతి ఉన్నది. ఈ నాలుగు ధృవీకృత పాఠశాలలను పూర్తి కాలం పనిచేసే సూపరింటెండెంట్లు నిర్వహిస్తున్నారు. వీటిలో పూర్తి కాలం పనిచేసే వైద్యాధికార్లు కూడా ఏర్పాటు చేయబడ్డారు. [illegible], హైదరాబాదులలో ఉండే జూనియర్ ధృవీకృత పాఠశాలలు 7 నుంచి 14 సంవత్సరాలమధ్య వయస్సు కలిగియుండి కోర్టులచే శిక్షింపబడిన బాలురను చేర్చుకుంటారు. హైదరాబాదులోని సీనియర్ ధృవీకృత పాఠశాల 14 నుండి 16 సంవత్సరాల వయస్సుగల బాలురను, హైదారాబాదులోని బాలికల ధృవీకృత పాఠశాల 7నుండి 18 ఏళ్ల మధ్య వయస్సుగల బాలికలను చేర్చుకుంటారు ఈ ధృవీకృత పాఠశాలలన్నింటిలోను అర్హతగల ఉపాధ్యాయులు, ప్రధానోపాధ్యాయులు 5 వ తరగతి వరకు విద్యాకార్య [illegible] ఈ తరగతులను విద్యాశాఖ 1966-67 లో గుర్తించింది. ఈ పాఠశాలలలో [illegible] చదివినవారు, విడుదల చేయబడిన తరువాత తమ చదువును కొనసాగించడానికి ఇది తోడ్పాటం చేస్తుంది. నడవడితో ప్రవర్తనలో చెప్పుకోదగినంతగా మెరుగుదలవచ్చిన బాలురను ఎంపికచేసి వెలుపలి పాఠశాలలలో [illegible]ంస్థలలో ఉన్నత తరగతులు చదువడంకోసం అనుమతించడం జరుగుతున్నది.

ప్రతి ధృవీకృత పాఠశాల అలా ఎంపిక చేసిన బాలురను వెలుపలి పాఠశాలలు, సంస్థలలో 9వ తరగతి నుండి 12వ తరగతి వరకు చదువుకోవడానికి, పారిశ్రామిక శిక్షణ సంస్థలలో చేరడానికి సైన్యపు, పార్టుహోల్డండు నేర్చుకోవడానికి పంపుతున్నది. వడ్రంగం, కుట్టుపని, నేతపని, బూట్లు తయారీ, పేముపని, కమ్మరం, కుమ్మరం, వృత్తులలో వృత్తి శిక్షణ జరపబడుతున్నది ఈ పాఠశాలలన్నిటిలోను సొంత బ్యాండు, స్కౌటు బృందాలు ఉన్నాయి. ఈ పాఠశాలల్లో సంగీత శిక్షకులు సైనిక శిక్షకులు కూడా ఉన్నారు తమ తమ ఇళ్లకు వెళ్లడానికి ఈ ధృవీకృత పాఠశాలల విద్యార్థులకు కొద్దికాలం సెలవు ఇవ్వబడుతున్నది విద్యలో వృత్తి శిక్షణలో వారు చూపించిన ప్రగతినిబట్టి లైసెన్సుపై విడుదల చేయడానికి వారి విషయమై పరిశీలింపబడుతుంది.

ఆగ్జిలియరీ హోమ్స్ —విచారణలో వున్న బాల బాలికలను వుంచే సంస్థలను ఆగ్జిలియరీ హోములు, రిసెప్షన్ హోములు అని పిలుస్తారు. అటువంటి హోములు మన రాష్ట్రంలో మూడు వున్నాయి విజయవాడలో రిసెప్షన్ హోమ్, హైదరాబాదులో బాలుర బాలికల ఆగ్జిలియరీ హోంలు వున్నాయి. ఈ మూడు హోంలలో 115 మందికి అధీకృత వసతి వున్నది. ఇవి సాధారణంగా బాల న్యాయస్థానాలకు అనుబంధమై వుంటాయి సూపర్నెంట్లు హోదాగల ప్రొబేషన్ అధికార్లు ఈ హోంలను నిర్వహిస్తారు. బాలబాలికల విచారణ కాలంలో వారి వారి యింటి పరిస్థితులు, సాంఘిక వాతావరణం పూర్వచరిత్రను గురించి సమాచారం సేకరించబడుతుంది దీనివల్ల ఆ బాల బాలికల పట్ల అనుసరించదగు సరియైన సంస్కరణ విధానాన్ని బాల న్యాయస్థానాలు నిర్దేశించడానికి వీలు చేకూరుతుంది న్యాయస్థానం ఉత్తరువులు ఇచ్చిన మీదట బాలబాలికలను వారి తల్లిదండ్రులకు అప్పగించడంగాని, ధృవీకృత పాఠశాలలకు పంపడంగాని జరుగుతుంది. ఆగ్జిలియరీహోం, రిసెప్షన్ హోంలు జరిపినపరిశీలనలు ధ్రువీకృత పాఠశాలలకు అందజేయబడతాయి ఈ ఏర్పాటువల్ల ఈ బాలబాలికలపట్ల ముమ్ముందు అనుసరించతగిన వ్యవహారణ సంస్కరణ విధానాన్ని రూపొందించడానికి వీలుకలుగుతుంది.

అనంతర రక్షణ గృహాలు.—హైదరాబాదులో ఒకటి, రాజమండ్రిలో మరొకటి అనంతర రక్షణ గృహాలు వున్నాయి. ఈ గృహాలు 1965 అక్టోబరువరకు [illegible] అధ్వర్యాన క్రింద ఉండేది. ఇవి 1965 నవంబరులో [illegible] శాఖకు బదిలీ చేయబడ్డాయి. [illegible] బాల నేరస్థుల పాఠశాలల నుండి విడుదల చేయబడినమీదట వుండుటకు సంతృప్తికరమైన గృహాలులేని [illegible] స్వచ్ఛంద పద్ధతిపై ఈ అనంతర రక్షణ గృహాలలో చేర్చుకోబడతారు. హైదరాబాదు, రాజమండ్రిలలో గల గృహాలలో చేర్చుకోబడిన [illegible] స్థానిక పరిశ్రమలలో శిక్షణ ఇచ్చి శిక్షణ పూర్తి అయిన పిమ్మట ఉద్యోగాలు సమకూర్చబడుతున్నాయి.

ప్రొ బే ష ను ప ని

మన రాష్ట్రంలో జిల్లాకు ఒకరి చొప్పునను. పని ఎక్కువగావున్న కొన్ని జిల్లాలలో ఇద్దరు చొప్పునను మొత్తం 34 మంది జిల్లా ప్రొబేషను అధికార్లు వున్నారు వారి పనిని వరంగల్లు, ఏలూరు, అనంతపూరులలో ప్రధాన కార్యపా

నాలు గల. ప్రాంతీయ ప్రొబేషను ఇన్స్పెక్టర్లు పర్యవేక్షించి తనిఖీ చేస్తారు. వయోజన, బాల నేరస్థుల కేసుల విషయమై గృహ విచారణ జరిపి అట్టి నేరస్థులకు శిక్ష విధించడం లేదా వారిని ప్రొబేషనుపై విడుదల చేయడం గురించితమ సిఫార్సులు న్యాయస్థానాలకు అందజేయడమన్నది ఈ ప్రొబేషను అధికారులునిర్వహించే పనులలో ముఖ్యమైనవి. ప్రొబేషనుపై విడుదల చేయబడిన వారిని ప్రొబేషను అధికారుల పర్యవేక్షణలో వుంచడం జరుగుతుంది ప్రొబేషను అధికారులు వారిని అప్పుడప్పుడు కలుసుకొని ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టులు అందజేయాలి. బాల నేరస్థుల పాఠశాలలు, ధ్రువీకృత పాఠశాలలలో చేర్చుకోబడిన వారిని లైసన్సుపై విడుదలచేసే విషయం గురించి విచారించి. నివేదిక సమర్పించే కర్తవ్యాన్ని కూడా ప్రొబేషను అధికారులు నిర్వహిస్తారు ప్రయోగాత్మక ప్రతిపదికగా పెరోలుపై, ఫర్లోపై విడుదల చేయబడిన ఖైదీలు, శిక్షాకాలం పూర్తికాకముందే విడుదల చేయబడిన ఖైదీల విషయంలో కూడా పోలీసు అధికారులు సమర్పించే నివేదికలకు అదనంగా ప్రొబేషను అధికార్ల నుండి కూడా నివేదికలు పొందాలని నిర్ణయించబడింది. ఈ ప్రయోగాత్మక పద్ధతి 1964 లో ప్రారంభించబడింది అది ఉపయోగకరంగా వున్నందున దీన్ని శాశ్వతంగా అమలు పరచే విషయం పరిశీలించబడుతున్నది పెరోల్‌పై విడుదలచేయడం గురించి శిక్షాకాలం పూర్తికాకముందే విడుదల చేయడం గురించి గైకొనే నిర్ణయాలు హేతుబద్ధంగాను ప్రగతి పూర్వకంగాను వుండటానికి అది దోహదం చేస్తుంది ఖైదు శిక్షవిధించడం లేదా ధ్రువీకృత పాఠశాలలకు పంపడంకన్న పిరిపట్ల ప్రొబేషను పద్ధతిపై వ్యవహరించడం ఎక్కువ ప్రయోజనకరమని కనుగొనబడింది ఎందుచేతనంటే ఎక్కువ వ్యవహారంతో కూడుకొన్న సంస్థలలో వుంచే అవసరం దీనివల్ల తొలగిపోతుంది.

నేర నిరోధక కార్యక్రమాలు

"వ్యాధి నివారణకన్నా వ్యాధి నిరోధం మేలు" అన్నది అందరి గుర్తింపు పొందిన సూక్తి. ఈ రాష్ట్రంలో నేర నిరోధనకు ఎట్టి కార్యక్రమము లేదు. పిల్లలు అపరాధులుగా లేదా నేరస్థులుగా తయారు కావటానికి ముందు తిరుగుబోతుతనంతోను, బిచ్చమెత్తుకోవడంతోను జీవితాన్ని ప్రారంభిస్తారు అటువంటి పిల్లలను తెలుసుకొని, వారి శక్తియుక్తులను సక్రమంగా వినియోగించుకొని పక్షంలో వారు బహుశా నేరస్థ జీవితానికి అలవడగల అవకాశం వున్నది ఆ కారణంగా బాల్యావస్థలోవున్న అట్టి తిరుగుబోతులకు, బిచ్చగాండ్రకు తగినశిక్షణ ఇవ్వడంకోసం 1964 వ సంవత్సరంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతోటి ఒక కేంద్రాన్ని నెలకొల్పింది. ఈ పథకం క్రింద జంటనగరాలలోవున్న బాల బిచ్చగాండ్రను, తిరుగుబోతులను తెలుసుకొని, వారు ఈ శిక్షణ కేంద్రాలలో హాజరయ్యేటట్లు చూడడం జరుగుతున్నది హైదరాబాదులో ఒకటి, సికిందరాబాదులో మరొకటి రెండు శిక్షణ కేంద్రాలు నెలకొల్పబడ్డాయి ఎలక్ట్రిక్ వెల్డింగు, ఎలక్ట్రిక్ వైరింగ్, షీట్ మెటల్ వర్క్, పేము పని, దర్జీ పని, వడ్రంగంలాంటి పనులలో బాలురకు శిక్షణ ఇవ్వటాన్ని సదుపాయాలు సమకూర్చబడ్డాయి ఈ శిక్షణ యూనిట్లకు హాజరయ్యేటట్లు చూడబడుతున్న బాలురకు ప్రోత్సాహక చర్యగా దినసరి స్టయిఫండును రోజుకు 25 పైసలు మంచి 50

పైసలు వరకు ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. ప్రతి యూనిట్ లోను 50 మందికి అధికృత వసతి గలదు కాగా సరాసరిన రోజువారీ 65 మంది దాకా హాజరవుతున్నారు ఈ కేంద్రాలలో చేరగోరేవారి సంఖ్య నానాటికి పెరుగుతున్న కారణంగా అపరాధాలు చేయటానికి ఇంకను అలవాటుపడని తిరుగుబోతులు, బిచ్చగాండ్రు మాత్రమే ఇందులో చేర్చుకొనబడేటట్లు చూడడం కోసం ఒక సంఘం ఏర్పాటు చేయబడింది శిక్షణ కార్యక్రమమేకాకుండా కొంతవరకు తృప్తికరమైన గృహాలు కలిగినట్టియు, పిల్లలను సక్రమమైనదారిలో వుంచలేని తల్లి తండ్రులు కలిగినట్టియు పిల్లలకు సలహాలు, సూచనలుకూడా ఈ పథకంద్వారా అందచేయబడతాయి, అటువంటి సందర్భలలో ఈ పథకానికి అనుబంధమైవున్న బ్రదర్లు, సిస్టర్లు ఆయాపిల్లలకు సంబంధించిన ఇండ్లను సందర్శించి, పిల్లలు వారివారి పాఠశాలల జీవితాన్ని వారు నివసిస్తున్న వాతావరణాన్ని సర్దుబాటు చేసుకొనేటట్లు తోడ్పడతారు. 1966-67 లో మొత్తం 280 మంది బాలురకు ఇలాంటి సలహాలు, సూచనలు ఇవ్వడం జరిగింది వీధులలో తిరుగుబోతు జీవితాలకు అలవాటైపోయినట్టి, అసాంఘిక శక్తులుగా ముద్రవేయబడినట్టి పిల్లలు ఈ కేంద్రాలలో సక్రమంగా శిక్షణపొంది మామూలు తల్లి దండ్రులకు చెందిన మామూలు పిల్లలుగా పెరిగేటట్టు చూడడం ఎంతో హర్షనీయమైన విషయం ఈ కేంద్రాలకు హాజరయ్యే పిల్లలలో ఎక్కువ భాగం బీదకుటుంబాల నుంచి వచ్చినవారు కాబట్టి, రోజుకు కనీసం ఒక పూట భోజనానికైనా నోచుకోలేనివారు, కాబట్టి, భారతీయ సాంఘిక సేవా సంఘం వారి సహాయంతో మధ్యాహ్న భోజన సౌకర్యాన్ని కూడా ఈ కేంద్రాలకు విస్తరింప చేయడం జరిగింది. ఈ పిల్లలకు ఉచితంగా యూనిఫారము దుస్తులు ఇవ్వడంకూడా జరిగింది. ఈ పిల్లలకు వృత్తిలో శిక్షణ ఇవ్వడమే కాకుండా విద్యా సంబంధంగాను చారిత్రిక సంబంధంగాను ప్రాముఖ్యత కలిగిన స్థలాలను వీరికి చూపడం కూడా జరుగుతోంది ఇటీవల ఈ కేంద్రాలలో హిందీలో తరగతులు నడపడం ప్రారంభమైంది. ఎక్కువమంది పిల్లలు ఆ భాషను నేర్వడానికి ఉత్సాహం కనపర్చారు ఇలాంటి కార్యక్రమాలను పట్నాలు, పారిశ్రామిక ప్రాంతాలు అన్నిటిలోను అమలుపరచినట్లయితే బాల్యావస్థలో నేరాలు చేసే ప్రవృత్తిని అరికట్టటానికి సాధ్యమవుతుందని భావించబడుతున్నది. నేరాలు అధిక సంఖ్యలో జరుగుతున్న విజయవాడలో నాల్గవ ప్రణాళికా కాలంలో ఇదే మోస్తరు పథకాన్ని ప్రారంభించడానికి సంకల్పించబడింది.

[illegible] కార్యక్రమాలు

కరీంనగర్ జిల్లాలో అర్ధబయలు వ్యవసాయ కాలనీ నొకదాన్ని ప్రారంభించడానికి వుద్దేశించబడింది. ఇందుకోసం రెండువేల ఎకరాల భూమి సేకరించబడుతూంది. ఘటికులైన నేరస్థులను మిగతావారి నుండి వేర్పుచేసి, వారిని నిర్మాణబద్ధమైన పనిలో వుంచే వుద్దేశ్యంతో, ఆసిఫాబాదులో ప్రస్తుతమున్న సబ్ జైలు భవనంలో ఒక స్పెషల్ జైలును ప్రారంభించటానికి వుద్దేశించబడింది. ఈ పథకం ఫలప్రదమయ్యేపక్షంలో చుట్టూ అడవులలో లభించే చేకుమానులనుండి పైజువారీగా కోసే కొయ్యల పనిలో ఈ ఖైదీలను నియమించుకోవచ్చును.

సాధారణ విషయాలు

జైలుశాఖ సాలుసరి సుమారు రూ 84 లక్షలు ఖర్చుపెడుతున్నది. వ్యవసాయిక ఫలసాయంద్వారా లభ్యమవుతున్న రూ 1 40 లక్షల మొత్తం కాకుండా తయ్యారీవస్తువుల అమ్మకంద్వారా సుమారు రూ. 16 లక్షల రాబడి వున్నది. ఈశాఖవారు నిర్వహిస్తున్న పరిశ్రమలు పాతకాలం నాటివి వాటిలో ఆధునిక పరికరాలు యంత్ర బద్ధమైన పరికరాలు లేవు ఈ పరిశ్రమల అభివృద్ధికోసం తగినంతగా పెట్టుబడి పెట్టినట్లతే ఈ శాఖను, స్వయంసమృద్ధమైనదిగా చేసుకోటానికి సావకాశం వున్నది అవసరమైనసాధన సామగ్రిలేని కారణంగా, జైళ్లలోలభ్యమయ్యే శ్రామిక శక్తినంతటిని పూర్తిగా వినియోగించుకోటానికి వీలులేకుండా వున్నది. 20 శాతం ఖైదీలు మాత్రమే పూర్తిగా ఈ పరిశ్రమలలో వినియోగించబడుతున్నారు. రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలులో అల్యూమినియం పాత్రలను, లోటాలను తయారుచేసే ప్లాంటును, రాజమండ్రి విశాఖపట్నంలో మరమగ్గాలను, హైదరాబాదు, రాజమండ్రిలలో సమగ్రమైన ముద్రాణాలయాలను నెలకొల్పటానికి సంబంధించిన ప్రతిపాదనలు పరిశీలనలో వున్నాయి. ప్రభుత్వ పరిశీలనలోవున్న ఈ పథకాలను, ఇంకా ఇతరవాటిని అమలుపరిచినప్పుడు ఈ శాఖ నిర్మాణబద్ధమైన కార్యక్రమంలో మొత్తం జైలు జనాభాను అంతటిని వినియోగించి వ్యాపార సరళిలో ఈ శాఖను నిర్వహించటానికి సావకాశమున్నది. అంతేకాకుండా కొత్త కొత్త వృత్తులలో వారికి శిక్షణ గడపటానికి, తద్వారా వారు పునరావాసం అయ్యేటట్టు తోడ్పడటానికి వీలున్నది. ఈ కార్యక్రమాలన్నిటినీ అమలు పరచినప్పుడు, వ్యవసాయ కాలనీలను పూర్తిగా సాగు క్రింది తీసుకొని వచ్చినపుడు ఈ శాఖ తప్పకుండా స్వయంసమృద్ధిని సాధించి తీరుతుంది

ఖైదీలకు శ్రేయో సదుపాయాలను సమకూర్చే విషయంలో యిటీవల ప్రగతి వచ్చిందని చెప్పటానికి నేనెంతగానో సంతసిస్తున్నాను

మన రాష్ట్రంలోని జైళ్లను చూసే అవకాశం చాలా మందికి లేనందువల్ల జైలు గోడల మధ్య జరిగిన ఈ సంస్కరణ గుర్తింపుకు రాలేదు మన దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూచినట్లయితే మన రాష్ట్రంలోని క్రమశిక్షణ కార్యక్రమ నిర్వహణ చాలా ఉన్నత స్థాయిలో వుందని తెలియపరచటానికి నేనెంతో గర్విస్తున్నాను. ఈ కారణంగా మన రాష్ట్రంలో విజయవంతమైనట్టి వివిధ పథకాల నిర్వహణ విధానాన్ని పరిశీలించి వారివారి రాష్ట్రల్లో ఇలాంటి పథకాలు అమలుపరచే నిమిత్తం ఇతర రాష్ట్రాల జైళ్ల శాఖా మంత్రులు. జైళ్ల ఇనెస్పెక్టరు జనరల్ తరచుగా మన రాష్ట్రాన్ని సందర్శిస్తున్నారు. మహారాష్ట్ర, మైసూరు రాష్ట్రాల జైళ్ల శాఖా మంత్రులు మద్రాసు, మహారాష్ట్రాల జైళ్ల ఇన్‌స్పెక్టర్ జనరల్, ఉత్తర ప్రదేశ్ జైళ్ల డిప్యూటీ ఇన్‌స్పెక్టర్ జనరలు మన రాష్ట్రాన్ని సందర్శించారు. మన రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టబడిన సంస్కరణలను వారు

తమ రాష్ట్రాల్లో అమలుజరిపేందుకు శాయశక్తులా కృషి చేస్తున్నారు.

మన రాష్ట్రంలోని క్రమశిక్షణా సంస్థలను సందర్శించిన అనేకమంది విదేశీ ప్రముఖులు వాటి' ఎంతో మెచ్చుకున్నారని తెలియజేయాడానికి సంతోషిస్తునాను, జెనీవా లోని అంతర్జాతీయ పిల్లల సంక్షేమ మండలి ప్రధాన కార్యదర్శి శ్రీ ముల్లిక్ హామీర్ మనం అవలంభించే నేర నిరోధక కార్యక్రమాలను చూసి ఎంతగా సంతృప్తి చెందారంటే ఆయన ఈ శాఖ యూనిట్లలో శిక్షణ పొందే బాల భిక్షుకులు, దేవ ద్రిమ్మరులలో అర్హులైనట్టి వారికి ఆర్థిక సహాయం లభింపజేయడంకోసం తన పలుకుబడిని వినియోగించారు. ఈ శాఖలోని పథకాల పరిశీలనకోసం వచ్చినట్టి విదేశీ సందర్శకులలో థాయిలాండ్ నుంచి ఒకరు, బర్మా నుంచి నలుగురు, సిలోను నుంచి ముగ్గురు వున్నారు.

బెంగుళూరులోని మహాబోధి సంఘం అధ్యక్షులు పూజ్యశ్రీ అచార్య బుద్ధ రక్షితతేరాగారు రెండు రోజుల పర్యటనకై ఇక్కడికి విచ్చేశారు. జైళ్ల శాఖ లోని వివిధ క్రమశిక్షణా కార్యక్రమాలను, సంక్షేమ పథకాలను పరిశీలించే ఆసక్తితో వారు తమ పర్యటనను మరో వారం రోజులపాటు పొడిగించుకున్నారు. అవి వారి కెంతో సంతృప్తి కలిగించాయి, ఇటీవల క్రమశిక్షణ కార్యక్రమ నిర్వహణలో శిక్షణ పొందే నిమిత్తం ఐ. ఎ. ఎస్. ప్రొబేషనర్లను ఈ శాఖకు పంపడం జరుగుతున్నది.

ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయములో ఎం. ఎ. డిగ్రీ విద్యార్థులు, భారతదేశ మంతటా నున్న గుర్తింపబడిన సాంఘిక సేవా పాఠశాలల్లో శిక్షణ పొందేవారు క్షేత్ర కృషి కోసం, వారి పరిశోధన కృషిని పూర్తి చేసుకోవడంకోసం ఈ శాఖకు వంపుతున్నారు.

[illegible] జైళ్ల శాఖలోని ఇద్దరు అధికార్లకు యు. ఎన్. ఫెలో షిప్పులు [illegible] పొందే అవకాశం లభించింది. వీరికి నేర నిరోధం, [illegible] సంక్షేమ [illegible] సంబంధించి, [illegible] ఎన్ [illegible] శిక్షణ పొందడం కోసం అవి లభించాయి.

ఈ విధంగా జైళ్ల శాఖ శీఘ్రంగతిని అభివృద్ధి పొందుతున్నది. [illegible] జనార్థం అత్యంత ఉపయుక్తము, ప్రగతిదాయకమయిన పథకాలను అనేకం అమలు జరుపుతున్నది. ఈ సంస్థలను సందర్శించి, వాటిలో జరుగుతున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలను పరిశీలించవలసిందిగా ఆసక్తిపరులైన గౌరవ సభ్యులను ఆహ్వానిస్తున్నాను

DEMAND No. XII — SPEECH BY MINISTER FOR PRISONS WHILE MOVING IN DEMAND No. XII IN ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

MR. SPEAKER SIR,

I rise to present the Budget Demand under Jails for the year 1967-68.

The total demand for Jails is Rs 84,05,000 The amount covers the requirements of the Department for Jails, Certified Schools, Borstal Schools, after Care Homes, Probation and Preventive Programmes and also includes the Plan Programme for the current year.

The Administration of Jails in Andhra Pradesh can be broadly classified into Jails, Certified Schools, Borstal Schools, After Care Homes, Probation and Preventive Programme

JAILS

There are, in all 172 Jails in the State, four of which are Central Jails, 7 District Jails, 158 Sub-Jails, 2 Open Jails and 1 State Jail for Women at Rajahmundry

Central Jails —The authorised accommodation of 4 Central Jails is 3,345 Convicts with sentences above one year, life termers and condemned prisoners are confined in the Jails. All the Central Jails are having full time Superintendents and Assistant Surgeons to look after the medical needs of the prisoners During the Third Five-Year Plan, these jails have been provided with Welfare Officers also to look after the needs of the prisoners and to act as Liaison between the prisoners and their families. The prisoners confined in these jails are given vocational training to help them rehabilitate in life after their release from prison Facilities are also available for training in Printing, Weaving, Carpentry, Tailoring, Cumbali making, Jute Mat making, Soaps and Phenyle making etc Instructors in these trades have been employed on full time basis Simultaneously with training these prisoners are also usefully employed in production work During the year 1966-67, articles worth of Rs 13,31,000 were manufactured in all the Central Jails in the State. Most of the articles manufactured in jails are consumed by the Government Departments and a considerable portion of them are also sold to the public. It is proposed to have a show room of all the jails produced articles to make them available to the public for sale. Regular classes are run for educat-

ing the adults in these jails under the guidance and supervision of a headmaster assisted by teachers Most of the prisoners are also coached for examinations conducted by the Hindi Prachar Sabha, Andhra Saraswatha Parishad and Edare-Adaviyathe-Urdu Selected prisoners have also been permitted to study and appear for examinations like Andhra Matric, etc. Prisoners confined in these jails are eligible to visit their homes on short leave, i e., furlough and also to attend to any emergency at home like death or marriage, etc , on parole Prisoners with good conduct and satisfactory work are released prematurely under the Advisory Board Scheme. There are no doubt some complaints that applications for parole are not being attended to promptly by the District Officials. Instructions have been issued recently to the District Officials like Superintendent of Polices and District Probation Officers to attend to these applications very promptly There is also a proposal to amend the existing rules so that the District Officials need not have to be consulted for the second and subsequent paroles and also to give powers to the Jail Superintendents, themselves to release on parole and furlough in case of emergency for a fortnight During 1966-67, 120 prisoners were released on furlogh, 340 on parole and 148 were released prematurely Facilities to have cultural programmes and recreational activities, have also been provided in these jails Prisoners are permitted to participate in the Radio Programmes, etc. Last year a cultural programme was arranged in Ravindra Bharathi and it is proposed to have similar programme this year also There was no doubt an unfortunate firing incident in the Central Jail, Visakhapatnam resulting in the death of two inmates and wounding of 54 The Collector has ordered an enquiry to be conducted by the Revenue Divisional Officer, which is in progress.

District Jails.—There are 7 District Jails with an authorised accommodation of 1,581. Two of them i.e., Secunderabad and Nellore are having full time Superintendents whereas the others are managed by the Medical Officers. Undertrial prisoners and those who are sentenced for less than one year, are lodged in District Jails Besides educational programmes, the prisoners in District Jails are also engaged in Industrial Training like carpentary, tailoring, weaving. Most of them are also put on agricultural operations. The District Jail at Secunderabad has an open air colony at Moulali wherein, about 50 yell behaved prisoners live and work in the open atmosphere on a plot of 190 acres. These

prisoners have not only dug 4 wells with out any expenditure to the Government, but have also laid a tank and constructed houses for theselves. In this colony, besides paddy vegetables are also grown and these are supplied to the local jails. There is a proposal to expand the activities of this colony by introducing dairy farm, pissiculture and other Cottage Industries. There is also a proposal to have similar programme at the District Jail, Nellore. Sufficient land has already been acquired for this purpose.

The total income derived from the sale of manufactured articles from the District Jails for the year 1966-67 was 2 67 lakhs.

Open Air Jails—There are 2 Open Air Jails in our State one at Baithole, Nalgonda district and another at Anantapur. The Prisoners Open Air Work Camp at Baithole was opened in the year 1962, in order to engage the prisoners in the excavation of the Nagarjunasagar Left Canal On an average about 400 prisoners have been lodged in this Camp Jail. So far, one mile length of canal has been excavated earning amount of Rs 2 lakhs to the Department after deducting wages to the prisoners. In the initial stages, only short term prisoners were confined in this Camp Jails. But with experience gained, even convicts undergoing life term sentences were diverted to this camp. As an incentive for more work these prisoners are provided with extra diet, liberal furlough and parole facilities. The Advisory Board also considers their cases for premature release more sympathetically. This camp is not only putting the otherwise idle prison labour, in constructive activities, but also earning considerable amounts to the Government Another Open Air Colony was started in November, 1965, at a place six miles away from Anantapur town with greater emphasis on Agricultural Operations. One thousand and five hundred acres of land has been acquired and about 90 prisoners are engaged in bringing the land under plough Within a period of year and half, about 110 acres of land has been brought under cultivation and efforts are being made to bring the entire land under the plough within the next 4 or 5 years. The main difficulty is inadequacy of water and equipment The prisoners have excavated three wells costing roughly Rs. 10,000. Due to paucity of funds, machanised equipment like tractors, pumps, etc., could not be provided. When once these are provided and more sheds put up, there will be scope to divert more number of prisoners which will

enable quicker development of the area. The prisoners confined in this colony also, are provided with extra diet, more liberal grant of parole and furlough facilities, etc. This colony has not only become self-sufficient in meeting its requirements so far as vegetables etc, are concerned but is also able to sell vegetables to the public of Anantapur town, at cheaper rates

Sub-Jails—There are 158 Sub-Jails in the State with an authorised accommodation of 3,469 Under trial prisoners and those who are sentenced for one month and below are confined in the Sub-Jails. The management of the Sub-Jails has recently been transferred to the Judicial Department, *e.i.*, Munsiff Magistrates concerned Four Sub-Jails at Chittoor, Cuddapah, Vijayawada and Guntur are upgraded Sub-Jails where the Police guard has been replaced by the Jail Guarding Force. There is a proposal to transfer the control of the Sub-Jails to the Jail Department exclucively, for better and efficient management.

BORSTAL SCHOOLS.

There is one Borstal School at Visakhapatnam with an authorised accommodation of 120. It is managed by a full time Superintendent The Medical Officer of the Central Jail, Visakhapatnam attends to the medical needs the students Offenders between the age of 16 to 21 years are lodged in the Borstal Schools This institution is run more on the lines of a school rather than a Jail. The inmates attend to educational classes and are also trained in trades like carpentry and tailoring They are given short leave to go to their homes and are also eligible for release on licence before the expiry of the term of sentence provided their work and conduct are good. After release, the District Probation Officers of the Department help them in rehabilitation and securing them suitable jobs. Youthful offenders who have committed even murder are lodged in Borstal Schools and after they attain the age of 23 years are either transferred to a Central Jail, or released prematurely on the basis of their behaviour.

CERTIFIED SCHOOLS AND HOMES.

There are 3 Certified Schools for Boys and one Certified School for Girls with an authorised accommodation of 1,325 All the four Certified Schools are managed by full time Superintendents and provided with full time Medical

Officers. The Junior Certified School at Eluru and Hyderabad admit boys convicted by the Courts and who are between the ages of 7 to 14 years The Senior Certified School at Hyderabad admit boys the ages of 14 to16 years and in the Girls Certified School, Hyderabad girls between 7 to 18 years are admitted In all the Certified Schools educational programmes are conducted by qualified teachers, and headmasters up to 5th standard. These classes have been recognised by the Education Department during the year 1966-67, and this facilitates further education of the inmates after their release Selected boys whose behaviour and conduct are sufficiently improved are permitted to attend outside the schools and institutions for studying higher classes Each Certified School has been sending boys selected to outside schools and institutions for classes ranging from 9th to 12th and also Industrial Training Institutions and to learn Typewriting and Shorthand Vocational Training is given in carpentry, tailoring, weaving, bootmaking, cane work, blacksmithy and pottery. All the schools have their own Bands, Scout Groups The schools are also provided with Music and Moral Instructors The pupils of the Certified Schools are given short leave to visit their homes and their cases are also considered for release on licence on the basis of their progress in education and vocational training.

Auxiliary Homes.

The intitutions where the undertrial boys and girls are kept are known as Auxiliary Homes and Reception Homes. There are three such homes in our State, *i e.,* Reception Home at Vijayawada, Auxiliary Home at Hyderabad for Boys and another Auxiliary Home for girls at Hyderabad. The autherised accommodation of these three homes is 115, and they are generally attached to the Juvenile Courts These Homes are managed by Probation Officers who are designated as Superintendents. During the period of their trial, enquiries are made regarding their home conditions, social environment, and antecedents in order to enable the Juvenile Courts to prescribe the correct treatment. On the orders of the Court, the boys and girls are either restored to their parents or sent to Certified Schools. The observations made in the Auxiliary Home and Reception Home are made available to the Certified School for chalking out further programme for treatment and correction.

AFTER CARE HOMES.

There are 2 After Care Homes one at Hyderabad and another at Rajahmundry These Homes were under the control of Social Welfare Department till October, 1965. They were transferred to Jail Department in November, 1965. Prisoners released from Jails, Borstal Schools and Certified Schools and who have no satisfactory homes are admitted in the After Care Homes on voluntary basis. Both at Rajahmundry and Hyderabad the inmates are provided further training in the local industries, and employed after the training is completed

PROBATION WORK

There are 34 District Probation Officers in the State, at the rate of one for a District and 2 for a few Districts where there is more work. Their work is supervised and inspected by the Regional Inspectors of Probation with headquarters at Warangal, Eluru and Anantapur. The main functions of the Probation Officers are to conduct home enquiry into cases of both the adult and Juvenile offenders and furnishing their recommendations to the Courts whether such offenders require imprisonment or whether they can be safely released on probation Those who are released on probation are placed under the supervision of Probation Officers in which case they have to visit them periodically and submit progress reports It is also the duty of the Probation Officers to enquire and report the desirability or otherwise of releasing on licence of inmates of Borstal Schools and Certified Schools Added to this even in cases of release on parole, furlough and premature release of prisoners, as an experiment basis, it was decided to have reports from the Probation Officers in addition to the report of the Police Officers. This experiment was started in the year 1964. As this has proved useful it is under consideration to make this permanent feature, so that decisions regarding parole and premature release can be more rational and progressive It has been found on experience that probation tratment is more advantageous than imprisonment or committal to Certified Schools as this will avoid institutionalisation which is more expensive.

PREVENTIVE PROGRAMMES.

It is an agreed fact that "*Prevention is better than cure*". There was no such programme in this State for prevention of crime. Before becoming a delinquent or criminal, a child

starts life of vagrancy and begging and unless such child is located and his engercies utilised properly he is likely to revert to a life of crime Therefore, taking advantage of the Government of India's assistance this State started a Centre in the year 1964, to give training to such Juvenile Vagarants and beggars Under this scheme juvenile beggars and vagrants in the Twin Cities are located and they are pursuaded to attend training units. Two training units have been started one at Hyderabad and another at Secunderabad Facilities are provided for training the boys in electric welding, electric wiring, sheet-metal work, cane work, tailoring and carpentry The boys so pursuaded to attend the training units, are paid daily stipends ranging from 25 paise per day to 50 paise per day as an incentive. Each unit has an authorised accommodation of 50 But the daily average attendance is about 65. As the demand for admission in these Units has been on the increase a Committee is constituted to ensure that only pre-delinquents like the vagrants and beggars are lodged for admission Besides the training programmes, the scheme also provides for counselling and guidance services for such children who have comparatively satisfactory homes, but whose parents are unable to guide the children properly The Brothers and Sisters attached to this scheme make home visits in such cases and help them adjust their school life and the environment in which they live. The total number of boys who are in cunselling and guidance during the year 1966-67 was 280 It is heartening to see that the children who are accustomed to lead a vegrant life in the streets, and dubbed as antisocial elements are trained properly in these units and are brought up as normal children of normal parents These unit have also extended the facility of mid-day meals with the help of the Indian Conference of Social Work as most of the children come from very poor families and are unable to afford even a meal per day Free uniforms also have been issued to these children. Besides the Vocational Training the trainees are also taken to places of educational and historical interest. Classes in Hindi have been started recently in these Units and a quite a number of children have shown enthusiam to learn It is felt that if such schemes are implemented in all towns and industrial areas, there may be possibility to arrest the trend in Juvenile crime During Fouth Plan it is proposed to start a similar scheme at Vijayawada where crime is on the high side.

FUTURE PROGRAMMES.

It is proposed to start an Open Air Agricultural Colony at Karimnagar district Two thousand acres of land is being acquired for this purpose.

2. With a view to seggregate the hard boiled offenders and to put them on constructive work it is proposed to start a special jail at Asifabad in the existing Sub-Jail building. If this materialises the prisoners can be employed for cutting size wood from the teak logs available from the surrounding forests.

General.—The annual expenditure of the Jail Department is about 84 lakhs and the income through sale of manufactured articles is about 16 lakhs besides Rs. 1.40 lakhs derived from Agricultural produce. The industries of this Department are outmoded and not equipped with modern and machanised tools If sufficient investment is made to improve the industries it would be possible to make this Department a self-sufficient Unit. For want of necessary equipment it has not been possible to fully employ all the prison labour that is available Hardly 20% of the labour is fully employed in Industries Proposals are under consideration for setting up a Plant to manufacture alluminium plates and mugs at Central Jail, Rajahmundry. Powerlooms at Rajahmundry and Visakhapatnam and a fullfledged press at Hyderabad and Rajahmundry. When these schemes and others under consideration of the Government are implemented it would be possible for this Department to run on commercial lines employing the entire prison population on constructive activity and also train them in up-to-date vocations which will be helpful to them in their rehabilitation. When once these are done and the Agricultural Colonies are brought under plough fully, this Department is bound to be a self-sufficient Department.

I am happy to say that tempo towards amelioration of the prisoners has been accelerated of late. This reformation within the four walls of the Jails is going unrecognised and unnoticed as many of the people do not have access to the Jails of our State. However, I am proud to say that the correctional administration in Andhra Pradesh is far advanced when compared to many of the other states of India and as a result, Ministers in-charge of Prisons and Inspector-Generals of Prisons of other States have been frequently coming to study the working of the various success-

ful schemes of our State so as to implement similar schemes in their states. The Ministers of Prisons of Maharastra and Mysore, the Inspector-General of Prisons of Madras. Maharastra and Deputy Inspector-General of Prisons of Uttar Pradesh have visited our State and doing their best to implement the reformations that had already been put on ground in the Jails of our State

I am also glad to inform that many foreign visitors who have the opportunity to visit the Correctional Institutions of our State have carried very good impressions. Mr Mullock Howeer, Secretary General of the International Council of Child Welfare, Geneva was so impressed with the preventive programmes that he has used his good offices to extend financial assistance to the deserving juvenile beggars and vagrants undergoing training in the units of this Department Many foreign visitors, who came to study the schemes of this Department are one from Thailand, Four from Burma and three from Ceylon.

Venerable Acharya Buddharakkhita Thera, President of Maha Bodhi Society, Bangalore, who came to visit for 2 days, had to extend his visit by one week more in order to study the various correctional programmes and ameliorative schemes of the Prisons Department and he was very much impressed Of late, the Indian Administrative Service Probationers are also attached to this Department for training in Correctional Work.

Students of M.A Degree of Osmania University and trainees from recognised schools of Social Work from all over India are attached to the Department periodically for field work and to complete their research work

Our State has also an unique opportunity of receiving U N Fellowships for 2 of the officers of the Prisons Department to enable their training at the U N Institute for prevention of crime and treatment of offenders at Tokyo.

Thus, Prisons Department is making rapid progress and implementing many useful and progressive schemes for the benefit of the prisoners and I would, therefore, invite Honourable Members who are interested to visit the Local Institutions to see the good work that is being done in these Institutions.

JAI HINDI!